

Atatürkorganize

İZMİR ATATÜRK ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ DERGİSİ

EKİM
2017

SAYI 144

YAŞASIN CUMHURİYET

ORTA
VADELİ
MALİ PLAN
AÇIKLANDI

KAHİNDEN
KÜRESEL
EKONOMİ
SENARYOLARI

UĞURTAŞ:
GELECEĞE
ORGANİZE
OLMAK

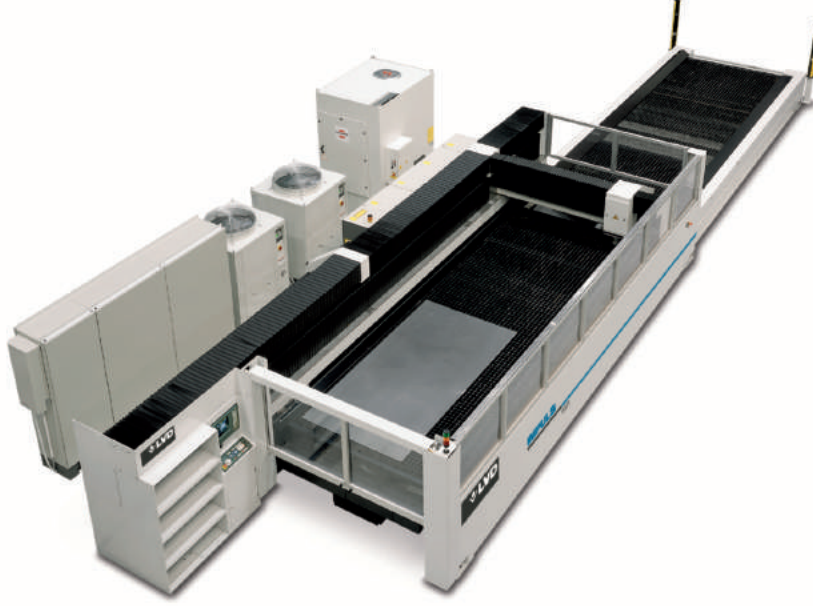
LAZER KESİM MAKİNEMİZ HİZMETİNİZDE

2000 X 6000 MM TEZGAH BOYUTU

25 MM SİYAH SAÇ KESİM

20 MM KROM SAÇ KESİM

16 MM ALÜMİNYUM SAÇ KESİM

demsac®

Demir Saç Profil Lojistik San. ve Tic. Ltd. Şti.

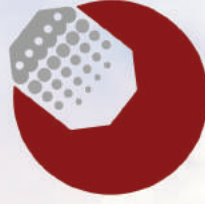
TEL : 0232 376 70 71

FAX : 0232 376 70 72

info@demsac.com.tr

www.demsac.com.tr

ADRES : 10044 SOKAK NO:2 A.O.S.B. / İZMİR

İAOSB VAKFI

İZMİR ATATÜRK ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

Sanayici ve İşadamları Sağlık ve Eğitim Vakfı

BİR ADIM DAHA İLERİYE HEP BİRLİKTE

Sizleri Vakfımıza Davet Ediyoruz...

Bilgi ve Katılım: Hüseyin DOĞAN Tel: 0232 376 71 76 / 226 www.iaosb.org.tr hdogan@iaosb.org.tr

Geleceğe organize olmak

**Hilmi
UĞURTAŞ**

İzmir Atatürk
Organize Sanayi
Bölgesi Yönetim
Kurulu Başkanı

Bitirdiğimiz Ekim ayında İzmir ekonomisinin odaklandığı önemli bir organizasyon vardı. Kalkınma ajanslarının kurulmasından sonra, misyonunu bu ajanslara devretmiş gibi gözüken Ege Ekonomiyi Güçlendirme Vakfı (EGEV), 16 yıldır İstanbul’da sürekli yapılan Ekonomi Forumu toplantılarını “Ege Ekonomik Forumu” olarak İzmir’e taşıdı. Bu noktada şu vurguyu da yapmalıyım, Kalkınma Ajansları ilk kurulduğu günlerde, gerçekten bölgesel kalkınmanın kamu destekli lokomotif olma gibi bir misyonu ve ümidi taşıyordu. Başta İZKA olmak üzere bazı kalkınma ajanslarının, başarılı çalışmaları ve projelerine de hakkını teslim etmek gerekir. Ancak, yönetmelikler ve uygulamalarla zaman içinde siyaset ve bürokrasi daha baskın bir hale geldi. Şu günlerde durağan olan kalkınma ajanslarının, çalışmalarını

yeniden şekillendirilerek, tekrar verimli çalışacak ve üretim yapacak hale gelmelerini temenni ediyoruz.

İşte böylesine bir dönemde yeni EGEV Yönetimi tarafından düzenlenen bu forumda, Ege ve İzmir’in ekonomisi, ticareti, turizmi, şehirleşmesi, enerjisi, sporu gibi bir çok kalem masaya yatırıldı. Öncelikle bu organizasyonda emeği geçen, destek veren her kişi, kurum ve kuruluşu bir kez daha kutlarım.

Forumun açılış oturumunda Sayın Başbakan’ın ve Sayın Ekonomi Bakanı’nın ekonomik veriler ve özellikle Türkiye’nin büyüme verileri üzerinde yaptığı öngörüler çok olumluydu. 2017 yılı sonunda ortaya çıkacak büyüme rakamının bizleri ve dünyayı şaşırtacağını ve hatta G20 ülkeleri içinde zirveye oturacağını söylemeleri, ulusal ve uluslararası alanda yaşanan yoğun ve gergin gündem içinde 2018’e daha pozitif bakılmasına neden olacak. Ancak bu rakamları dinlerken aklımıza takılan iki konu vardı. İlki, bu büyümenin sürdürebilir bir istikrar çizgisine oturup oturmayacağı, diğeri ise bu büyümenin sanayici, işadamı, esnaf ve sokaktaki vatandaş tarafından ne şekilde hissedildiği idi.

Biz de, İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi olarak bu Forum’da yerimizi aldık ve “Ege Bölgesi Ekonomisi ve Sanayisi” başlıklı oturumda görüşlerimizi dile getirdik. Elbette Türkiye’deki coğrafi bölgeler içinde Ege, 81 il içinde de İzmir pek çok konuda, pek çok veri tablosunda daima en üst sıralarda... Bu durum bizler için de doğal ve memnuniyet verici. Ancak ulaşılan rakamların İzmir’in gelecek vizyonu için, ulusal ve küresel rekabet alanındaki gücünün artması adına yeterli olmadığı da çok açıktır. İzmir’in ulaşımdan eğitime pek çok alanda ciddi bir alt ve üst yapı hamlesine ihtiyacı vardır. Şu an İzmir gündeminde olan ve devam eden makro projelerin ivedilikle tamamlanması (İstanbul Otoyolu, Ankara Hızlı Treni, Çanakkale Otoyolu, İzmir Limanı genişlemesi gibi), proje halinde bekleyenlerin ise (körfez tüp geçidi gibi) acilen uygulama safhasına geçirilmesi gereklidir. Küreselleşen dünyada herkesin vurguladığı en önemli şey, doğru ve gerekli olanların, doğru zamanda yapılmasıdır. Yani hızlı olmaktır. ‘Büyük balık küçük balığı yer’ söylemi, ‘hızlı balık hayatta kalır’ söylemine dönüşmüştür.

Bu noktada genel bir değerlendirme yaptığımızda; İzmir’in sahip olduğu değerler ve potansiyeli bir girdi olarak görürsek, bu girdinin içine sokulduğu siyaset ve hizmet üretim süreci sonucunda istenilen miktarda ve değerinde ürün elde edilemediği görülmektedir. Yani İzmir’in

potansiyelinin ve gücünün kullanılmasında bir verim sıkıntısı vardır. Görüyoruz ki, İzmir'in ve İzmir sanayisinin sorunlarını ilgili tüm kişi ve kurumlar biliyor. Bugünkü bilgiler ve teknikler ışığında bu sorunların nasıl çözüleceği de belli. Bilgi dağarcığı bizlere neyin nasıl yapılması gerektiğini sunuyor. Ancak bu noktada İzmir istediklerini elde etmek hususunda sorun yaşıyor ise, sorgulanması gereken konunun organize olabilmek gücü ve alışkanlığı olması gerektiği kanaatindeyim.

Yani İzmir; sahip olduğu gücü kamu yönetimi, yerel yönetimleri, kamu tarafından yapılandırılan yarı-kamu kurumları, Sivil Toplum Kuruluşları, basını, güçlü ve yetkin şahsiyetleri ile organize olarak oluşturulan sinerjiyi, belli hedeflere kanallandırmak konusunda çok da başarılı gözüküyorum.

Bu durum İzmir'in, İzmir'i ilgilendiren konularda karar alma süreçlerindeki etkinliğini azaltıyor. Bazı kararlar bizim yerimize alınıbiliyor. Bu duruma ister Türkiye'deki siyasi zeminin durumuna, isterseniz de İzmir'deki iş yapma kültüründeki kolektif anlayışının azlığına bağlayın, öncelikle hedeflere gitmenin tek yolunun çok iyi organize olmuş, bir İzmir ruhu olduğuna inanmıyorum.

Bu organizasyonun oluşmasını da bir kişi ya da kuruma bağlamanın da hem yanlış hem de haksızlık olduğunu düşünüyorum. Her kişi ve kurumun İzmir'in gelişimine koyabileceği katkı farklıdır. Bu farklar tespit edilmeli, ağırlık ve potansiyelleri ortaya konmalı ve İzmir'in hiçbir gücü göz ardı edilmeden ya da atıl bırakılmadan, İzmir'in geleceğinin şekillenmesinde kullanılmalıdır. Bu noktada; İzmir'in siyasi aktörlerinin bu organizasyonun yapılması, yaşatılması ve üretilmesi için çimento görevi üstlenmeleri büyük önem taşımaktadır.

Diğer yanda ülke ve dünya ekonomisine baktığımızda, süre gelen sorunların aynen devam ettiğini görüyoruz. Aynı oyunlar sahnede sürerken, giren-çıkan aktörler değişiyor. Artık güven ve inancın bittiği Türkiye-AB ilişkilerinde, Hollanda ile çatışırken bir süre sonra onun yerini Almanya alıyor, bir bakıyorsunuz Danimarka ya da Avusturya zaman zaman sahnede boy gösteriyor. ABD ile ilişkilerimiz de

aynı süreç içinde. FETÖ terör örgütü ile ilgili sıkıntılarımız sürerken, araya Halk Bankası konusu giriyor. Suriye'de ABD tarafından desteklenen terör örgütlerini konuşurken, Kuzey Irak'ta referandum sorunu patlıyor. Görünen o ki, sürekli ve güvenilir müttefik tanımlaması, yerini konuya ve soruna göre müttefik ve dost tanımlamasına bıraktı.

Ancak; ekonomik ilişkiler öyle bir düzen içinde ki, Alman Hükümeti ile sorun da yaşasak, Hollanda seçimlerinde siyaseten bizi çok kızdırsalar da, ticaret ve iş dünyası çarklarını döndürmeye çalışıyor. Bu elbette her iki tarafında menfaatine olan şeyler. Biz iş dünyasının beklentisi; siyasiler, karşılıklı olarak ülkelerin temel değerlerine dokunmadan istedikleri oyunu oynasınlar, yeter ki iş dünyasını bu çatışmaların içine sokmasınlar ve rahat bıraksınlar.

2018-2020 yılları için açıklanan Orta Vadeli Program, üzerinde ciddi bir değerlendirme yapılması gereken stratejik bir doküman. Açıklanan bazı sayısal verilerde içsel tutarsızlıklar ya da genel çelişkiler görüldü de büyüme hedefleri, kurlar, kişi başına düşen milli gelir, enflasyon oranları, ithalat-ihracat rakamları, işsizlik oranları, bütçe verileri gibi konularda öngörülebilir planlamalar açısından önemli. Bu tür programlar, hükümetlerin kendileri için düzenledikleri karne gibi. Bu dönem sonunda elde edilen notlar, bu planlamalardaki başarıyı gösterecek. 2018 yılının, 2017 yılında daha iyi olacağı söylemi gündemde. Bizler de elbette öyle olmasını diliyoruz. Ancak bazı ekonomi ve finans uzmanları ve kuruluşları 2018 yılında para piyasalarında yaşanacak daralmanın, piyasalarda yaşanacak durağanlığın artacağı endişesini dile getirerek, özellikle Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerin çok dikkatli olmasını öneriyorlar. Bizlere de izleyip, bekleyip, görmek kalıyor.

Değerli Sanayici Dostlarım;

En büyük ulusal değerimiz olan Türkiye Cumhuriyeti'nin sonsuza kadar ayakta kalmasının en büyük ülkümüz olduğunu bir kez daha vurgulayarak; 94. yılını kutladığımız, hepimizin en büyük bayramı olan Cumhuriyet Bayramınızı şahsım ve Yönetim Kurulum adına kutlarım.

SAHİBİ
İAOSB Yönetim Kurulu Başkanı
Hilmi UĞURTAŞ
SORUMLU MÜDÜR
Hüseyin DOĞAN
YAYIN İCRA KOMİTESİ
Hilmi UĞURTAŞ - Enver OLGUNSOY
Nedim ATILLA - Hüseyin DOĞAN

Muhabirler
Meryem Fulya YAZICIOĞLU
Bestenigar BAZIKI
YÖNETİM YERİ
İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi
M. Kemal Atatürk Bulv. No:42 - 35620
Çiğli / İZMİR
Tel: (0232) 376 71 76 Fax: (0232) 376 71 00
E-mail: iaosb@iaosb.org.tr
Web: www.iaosb.org.tr

BASKI:
Hürriyet Matbaası
5501 Sokak No: 6 Kat: 1 Tuna Mah. Çamdibi - İzmir
Telefon: (0232) 435 69 69
Faks: (0232) 462 31 62
www.hurriyetmatbaa.com
Atatürk Organize Haber, İAOSB'nin aylık yayın organıdır. Dergide yayınlanan yazılar kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Yayınlanan yazılar aksi belirtilmedikçe İAOSB'nin resmi görüşünü yansıtmaz. İmzalı yazılarda belirtilen görüşler sadece yazarlarına aittir.

34 Ege Ekonomik Forumu çıktıları ile Ege kazanacak

- 8 Siyasi bağımsızlık, iktisadi bağımsızlık demektir
- 14 Osmanlı'dan Cumhuriyet'e İzmir'de ekonomi
- 18 İşte 2018 hedefleri
- 20 Orta Vadeli Mali Plan yayınlandı
- 22 BETAM: Yüzde 5,5'lik büyüme hedefi tartışmaya açık
- 24 445 milyar liralık vergiden vazgeçiliyor
- 26 Kahinden küresel ekonomi için üç senaryo...

- 28 Cari açık 2 yılın en düşüğünde
- 30 Ekonomideki gelişmeler nasıl yorumlandı?

- 34 Ege Ekonomik Forumu çıktıları ile Ege kazanacak
- 42 Çankaya Üniversitesi öğrencileri İAOSB'yi ziyaret etti
- 43 İş dünyasına kapılar Norm Mesleki Eğitim Merkezi'nden aralanıyor
- 45 Zihinsel refah için 5 yol

- 47 Yeni dönemde reklamcılıkta "in" ve "out"lar
- 52 Mitoloji ve efsane Karagöl'de buluşuyor
- 54 Nobel'e Türkiye etkisi
- 56 Norm Sanat'ta 110 eser sanatseverlerle buluştu
- 58 Basında İAOSB

8

52

42

56

- 8 Siyasi bağımsızlık, iktisadi bağımsızlık demektir
- 42 Çankaya Üniversitesi öğrencileri İAOSB'yi ziyaret etti
- 43 İş dünyasına kapılar Norm Eğitim Merkezi'nden aralanıyor
- 52 Mitoloji ve efsane Karagöl'de buluşuyor
- 56 Norm Sanat'ta 110 eser sanatseverlerle buluştu

**Siyasi bağımsızlık, iktisadi
bağımsızlık demektir**

Genç Cumhuriyetin en önemli hedeflerinden biri de yerli bir sanayi yaratmaktır. Sanayi Devrimi'ni gerçekleştirememiş Türkler, bu geri kalışlarının faturasını çok ağır biçimde ödemişlerdi. Ancak bu yazgıyı değiştirmek gerekiyordu.

Laik, demokratik Cumhuriyetimizin kuruluşunun 94. yıldönümünü kutladık. Sevinçle, gururla... Şimdi biraz daha geriye gidelim ve Cumhuriyetin 6. yılına uzanalım...

Türkiye Ekonomi Kurumu, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün telkinleriyle Milli İktisat ve Tasarruf Cemiyeti adı ile 12 Aralık 1929 gününde kurulmuştur. Aynı gün, dönemin Başbakanı İsmet İnönü, Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsüsünden günümüzde de gereksinim duyulduğunu düşündüğümüz toplumsal dayanışmanın ve kendi gücüne güvenmenin önemine şu sözlerle dikkat çekmiştir: "Her şeyden evvel vatandaş ve devlet olarak birbirimize güvenerek, birbirimize yardım ederek ve dayanarak bu yeni mücadeleyi, milli para, milli iktisat, milli tasarruf mücadelesini ne olursa olsun başaraçımıza güven duymalıyız."

Dünya ekonomik sisteminin büyük bir krizle sarsılmaya başladığı 1929 yılında gösterilen bu kararlılığın temelinde, Atatürk'ün başlattığı çağdaşlaşma savaşımı sonucunda, toplumun özgüvenini yeniden kazanmış olması yatmaktadır.

Cumhuriyet'in onuncu yılına gelindiğinde ise, çağdaşlaşma savaşımına olan inanç, toplumun tüm kesimlerinin katılımıyla yüksek sesle dile getirilmiş, daha sonraki kuşaklar için tarihsel bir dayanak ve özenilen bir model oluşturulmuştur.

Türkiye'nin ekonomi politikalarının saptanmasında, ilki 1923 yılında Atatürk'ün öncülüğünde düzenlenen İktisat Kongreleri önemli rol oynamıştır. İktisat Kongreleri, bu yönüyle, Türk ekonomisinin geçirdiği süreçlerin tüm boyutlarıyla kavranması yönünden bizlere ışık tutmaktadır.

Ülkemizin 1930'lu yıllardan İkinci Dünya Savaşı'na kadar uyguladığı ekonomik kalkınma stratejisi, Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı'nın Giriş Bölümü'nde şu sözlerle belirtilmiştir:

"Büyük sanayici ülkeler aralarındaki bütün siyasi ve iktisadi anlaşmazlıklara rağmen, tarımcı ülkeleri her zaman için hammadde üreticisi konumunda bırakmak ve piyasalarına egemen olmak davasında birleşmiş durumdadırlar. Bu itibarla tarımcı ülkelerin bu silkinme hareketlerine er geç set çekmek hususunda siyasi nüfuzlarını kullanmakta birleşeceklerdir. Özellikle bu gerçek, muhtaç olduğumuz sanayii zaman kaybetmeden kurmak için en önemli etkenimizdir."

Türkiye bu strateji ile, ekonomi tarihinin parlak diyebileceğimiz bir dönemini yaşamış, savaşın yıkımına

Cumhuriyet ilan edilmeden toplanan İzmir İktisat Kongresi'nin çalışmaları sonunda kabul edilen "İktisadi esaslar", bu dönemin başlangıcında egemen olan iktisadi felsefeyi ve görüşleri temsil etmesi bakımından önemlidir.

karşın ortalama büyüme hızını sanayinin öncülüğünde yüzde 8'e yaklaştırabilmiştir.

Türkiye'nin Cumhuriyet'le birlikte uygulamaya koyduğu ekonomik model, kamu işletmeleriyle kalkınma esasına dayanmaktadır. 20. yüzyılın son on yılına kadar, Türkiye, sermaye birikiminin yeterli olduğu alanları özel kesime bırakarak, kamu kesimi ağırlıklı kalkınmasını sürdürmüştür. Bu durum, imparatorluktan ulus devlete geçişte çağdaş dünyanın içinde yer almak isteyen Türkiye'nin 20. yüzyıl vizyonu ile de uyumlu olmuştur.

Osmanlı'dan Cumhuriyet'e ekonomi anlamında pek bir şey kalmamıştır. Cumhuriyetin devraldığı miras yok denecek kadar azdır. Prof. Dr. Korkut Boratav'ın saptaması şöyledir:

Ülkenin sınai profilinin büyük bölümünü içerdiğinden şüphe olmayan şu rakamlar 1908 yılında çağdaş anlamıyla bir Osmanlı sanayiinin var olmadığını açık seçik ortaya koymaktadır... 1913 ve 1915 yıllarında yapılan sanayi sayımları, bugünkü Türkiye sınırları içinde kalan Batı Anadolu ve Marmara Bölgelerinde, yani ülkenin en gelişmiş yerlerinde, 1908'den önce kurulmuş sınai tesislerin, 20 un değirmeni, 2 makarna, 6 konserve, 1 bira fabrikası, 2 tütün mağazası, 1 tuz,

3 tuğla, 3 kireç, 7 kutu, 2 yağ, 2 sabun, 2 porselen imalathanesi, 11 tabakhane, 7 marangoz ve doğrama atölyesi, 7 yün, 2 pamuklu iplik ve dokuma, 36 ham ipek, 1 ipekli dokuma ve 5 "sair" dokuma fabrikası, 35 matbaa, 8 sigara kağıdı, 5 madeni eşya ve 1 kimyasal ürün fabrikasından ibaret olduğunu ortaya koyuyor.

Osmanlı İmparatorluğu'nun yarı sömürge niteliğinin en açık belirtisi, dış borçlanmalar -Düyun-u Umumiye- sürekli imtiyazlar arayarak ülkeye giren yabancı sermaye yatırımları, giderek ağırlaşan ve yaygınlaşan kapitülasyonlar zinciri sonunda ülke yönetiminin önce iktisadi, sonra büyük ölçüde askeri ve siyasi alanlarda emperyalizmin denetimine girmiş olması idi.

1908-1913 yılları İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin siyasi iktidarı denetlediği ve etkilediği, fakat hiçbir zaman tamamen elinde tutamadığı yıllardır. 1913-1918 alt dönemi İttihatçıların iktidarı tamamen ellerine geçirdikleri bir zaman kesiti olarak önceki alt dönemden ayrılır.

Dönemin ana özelliği, ulusal nitelikteki bir kapitalizme yöneliş olmakla birlikte, bu hareketin karşısına çıkan çeşitli nesnel ve öznel engeller

hiçbir zaman tamamen aşılamamış; bu yüzden köktenci bir dönüşüm gerçekleştirememiştir.

Neydi bu engeller?

Nesnel engellerin başında ekonominin, yarı-sömürge statüsünün yarattığı bağımlılık ilişkileri gelmekteydi. Birinci Dünya Savaşı'nın bitimine kadar genellikle milliyetçi ve bağımsızlıkçı kadrolar iktidarda olmakla birlikte, bunlar, uluslararası sermayenin ve büyük devletlerin Osmanlı İmparatorluğu üzerindeki kurumsallaşmış ve güvenceler altına alınmış denetim, müdahale ve baskı mekanizmaları karşısında çaresiz kalmışlar; sonunda "büyük güçlerden hangisine yanaşmak ehvendir?" sorusuna sığınmışlardır.

1908-1914 yıllarında İngiltere ve Almanya taraftarı siyasiler arasında arasındaki çekişmelerin arkasında bu çaresizlik yatar. Siyasi bağımsızlığın, iktisadi bağımsızlığa giden yolda gerekli, ancak yeterli olmayan bir aşama olduğu sonraki

on yılın iktisadi iniş ve çıkışlarında açıkça gözlemlenecektir.

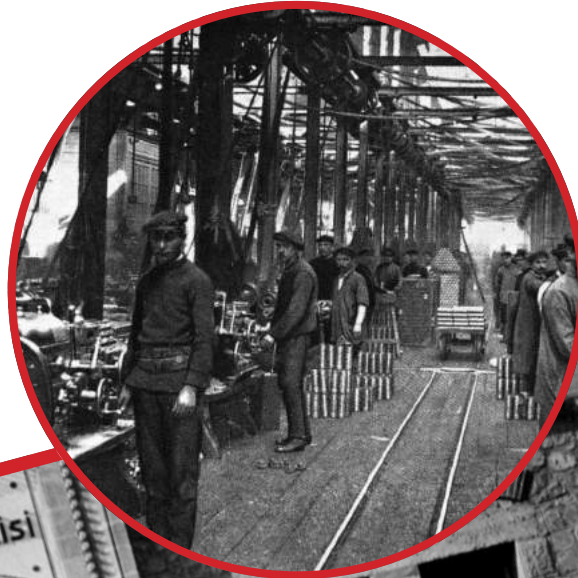
Demokratik bir devrim hareketinin karşısına çıkan bir diğer nesnel engel, 1908'i izleyen 14 yılın hemen hemen kesintisiz bir dizi isyan ve savaşla dolu olmasından doğar. Öyle bir olaylar zinciridir ki, bu gaileler altında bunalan iktidarların yeni bir toplum düzeni kurma doğrultusundaki özlemlerini biçimlendirmesi ve hele uygulayabilmesi bir mucize olurdu.

Cumhuriyetin devrildiği sanayi kesimi fevkalade ilkel bir nitelik taşımakta idi. 1913'te yüzde 83,5'i, 1915'te ise yüzde 82,3'ü gıda ve dokuma sanayiinden kaynaklanıyordu; bu iki endüstri aynı yıllarda toplam işçi sayısının yüzde 71 ve yüzde 75,8'ini çalıştırmakta idi. Buğday öğütürerek, tütün ve deri işlemekten ve geleneksel ipekçilikten oluşan üretim faaliyetlerinin bütünü ile bugünkü anlamda sanayi olmadığı, Osmanlı ekonomisinin büyük ölçüde sanaysiz bir ekonomi sayılabileceği ve toplumun sınai ürün tüketiminin esas olarak ithalat yoluyla karşılandığı gerçektir.

Cumhuriyet ilan edilmeden İzmir'de toplanan İktisat Kongresi ülkenin geleceğini belirleyecekti. İzmir İktisat Kongresi'nin çalışmaları sonunda kabul edilen "İktisadi esaslar", ana çizgileriyle dileklerden ibaret olmasına rağmen, bu dönemin başlangıcında egemen olan iktisadi felsefeyi ve görüşleri temsil etmesi bakımından önem taşır. Genel olarak kalkınmacı, yerli ve yabancı sermayeyi ve piyasaya dönük çiftçiyi özendirici, ekonomik hayatın denetiminin "milli" unsurlara geçmesini kolaylaştırıcı ve ılımlı bir korumacılığı öngören tezlerin ön plana çıktığı bir kongre gerçekleşmiştir İzmir'de.

1927 Sanayi Sayımı'na göre, imalat sanayiinde çalışan 237 bin işçinin 109 bini 4'ten az işçi çalıştıran iş yerlerinde istihdam edilmekte idi. Bu dönem içinde gelir dağılımı üzerinde yapılan en önemli iktisat politikası operasyonu, aşarın 1925 yılında kaldırılmasıdır.

Türkiye Cumhuriyeti, Osmanlı İmparatorluğu'ndan enkaz haline gelmiş bir tarım ülkesi devrildi. Yrd. Doç. Dr. Türkan Başyığıt'ın saptamasıyla söylemek gerekirse; uzun savaş yılları sonucunda üretim düşmüş, genç nüfus savaşlarda ölmüş, iş hayvanları başta olmak üzere geri durumdaki tarım araçlarının önem-

Cumhuriyet; kendi ekonomisini kendisi yaratmak için temel verileri sağlayacak, kaynak yaratacak, yaratılan kaynakların piyasadaki denetimi ve işleyişini belirleyecek kurumları da oluşturmak gayesindeydi.

li bir bölümü yitirilmişti. Köylü nüfusa dayanan ülkede tarımsal ürünlerin bile önemli bir kısmı ithal ediliyordu. Ulaşım ağının gelişmemiş olması nedeniyle içe dönük üretim yaygındı. Ülkenin bir bölgesinde kıtlık yaşanırken bir başka bölgede üretici ürününü yollarla pazara ulaştıramadığı için yakmak zorunda kalıyordu. Babadan kalma yöntemlerle yapılan tarımda verimin düşüklüğünde önemli bir faktördü.

Kurtuluş Savaşı'nda Halide Onbaşı olarak bilinen Halide Edip Hanım, Mustafa Kemal Paşa'ya; "Paşam, başardınız" dediğinde, Paşa; "Asıl mücadeleye şimdi başlıyoruz!" demişti. Başarılacak elbette çok şey vardı: Yanıp yıkılmış bir ülke; yüz binlerce insanın ardı arkası kesilmeyen cephelerde yitirmiş bir ulus; yoksulluk ve yokluk; devasa ekonomik sorunlar... Cehalet ve geri zihniyetler... Bütün bunların altından kalkılmalı; çağdaş bir devlet ve ulus yaratılırken, bu sorunlarla da boğuşulmalıydı... Ülkede yanıp yıkılan yerlerin onarımı çok ivedi bir gereksinim, oturacak ev sorunu büyük bir dertti. Ülkenin zorunlu gereksinimlerini karşılayacak üretim bile gerçekleştirilemiyordu. 1923'te Cumhuriyet ilan edildiğinde, yerli fabrikalar, yurt içindeki üretimi karşılamaktan bütünüyle uzaktı. Örneğin; var olan dokuma atölyelerinde, ülke insanının gereksinim duyduğu pamukluların ancak yüzde 10'u üretiliyordu. Sözde, ülke tarım ülkesiydi. Her on kişiden yaklaşık dokuzu tarım alanında uğraş veriyordu. Ancak ülke, onca uğraşı ve emeğe karşılık, kendi insanını doyuracak üretim kapasitesinden de uzaktı. Üretilen buğday, gereksinimlerin ancak yüzde 60'ını, sabun yüzde 20'sini karşılayabiliyordu. Yünlü kumaşların ise ancak yüzde 40'ı gereksinimlere yanıt veriyordu. Porselen, cam, çatal bıçak gibi zorunlu tüketim mallarının hemen bütünü, dışarıdan satın alını-

yordu (1). Ülkenin her yerinde küçük üretim biçimleri yaygındı. Büyük sanayi kuruluşları yoktu. Dokuma ve halı tezgahları ile terzi dükkanları gibi küçük ölçekli işyerleri, küçük işletmelerin yarısını oluşturuyordu (2). Madencilik sektöründe ise verilen ayrıcalıklarla, var olan işletmelerin büyük kısmı yabancıların tekelinde bulunuyordu. Onlar, ülke insanının refahı için harcanacak bu önemli kaynağın üzerine bütün ağırlıklarıyla oturmuşlardı. Ellerindeki ekonomik ve siyasal ayrıcalık belgelerinin verdiği rahatlık içinde, üretim yoğunluğunu da kendileri ayarlıyor ve doğal olarak ülke ekonomisini değil, kendi çıkarlarını düşünüyorlardı.

Kurtuluş Savaşı'nın ardından kurulan yeni Türkiye Cumhuriyeti'nin amacı laik, çağdaş, özgür düşünceye sahip, modern bir toplum yaratmaktı. Bunu gerçekleştirmenin en önemli unsuru ise, nüfusun büyük bir çoğunluğunu oluşturan köylüye devrim hareketlerini ulaştırmakla mümkündü. Türk devrimi köye ulaştığı ölçüde başarıya ulaşacaktı.

Genç Cumhuriyet'in en önemli hedeflerinden biri de Türkiye'de yerli bir sanayi yaratmaktı. Sanayi Devrimi'ni gerçekleştirememiş Türkler, bu geri kalışlarının faturasını çok ağır biçimde ödemişlerdi. Ancak yazgının bu geriye gidişini ters yüz edip değiştirmek gerekiyordu. Bunun içinde sanayi alanında adımlar atılmalı, sanayi için altyapı ve sermaye sorunlarını çözmeli; yatırımlar yapılmalı ve ülke gereksinimleri doğrultusunda sanayi üretimi yapılmalıydı. O tarihlerde Türkiye, sanayi üretiminde son derece geride kalmış bir ülkeydi. En basit bir sanayi ürünü bile Türkiye'de tezgâhlarda üretilmiyor ve bu açıdan dışa bağımlılık büyük bir risk de yaratıyordu. Türkiye sözde bir tarım ülkesiydi, ancak tarıma dayalı

bir sanayi de kurulmuş değildi. Ülke şeker, bez, kağıt üretimi gibi en temel üretim türlerinde bile başka ülkelere bağımlıydı. Geçmiş dönemlerden gelen alışkanlıklarla, Osmanlı Devleti'ndeki sanayi üretimi, yabancıların ya da Osmanlı yurttaşı gayrimüslimlerin, elinde toplanmıştı. Şimdi, yaşanan göçlerle birlikte artık bu zümre, büyük ölçüde Türkiye'den ayrıldığı için, hem Türklerin sanayi deneyim ve girişimlerini teşvik etmek, hem de son derece düşük olan sermaye birikimini sağlamak gerekiyordu. Parasız hiç bir konuda yatırım yapmanın olanağı bulunmuyordu. Kaldı ki ülkenin, sanayi yönünden bir fizibilitesi bile yapılmamıştı. Nerede, ne tür bir yatırım karlı olur ve geleceğin inşasında iyi bir rol oynar, bunlar bilinmiyordu. Bu nedenle, 1927 yılında Sanayi Teşvik Yasası çıkarıldı (Teşvik-i Sanayi Kanunu)...

Bu yasa ile sanayi alanında yerli üretim teşvik ediliyor, koruyucu kimi önlemler alınıyordu. Ancak bütün iyi düşüncelere karşın, yol almak zordu: Bir yandan alt yapı, bilgi ve deneyim eksikliği, öteki yandan bu işi bilen gayrimüslimlerin ülkeden ayrılmış olması, sanayileşme sürecini olumsuz etkiliyordu.

Cumhuriyetin ekonomik işlevi olan kuruluşları

Cumhuriyet, kendi ekonomisini kendisi yaratmak için temel verileri sağlayacak, kaynak yaratacak, yaratılan kaynakların piyasadaki denetimi ve işleyişini belirleyecek kurumları da oluşturmak gayesindeydi. Banka, planlama,

araştırma ve etüt, enerji, iletişim alanında adımlar atılması gerekmekteydi. Türkiye Tayyare Cemiyeti ile birlikte Ankara'da Gazi Çiftliği 1925 yılında kurulduğunda, bu iki önemli kurum, ülkeye büyük bir moral vermişti. Gazi, Ankara'nın bozkırında, neredeyse ot bile bitmez denilen o verimsiz topraklarda, insan eliyle nasıl bir cennet yaratılabileceğini göstermek istiyordu. Kurulan tarım alanlarında değişik ürünler yetiştiriliyor, hayvancılığın değişik türlerinin uygulamaları burada gerçekleştiriliyor, bu işletme, Türk tarımına öncülük ve örneklik ediyordu. Üstelik Türklerin uçak yapabileceğini göstermek, insan eğitmek, böylece, Türk havacılığında bir öncü rolü oynayabilmek üzere, Türk Tayyare Cemiyeti'ne özel bir anlam veriliyordu. Ancak, bunların yanında, belki bunlar kadar önemli olan, Türkiye'nin geleceğine ilişkin öngörü, plan ve programlar oluşturabilmesi için, veri toplama görevi üstlenmiş ve bunu bilimsel yollarla, düzenli olarak yapabilecek ve planlama kurumlarının önüne koyabilecek kurumlara gereksinim vardı. Veri olmayınca, planlama yapma olanağı da bulunmuyordu. Üstelik bu veriler, her bir aşamada geline düzeyi gösterebilecek, bunun üzerine neyin, ne kadar gerçekleştirilebileceğine ilişkin bilgiler verebilecekti.

Her şey ne kadar da iyi gidiyordu...

Kaynaklar

(1) Yahya S. Tezel, *Cumhuriyet Döneminin İktisadi Tarihi (1923-1950)*, Ankara, 1986, s.92.

(2) Tezel, a.g.e., s.64.

Osmanlı'dan Cumhuriyet'e İzmir'de ekonomi

Atatürk döneminde sanayileşmenin önündeki en büyük engeller kaldırılmış, ihtiyaç duyulan malların üretimi için önemli yatırımlar yapılmıştı. Artık sıra Ata'nın açtığı yoldan sanayileşmeyi ilerletecek adımlara gelmişti.

Türkiye ekonomisinde sınai üretimin payının 1930'lu yıllarında önemli bir sıçrama gösterdiği gözlenmektedir. Bu sıçramanın gerçekleşmesinde uygulanan ekonomik politika ve uygulamalarının etkisi nedir? Bu soruyu yanıtlamadan Cumhuriyet Türkiye'si'nin Osmanlı'dan devraldığı mirası, kabaca da olsa ortaya koymakta fayda var.

Osmanlı Türkiye'si'nin ilk fabrika ve atölye biçimindeki sanayi girişimleri 19. yüzyılın ortalarında başlamıştı. Kurulan imalathanelerin büyük bir kısmı yabancı sermaye ve ülkedeki gayrimüslim tebaanın yönetimindeydi. Devlet dış borçlanmanın esiri olmuştu. Kapitülasyonların getirdiği kısıtlamalar ve ikili ticari anlaşmalar, gümrük rejiminin dış ülkelere ithal edilen mallar için ülkeyi açık bir pazar haline getirmişti. Dünya ekonomisi içinde Osmanlı ülkesine biçilen rol, neredeyse sadece tarımsal üretimde bulunmaktan ibaretti.

Resmi verilere göre, Türkiye'de 1923 yılından önce 308 tane sınırlı şartlar içinde çalışan fabrika/imalathane bulunuyordu. Bunlar arasında 163 tane tarım ürünlerini işleyen fabrika/imalathane, 52 dokuma fabrikası, 7 maden çıkaran veya işleten işletme vardı. Bütün bu sanayi işletmelerinde çalışan işçi sayısı 15-20 bini geçmiyordu.

Cumhuriyet'in ilk yıllarında Türkiye'nin sanayi varlığında, İzmir İktisat Kongresi'nde alınan kararlara ve hükümetlerin çabalarına rağmen, önemli bir değişiklik gerçekleşmedi. 1927'de yapılan nüfus sayımı sonuçları, ülke nüfusunun yüzde 82'sinin tarımda ve yalnızca yüzde 5,6'sının sanayide istih-

dam edildiğini ortaya koymaktadır. Aynı yıl sanayi sayımı da yapılmıştı. Bu sayıma göre 65.245 imalathanedan 28 bin 246'sı küçük zanaatçılar tarafından ücretli işçi çalıştırmadan işletilmekteydi. Ücretli işçi çalıştıran 37 bin 10 işletmenin 23 bin 332'sinde 2-3, 7 bin 683'ünde 4-5 işçi bulunmaktaydı. 10'dan fazla işçi çalıştıran işletme sayısı 2 bin 55'ti. İşletmelerin yüzde 85'i hafif sanayi niteliğindeki faaliyetlerde yoğunlaşmıştı.

Sanayinin Cumhuriyet'in ilk yıllarındaki bu ataleti büyük ölçüde gümrük rejiminin 1929 yılına kadar Osmanlı dönemindeki yapısını koruma zorunluluğundan kaynaklanıyordu. Bu yerli üretimin yabancı mallarla rekabet etmesinin olanaklı olamaması anlamına geliyordu. Özel kesimin sermaye birikiminden uzak olması, Osmanlı sanayi mirasının kısırlığı, senelerce devam eden savaşların yarattığı yoksulluk gibi faktörleri de ekleyince fazla bir şey beklenmemesi gerekir.

Cumhuriyet hükümeti gümrük konusundaki sınırlamalardan kurtulduğu 1929 yılından itibaren gümrük tarifeleri ve diğer dış ticaret denetimleri yoluyla himayeci bir sanayileşme politikası izlemeye başladı. Diğer taraftan içte de özel girişimin teşvik edilmesi politikasını sürdürdü. Ancak aynı yıl başlayan dünya bunalımının etkileri hükümetin bu politikalarının amacına ulaşması önünde büyük bir engel oluşturdu. 1926'da çıkarılan Teşvik-i Sanayi Kanunu'nun da pek başarılı olduğu söylenemez. Gerçekten 1932'de Teşvik-i Sanayi Kanunu'ndan yararlanılan kuruluşların yüzde 44,19'u tarım, evcil

hayvanlar ve av ürünleri sanayilerinde, yüzde 23,83'ü ise dokuma sanayiinde bulunmaktaydı.

Hükümet yavaş yavaş özel girişim yoluyla sanayileşmekten ümidini kesmeye başlamıştı. Ahmet Hamdi Başar'ın aktardığına göre, hammadde diye gümrüksüz soktuğu demir telleri keserek çivi yapan; basit kuruluşlu işletmelerden oluşan özel girişime ülke sanayileşmesini teslim etmenin sakıncalarının fark edilmesi, devletin sanayileşme hareketinde etkin bir rol almasına neden olmuştu.

1930'lu yıllar Türkiye'de yerli sanayiye koruma ve teşvik göz ardı edilmeden devletçi sanayi politikalarının ağırlıklı olarak uygulandığı dönemdir. 1933-1939 döneminin iktisadi verilerine bakıldığında, sanayileşme hareketinin dolayısıyla da ulusal ekonominin küçümsenmeyecek bir aşama kaydettiği gözlenebilir.

Gerçekten de dünya ekonomisi tarihinin en uzun ekonomik bunalımlarından birini yaşarken, Türkiye ekonomisi 1933-1939 yıllarında yoğun sanayileşmenin belirlediği ortamda yüzde 9'u aşan bir büyüme hızına ulaşıyordu. Sanayi kesiminin gayri safi milli hasıladaki payı da aynı dönemde yüzde 14,7'ye çıktı. Mal düzeyinde bir örnek verirse, 1933'te 11 bin 900 ton çimento üretilirken, bu rakam 1938-39'da 239 bin 600 tona çıkmıştı.

Sanayide İzmir

Cumhuriyet'in ilk yıllarında üretim düşmekle birlikte, İzmir yine zengin hinterlandının sahip olduğu tarımsal ürünlerin işlendiği ve pazarlandığı önemli bir yerdi. 1924'de İzmir Ticaret ve Sanayi

Odası'na kayıtlı bulunan 502 tüccar ve sanayicinin yüzde 80'ine yakını tarımsal ürünlerin ticaretiyle uğraşan, işleyen veya yan mallar üreten kişilerdi. Buna rağmen uzun yıllar bölge sanayisinin en yoğun sektörü olan gıda sanayi, 1923'te birkaç un fabrikası, yağ tasirhanesi, helva imalathanesi, üzüm tathirhanesi (yıkama) ve şeker imalathanesinden ibaretti. Bunların dışında sektörün en güçlü fabrikaları Bomonti Bira Fabrikası, İstiklal Şirketi'nin makarna fabrikası ve birkaç buz fabrikasıydı.

Dokuma sanayinde sözü edilebilecek üç fabrika vardı; Charles Verbek'in Şark Sanayi Şirketi Fabrikası, Türk Anonim Şirketi'nin pamuk fabrikası ve Şark Halı Şirketi'nin halı fabrikası. Maden sanayinin durumu daha da içler acısıydı. Müesseselerin tamamı tamirhane sıfatını taşımaktan öteye gidemeyecek küçük işletmelerdi. Ağaç sanayi ise, incir ve üzüm kutusu imal eden imalathaneler birkaç marangozhaneden ibaretti. Kimya sanayinin de içler acısı görüntüden uzak olduğu söylenemez; 3 palamut fabrikası, 3 pirina fabrikası, 5 sabun fabrikası, bir de rastık boyası üreten Abdülkadir Bey'in Rastık Ocağı adını taşıyan imalathanesi. Toprak sanayinde ise iki tuğla fabrikasıyla iki alçı imalathanesi yer almaktaydı.

Türkiye'nin ikinci büyük sanayi bölgesi olduğu söylenen İzmir bölgesinde sanayinin bu güdük yapısı, çevreye açıldıkça daha da silikleşmekteydi. 1927 yılında İzmir iktisadi mıntikasının en "gelişmiş" sektörü olan gıda sanayinde 18'i valsli geri kalanı taşlı 181 un fabrikası, 162 zeytinyağı tasirhanesi, 3'ü faal 5 pirina fabrikası, 16 susam yağı fabrikası olmak üzere toplam 362 fabrika bulunuyordu. Bunlardan 139 tanesi İzmir'de, geri kalanlar İzmir iktisadi mıntikasının oluşturan Manisa, Aydın, Denizli, Kütahya, Balıkesir, Isparta, Muğla, Afyon ve Burdur vilayetlerindeydi. Bunların dışında, kâğıttan ispirotolu sulara, mamul deriden gübreyle, porselen-den şekerlemelere birçok mal ancak ithalat yoluyla sağlanabiliyordu.

Sanayinin bu yoksun ve yoksul görüntüsü, yabancı mallar lehine yılların biriktirdiği ayrıcalıklardan, daha doğrusu devletin dışarıya açtığı gediklerden kaynaklanmaktaydı. Bu gedikleri sanayicilerin mevcut koşul-

larda kapatması imkansızdı; ancak yine devlet kendi mekanizmaları içinde bu gedikleri onardıktan sonra ki sanayici üzerine düşeni yapabiliyordu. İzmir İktisat Kongresi'nde sanayici dilekleri bu anlamda açılmış gediklerin kapatılması isteğini yansıtıyordu.

Nitekim 1923-1931 arasında bu yönde çaba harcanmadı değil; finansman taleplerini karşılamak için 1924'de İş Bankası, hemen ertesi yıl Sanayi ve Maadin Bankası kurulmuş, 1925'te çıkarılan bir kanunla ticaret ve sanayi odaları yeniden düzenlenmiş, 1926'da Başbakanlık'a bağlı İstatistik Genel Müdürlüğü oluşturulmuş, 1927'de Teşviki Sanayi Kanunu süresi uzatılıp kapsamı genişletilerek yeniden tanzim edilmişti. Ticaret odaları ve basın aracılığıyla yerli malı kullanımını özendiren kampanyalar başlatıldı. 1927 ve 1928'de düzenlenen "Dokuz Eylül" sergileri ile tarımsal ve sınai ürünlerin yurt içi ve dışı tanıtımı yolunda adımlar atıldı. Ancak Cumhuriyet'in 10. yılına girildiğinde, mevcut durum, hem tarımda hem de sanayide ulaşılmak istenilen noktanın hala çok uzağındaydı.

İzmir Mıntıkası Sanayi ve Mesai Müdürü tarafından hazırlanarak 1927'de Ticaret Vekaletine sunulan

bir rapora göre İzmir ticaret mıntıkasında mevcut fabrika ve atölye sayısı 717 idi. Tahmin edilebileceği gibi bunların çoğu günümüzde "fabrika" adı altında toplanamayacak derecede küçük işletmelerdi. Sözü edilen imalathanelerden 245'i 1923-1926 arasında açılmıştı. 163 un fabrikası, 162 tasirhane, sadece üçü faal olan 5 pirina, 16 susam fabrikası, hepsi eski sistemde çalışan 45 sabunhane, 68 pamuk işleme tesisi, 2 pamuk ipliği fabrikası, 48 muhtelif ağaç işleri yapan fabrika, tamirhane düzeyinden öteye gidemeyen 42 maden işleme atölyesi, 2 tuğla fabrikası, 1 meyan fabrikası mıntıkanın muhtelif yerlerine dağılmış bu "fabrika"ların başlıcalarıydı. Sadece İzmir'de bulunan işletmeler; 1 bisküvi atölyesi, 1 mihaniki fırın, 5 makarna, 6 şekerleme, 4 gazoz, 5 buz, 1 bira, 4 rakı ve şarap, 1 konserve fabrikası.

Cumhuriyetin ilk yıllarında ulusal sanayiinin geliştirilmesinin önünde en önemli engel, sınai ithalat karşısında koruyucu önlemler alınmasını imkânsız kılan eski gümrük rejiminin 1929 yılına kadar devam edecek olmasıydı. Ayrıca, büyük ölçüde sermaye yokluğundan kaynaklanan girişimci eksikliği, gerekli finansman desteğini sağlayacak

Atatürk döneminde Türkiye’de sanayinin gelişmesinde Ege Bölgesi ve İzmir’in önemli bir payı bulunmaktadır. Özel sermayenin yatırımları arttığı gibi devletin işletmelerinden payını almıştı.

lerinde yirmi kadar işletme kurularak Cumhuriyet tarihinin ilk büyük sanayileşme hamlesi başlatıldı.

Özel kesim dışlanmamakla birlikte ikinci plana itilmişti; Teşviki Sanayi Kanunu yürürlükte kalmakla birlikte uygulamasının genişletilmesi yoluna gidilmedi. İzmir’de 1932’de bu kanundan yararlanan şirket sayısı 176 iken, 1941’de 128’e inmişti. Önceki dönemde olduğu gibi en önemli sektör, yine tarıma dayalı sanayi idi. Tarıma dayalı sanayinin başını Tekel’in tütün ve sigara fabrikası çekiyor, onu üzüm-incir işleme tesisleri ve bitkisel yağ ve sabun üreten imalathaneler izliyordu. Dokuma sanayi de önceki dönemde elde ettiği önemi koruyordu; Sümerbank Nazilli Basma Fabrikası bölgeye önemli bir katma değer kazandırdığı gibi, Şark Sanayi Kumpanyası, İzmir Pamuklu Mensucat, İzmir Yün Mensucat ve Kula Mensucat bölgenin en önemli tesisleri olma özelliklerini korudular.

Atatürk döneminde Türkiye’de sanayinin gelişmesinde Ege Bölgesi ve İzmir’in de önemli bir payı bulunmaktadır. Dönem içinde özel sermayenin İzmir ve çevresinde sanayi yatırımları arttığı gibi, bölge devletin kurduğu sanayi işletmelerinden de payını almıştı. 1938’de sadece 300 bin nüfuslu İzmir’de sanayi alanında istihdam edilen insan sayısı 80 bin civarındaydı.

Hiç kuşkusuz özetle çizdiğimiz bu tablo, günümüzle karşılaştırıldığında son derece mütevazı bir tablo sunmaktadır. Ancak, bu tabloyu 1922’de alınan miras ve 1930’ların büyük buhranını göz önüne alarak değerlendirdiğimizde, 15 yıl içinde yine de önemli bir aşama kaydedildiği ortaya çıkmaktadır.

Atatürk döneminde

Türkiye’nin sanayileşmesinin önündeki en büyük engeller kaldırılmış, ihtiyaç duyulan temel malların üretilmesinde, devlet tarafından da olsa önemli yatırımlar yapılmıştı. Artık sıra, Atatürk’ün açtığı yoldan sanayileşmeyi ilerletecek adımların cesurca atılmasına gelmişti.

kredi sisteminin kurulamamış olması sanai gelişimin önündeki diğer engellerdi.

“Ekonomik Bağımsızlık” ve “Hızlı Kalkınma” ilkeleriyle hareket eden genç Cumhuriyet yönetimi liberal politikalarından umduğunu bulamayınca, amacına ulaşmak için 1930’larda yeni bir politikaya yöneldi: Devletçilik. Diğer sektörlerdeki uygulamalarını da göz ardı etmeden, Devletçilik’in, birinci ve ikinci sanayi planlarına bakarak öncelikle sanayi alanını hedeflediğini söyleyebiliriz. Nitekim Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı doğrultusunda 1933-1938 arasında dokuma, toprak, maden, selüloz, seramik ve kimya sanayi kollarında Türkiye’nin çeşitli yer-

İşte 2018 hedefleri

Maliye Bakanı Naci Ağbal, bu yılın 9 aylık bütçe gerçekleşme sonuçları ve 2018'in bütçesini açıkladığı toplantıda, önümüzdeki yıl eğitim ve sağlık harcamalarının yanı sıra savunma ve güvenlik birimlerinin modernizasyonuna ayrılan kaynaklara dikkat çekti.

Maliye Bakanı Naci Ağbal, "Ocak-Eylül 2017 Dönemi Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Sonuçları, 2017 Yılsonu Bütçe Gerçekleşme Tahmini ve 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Tasarısı" konulu basın toplantısı düzenledi. Bakan Ağbal, merkezi yönetim bütçesinin bu yılın Eylül ayında 6,4 milyar lira, Ocak-Eylül döneminde ise 31,6 milyar lira açık verdiğini söyledi. İşsizlik rakamlarını da değerlendiren Ağbal, iş gücüne katılım oranının bir puan artmış olmasına karşın işsizlik oranlarının aynı seviyede kaldığına dikkat çekti.

2018 bütçe hedefleri

Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın basın toplantısındaki açıklamalarından satır başları şöyle:

Detaylara geçmeden önce temel büyüklükleri sizlerle paylaşmak istiyorum. Bütçe gelirlerimiz 2018 yılında 762 milyar lira olacak. Faiz hariç giderlerimiz

691 milyar lira, bütçe gelirlerimiz 696,8 milyar lira, vergi gelirlerimiz 599 milyar lira, bütçe açığımız ise 65,9 milyar lira olacak. Faiz dışı fazla olarak 5,8 milyar lira vermiş olacağız.

2018 yılında bütçe açığımızın milli gelire

oranının yüzde 1,9 olmasını ön görüyoruz. 2018 bütçesinde faiz dışı fazla 5,8 milyar TL tahmin ediliyor.

AKP 2002 yılında iktidara geldiğinde bütçenin yüzde 43,2'si faiz harcamalarına giderken, bu rakamı hep aşağı çektik. 2018 yılında bu oranı yüzde 9,4 olacak şekilde düzenledik. Eskiden bütçenin yarısı faize giderken, şimdi bütçenin yüzde 90'dan fazlası vatandaşa hizmet olmaya gidecek.

2006 yılında toplanan her 100 liralık verginin 86 lirası faiz harcamalarına gidiyordu. 2018 yılında ise 12 lirası faiz gidiyor.

Eğitime ayrılan kaynak artıyor

■ Eğitime ayırdığımız kaynağı 2018 yılında 134 milyar liraya çıkarıyoruz. Yüzde 18'ini tek başına eğitime ayırıyoruz. 2018 yılında vergi gelirlerinin her 100 liradan 22 lirasını eğitime harcayacağız.

■ Burs ve öğrenim kredisi için 11,2 milyar lira kaynak ayırdık. Taşımali eğitim ve yemek yardımı için 3,4 milyar lira kaynak ayırıyoruz. Özel okul giden öğrencilere öğrenim desteği için 1,5 milyar lira bütçemizden kaynak ayırıyoruz.

■ Öğrencilerimiz harç ödemedi kayıt olabiliyorlar. Birinci öğretim ve açık öğretim harç desteği olarak 600 milyon lira kaynağı veriyoruz. Pansiyonlarda barınan öğrencilerimize bütçemize 1 milyar 100 milyon lira destek ayırdık. Ücretsiz kitap için bütçemizden 600 milyon lira ayırdık. Dershaneleri kaldırdık, takviye kursları başlattık. Bu eğitim yardımı için 1,6 milyar lira ilave kaynak koyduk.

■ Engelli vatandaşlarımıza yeni programlar başlattık. Engelli çocuklarımızın eğitim giderlerinin devlet olarak karşılanması bunlardan biriydi. Bunun için de 2,6 milyar lira kaynak ayırdık.

■ Yüksek öğretime 2002 yılında ayırdığımız kaynak sadece 3,6 milyar liraydı. Gelecek sene bu rakam 41,7 milyar liraya çıkıyor. Bütçeden ayırdığımız kaynağı da iki kat artırmış olduk. Bundan sonraki dönemde de daha çok

kaynak ayırmaya devam edeceğiz.

■ Burs ve kredi tutarını 2018 yılında 425 liradan 470 liraya çıkarıyoruz.

■ Yüksek öğretime 2002 yılında ayırdığımız kaynak sadece 3,6 milyar liraydı. Gelecek sene bu rakam 41,7 milyar liraya çıkıyor. Bütçeden ayırdığımız kaynağı da 2 kat artırmış olduk. Bundan sonraki dönemde de daha çok kaynak ayırmaya devam edeceğiz. Burs ve kredi tutarını 2018 yılında 425 liradan 470 liraya çıkarıyoruz.

■ Savunma ve güvenlik birimlerinin ihtiyacı olan modernizasyon harcamaları için bütçeden ilave 18,7 milyar lira kaynak ayırdık.

MTV yüzde 25 oldu

Maliye Bakanı Naci Ağbal, Motorlu Taşıtlar Vergisi ile ilgili sistemi değiştirdiklerini söyledi. 2018 yılında ilk defa trafiğe çıkacak araçlar için değerler üzerinden bir vergi ödeneceğini açıklayan Ağbal, şu bilgileri verdi:

"2018 yılından itibaren yeni alınan araçlarda motor silindir hacmi, yaş yanında bir de aracın değerini vergileme ölçütü olarak sisteme katıyoruz. 2018 yılında uygulanacak tarife 1 Ocak 2018'den itibaren alınacak araçlar için yeni bir sütun ekliyoruz; aracın değeri sütunu.

1600 cc araç, eğer vergisiz hali 40 bin liranın altındaysa ekstra bir artış gelmeyecek. Ama aracın değeri 40 bin liradan fazla, 70 bin liradan az ise yeni oluşturduğumuz tarife de o aracın vergisini yüzde 10 artırımlı uyguladık. Aracın vergisiz değeri 70 bin liranın üstünde ise başlangıç değeri 40 bin liranın altında araçlara göre yüzde 20 arttırdık. 40 bin lirayı aşmayan araçlar için 1294. 1300-1600 cc araçlar için 40 bin lirayı aşmayanlar için 1294. Ama aracın vergisiz değeri, 1 Ocak 2018 yılında alındıysa, 40 bin lirayı aşıyorsa bunun vergisi 1423 lira olacak. Aracın değeri 70 bin lirayı aşıyorsa vergisi 1553 lira olacak. Değer bazlı vergi sistemine geçiyoruz. Bu araçlar için yeniden değerlendirme oranının 10 puan üzerinde artış yapılmıyor" dedi.

ORTA VADELİ Mali Plan yayınlandı

Hükümetin 2018-2020 dönemini kapsayan Orta Vadeli Mali Planı'nda, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçiş bütçe rakamlarıyla belirginleşiyor. Kamu yatırımları da özel sektörün desteklenmesi için kullanılacak.

Hükümet, Orta Vadeli Mali Planı yayınladı. Plana göre bu yıl 648,4 milyon lira olan Cumhurbaşkanlığı bütçesi gelecek yıl 845,3 milyon liraya çıkacak. Cumhurbaşkanlığı'nın bütçesinin 2019 yılında 1 milyar lirayı aşması, 2020 yılında ise 2,9 milyar liraya ulaşması öngörülüyor. Buna karşın Başbakanlık bütçesi ise gelecek yıl 1 milyar 584 milyon liradan 1 milyar 580 milyona inecek. Plana göre, kamu yatırımları da özel sektörün desteklenmesi için kullanılacak.

Hükümetin 2018-2020 dönemini kapsayan Orta Vadeli Mali Planı'nda yer alan bazı veriler şöyle:

Vergi gelirleri 600 milyar TL: 2018 yılında bütçe giderleri 762,7 milyar TL, bütçe gelirleri de 696,8 milyar TL olacak. Gelirlerin büyük bölümünü yine vergiler oluşturacak. Plana göre, vergi gelirleri 599,4 milyar TL olacak.

Cumhurbaşkanlığı bütçesi: Bu yılki bütçesi 648,4 milyon lira olan Cumhurbaşkanlığı bütçesi, gelecek yıl 845,3 milyon liraya çıkacak. Planda Cumhurbaşkanlığı bütçesinin 2019 yılında ise 1 milyar 50 milyon liraya yükselmesi öngörüldü. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin uygulamaya geçmesiyle Başbakanlığın da kalkması ile Cumhurbaşkanlığı bütçesi 2020'de 2,9 milyar liraya çıkacak. Buna

karşın bu yıl 1 milyar 584 milyon 358 bin lira olan Başbakanlık bütçesi gelecek yıl 1 milyar 580 milyon 145 bine düşecek. Planda Başbakanlık kalkacağı için 2020 yılında Başbakanlık bütçesi yer almadı. Bu arada 961,5 milyon lira olan TBMM bütçesi de gelecek yıl 1,2 milyar liraya çıkacak.

MİT ve savunma bütçesi artacak: MİT

Müsteşarlığı'nın bütçesi 1,9 milyar liradan gelecek yıl 2,3 milyar liraya yükselecek. Milli Savunma Bakanlığı'nın 28,7 milyar lira olan bütçesi de 40,4 milyar liraya çıkacak.

Maliye yine lider: Bütçede en fazla kaynak yine Maliye'ye ayrıldı. Maliye Bakanlığı'nın 147,5 milyar liralık bütçesi gelecek yıl 177,4 milyar liraya ulaşacak. 77,4 milyar lira olan Hazine Müsteşarlığı bütçesi de 97,8 milyar liraya çıkacak.

Diyanet'e 7,7 milyar: Bütçe büyüklüğü ile birçok bakanlık ile kurumu geride bırakan Diyanet İşleri Başkanlığı'nın bu yılki bütçesi 6,8 milyar liraydı. Diyanet'in bütçesi gelecek yıl 7,7 milyar liraya çıkacak.

AFAD bütçesi artacak: Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nın bütçesinde de büyük artış olacak. Bu yıl 1,2 milyar lira olan kurumun bütçesi 2,2 milyar liraya yükseliyor. Göç İdaresi Genel

Müdürlüğü'nün 349,8 milyon lira olan bütçesi 430,3 milyon liraya çıkacak.

Jandarma-Emniyet: İçişleri Bakanlığı'nın bütçesi 5,8 milyar liradan 7,3 milyar liraya yükselecek. Jandarma Genel Komutanlığı bütçesi 9,3 milyar liradan 13,3 milyar liraya, Emniyet'in bütçesi de 23,5 milyar liradan 27,7 milyar liraya çıkacak.

Bakanlıkların bütçeleri: Milli Eğitim'in bütçesi 85 milyar liradan 92,5 milyar liraya yükselecek. Sağlık Bakanlığı'nın bu yıl 5,7 milyar lira olan bütçesi büyük artışla 37,4 milyar liraya çıkacak. Çalışma Bakanlığı'nın 49,8 milyar lira olan bütçesi 59,7 milyar liraya, Enerji Bakanlığı'nın bütçesi 1,6 milyar liradan 1,7 milyar liraya, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bütçesi 24,3 milyar liradan, 26,6 milyar liraya, Ekonomi Bakanlığı'nın bütçesi 3,9 milyar liradan 4,4 milyar liraya, Ulaştırma Bakanlığı bütçesi de 10,6 milyar liradan 14,9 milyar liraya çıkacak.

Bütçesi düşenler: Bakanlıkların büyük bölümünün bütçeleri yükselirken, bazılarının ise düşecek. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın bu yıl 975,3 milyon lira olan bütçesi 893,4 milyon liraya inecek. Kalkınma Bakanlığı bütçesi de 2,2 milyar liradan 1,1 milyar liraya düşecek.

Kültürde artış: Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesi de 2,9 milyar liradan, 3,4 milyar liraya yükselecek.

Toplam 672 milyar: Bu yıl genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerinin toplamı 563,8 milyar liraydı. Gelecek yıl 672,6 milyar liraya çıkacak.

Kamu özel sektöre çalışacak: Kamu yatırımları, özel sektörün yenilikçi, üretken ve ticari faaliyetlerinin desteklenmesi ile yurttaşların yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik altyapı alanlarına yönlendirilecek. Kamu yatırımlarının finansmanında bütçe kaynaklarının yanı sıra mevcut tecrübeler de dikkate alınarak Kamu-Özel İşbirliği (KÖİ) modeli kullanılacak.

Satmaya devam: Yatırımları teşvik etmek amacıyla Hazine taşınmazlarının yatırımcılara uygun şartlarda doğrudan satılması sağlanacak. Hazine'ye ait tarım arazilerinin kiracısına, kullanıcısına ya da paydaşlarına satılması işlemlerine de devam edilecek.

Kamunun görevi özele destekmiş

Kalkınma Bakanlığı da, 2018- 2020 dönemi yatırım programı hazırlıklarına ilişkin genelge yayınladı. Genelgede kamu kesimi yatırımlarının bütüncül bir yaklaşımla özel kesim yatırımlarını tamamlayacak şekilde tasarılacağı ve yaşama geçirileceği belirtildi. Genelgede, "Kamu yatırım öncelikleri özel sektörün yenilikçi ve üretken yatırımlarını ve ticareti destekleyecek mahiyette belirlenecek; iş, üretim, yatırım ve yaşam ortamını iyileştiren nitelikli altyapı yatırımlarına öncelik verilecektir" denil-

IMF Türkiye'nin büyüme tahminini yükseltti

Uluslararası Para Fonu (IMF), "yılın ilk çeyreğinde beklentilerden güçlü büyüme"ye bağlı olarak, 2017 yılı için büyüme beklentisini yükseltti. IMF'nin "Sonbahar Dönemi Dünya Ekonomik Görünüm Raporu"nda, Türkiye için bir önceki raporunda yüzde 2,5 olarak açıklanan 2017 büyüme öngörüsü, yüzde 5,1'e çıkarıldı. Raporda, beklentilerin üzerinde gelen ilk çeyrek büyümesi için, "kısmen ihracatta toparlanma ve daha genişlemeci para politikası tarafından yönlendirilen daha güçlü bir verim yakalandı" denildi. Buna göre, Türkiye'nin 2018 yılı büyüme öngörüsü de yüzde 3,3'ten yüzde 3,5'e yükseltildi.

Hazine nakit açığı 9 ayda yüzde 300'den çok arttı

Hazine nakit açığı yılın ilk 9 aylık döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 300'ün üzerinde arttı.

Hazine Müsteşarlığı'nın "Hazine Nakit Gerçekleşmeleri" verilerine göre, Hazine nakit açığı bu yılın ilk 9 ayında, geçen yılın aynı dönemine göre, yüzde 320 artışla, geçen yılın aynı dönemindeki 7 milyar 220 milyon liradan, 30 milyar 317 milyon liraya tırmandı.

di. Kamu yatırımlarının gerçekleştirilmesinde özel sektörün katılımını sağlayan KÖİ uygulamalarının edinilen tecrübeler de dikkate alınarak yaygınlaştırılacağı belirtilen genelgede, proje bazında ödenek teklif ve tahsislerinde; devam eden öncelikli projelerden en kısa sürede tamamlanabilecek olanlara, yeni proje tekliflerinde ise ekonomik büyümeye ve sosyal gelişmeye katkısı en fazla ve acil hizmet ihtiyacını karşılayabilecek yatırımlara öncelik verileceği kaydedildi.

Kurumlar Vergisi yüzde 22'ye çıkarıldı

Kurumlar Vergisi'nin 2018-2020 döneminde 2 puan artırılarak yüzde 20'den yüzde 22'ye çıkarılmasına dair önerge komisyona sunuldu.

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda Bazı Vergi Kanunları ile Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı görüşmeleri devam ediyor. AK Parti Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir imzalı önergede, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu 32. maddesinde yer alan 'Kurumlar Vergisi, kurum kazancı üzerinden yüzde 20 alınır' ibaresi değiştiriliyor. Kurumlar Vergisi 2018, 2019 ve 2020 yılları için yüzde 22 olarak uygulanacak.

BETAM: Yüzde 5,5'lik büyüme hedefi tartışmaya açık

Bahçeşehir Üniversitesi Ekonomik ve Toplumsal Araştırmalar Merkezi'nin (BETAM) araştırma notuna göre, hükümetin OVP'de yüzde 5,5'lik büyüme hedefinin hangi kanallardan sağlanacağı "tartışmaya açık."

BETAM Direktörü Prof. Dr. Seyfettin Gürsel ve BETAM'dan Doç. Dr. Ozan Bakış tarafından hazırlanan "İkinci Çeyrekte Yatırım ve İhracatla Yüksek Büyüme" başlıklı, ikinci çeyrek büyümesinin değerlendirildiği araştırma notu yayınlandı.

Bu yıl ikinci çeyrekte Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış rakamlarla bir önceki çeyreğe kıyasla yüzde 2,1, geçen yılın ikinci çeyreğine kıyasla yüzde 5,1 büyüdüğü anımsatılan notta, "BETAM olarak çeyreklik büyümeyi yüzde 2,0, yıldan yıla büyümeyi ise yüzde 6,2 olarak tahmin etmiştik" denildi ve eklendi:

"Yıldan yıla büyümeye en yüksek katkıyı yüzde 10'a yakın büyüyen yatırımlar yaptı. Yine yüzde 10'un üzerinde büyüyen ihracatın katkısı çok yüksek oldu.

Yatırım ve ihracata nazaran büyüme oranı düşük kalan tüketimin katkısı da pozitif ancak nispeten zayıf kaldı. Buna karşılık kamu tüketimi, ithalat ve stok değişiminin katkısı negatif oldu.

Kısa süre önce açıklanan 2018-2020 Orta Vadeli Programında (OVP) 2017 için öngörülen yüzde 5,5'lik GSYH artışının, üçüncü çeyrekte baz etkisiyle yaşanacak yüksek büyümenin de katkısıyla aşılabileceğini öngörüyoruz.

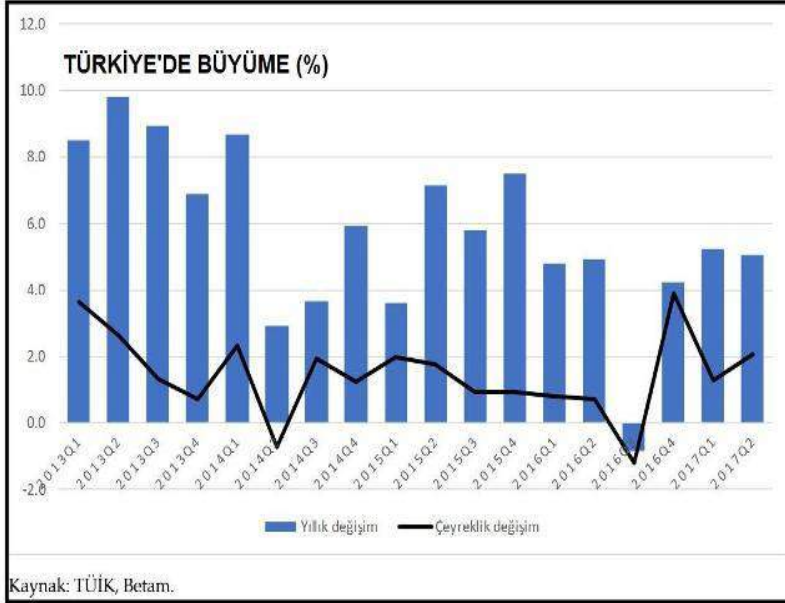
İstisnai teşviklerin 2018'den itibaren

yürürlükte olmayacağı düşünüldüğünde OVP'de gelecek yıllar için öngörülen yüzde 5,5'lik büyüme hedefinin hangi kanallardan sağlanacağı tartışmaya açıktır...

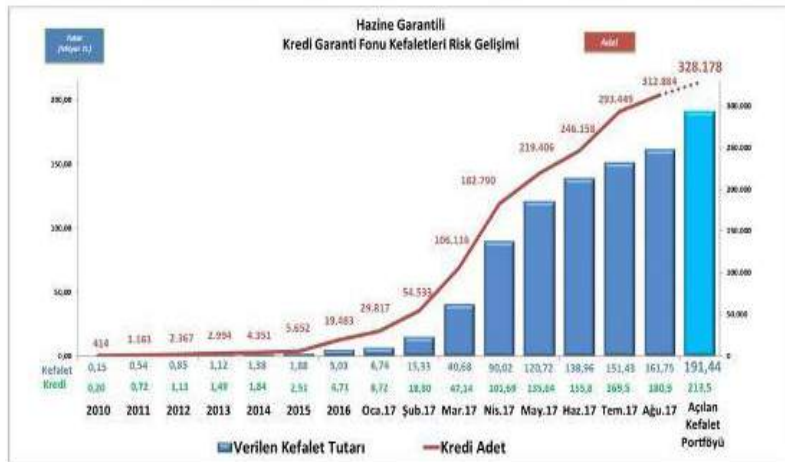
Büyümenin önemli ölçüde iç talebi destekleyici geniş teşvikler sayesinde başarıldığı göz önünde tutulduğunda ve bu teşviklerin mali disiplin kaygıları bağlamında devam ettirilmesi gündemde olmadığından ekonomik büyüme konusunda asıl sınavın 2018 ve 2019 için hedeflenen yüzde 5,5 GSYH büyümesinde verileceğini söyleyebiliriz."

Yıllık değişimler itibarıyla birinci çeyrekte yüzde 3,6 olan özel tüketim artışının ikinci çeyrekte yüzde 3,2'ye gerilediğine işaret edilen Betam araştırma notunda, "Büyümeye katkı 2,1 yüzde puandan 1,9 puana düştü. Bununla birlikte, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış rakamlara baktığımızda farklı bir eğilim olduğunu görüyoruz. İlk çeyrekte tüketimin büyümeye katkısı negatif iken ikinci çeyrek bu katkı pozitif ve görece yüksektir. Tüketime yönelik ÖTV indirimi desteklerinin ikinci çeyrekte itibaren belirginleştiği söylenebilir" saptaması yapıldı ve eklendi:

"2017 yılının ikinci çeyrek büyüme ve büyümeye katkı oranları açısından esas sürpriz yatırımlardan geldi demek yanlış olmaz. Daha

2010 - 2017 Hazine Destekli Kefaletlerin Gelişimi - 31.08.2017

önce yayınladığımız Betam araştırma notunda ticari kredilerin patlama yaptığını ve yatırımları sırtladığını vurgulamıştık. Gerçekleşmeler bu tespitimizi doğruluyor. İkinci çeyrekte yatırımların büyümeye katkısı 2,8 yüzde puan oldu. Bu tek başına yüzde 5,1'lik büyüme oranının yarısından biraz fazlası ediyor. İlk çeyrekte yatırım katkısının sadece 0,9 yüzde puan olduğunu hatırlatmak isteriz. Bu yüksek yatırım artışının gerisinde Kredi Garanti Fonu'nun (KGF) etkili olduğu anlaşıyor."

BETAM notuna göre, 2017 yılının her iki çeyreğinde de stoktaki değişikliklerin büyümeye, sırası ile 1,6 ve 0,8 puan ile katkısı negatif oldu.

Son dönemde TL'nin değer kaybetmesi ile hız kazanan net dış ticaret katkısının ikinci çeyrekte de sürdüğü belirtilen notta, "İhracat katkısı 2,3 puan, ithalat katkısı eksi 0,5 puan olarak gerçekleşti" denildi ve şöyle devam edildi:

"İlk çeyrekte de benzer katkılar olduğunun ancak yıllık değişim itibarıyla ithalat artışının ikinci çeyrekte güçlendiğinin altını çizelim.

Nitekim mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış çeyrekten çeyreğe değişime net ihracat katkısının pozitiften negatife döndüğünü görüyoruz.

Birinci çeyrekten ikinci çeyreğe ihracat yüzde 0,7 oranında azalırken ithalat artışı yüzde 5,3'e tırmanıyor. Bu gelişmenin iç talepteki artış ile tutarlı olduğunu not etmek isteriz.

Devletin Nihai Tüketim Harcamalarının yıldan yıla büyümeye katkısı 0,7 puan ile ikinci çeyrekte negatif oldu. Oysa ilk çeyrekte katkı 1,4 yüzde olarak gerçekleşmişti.

Çeyrekten çeyreğe olan büyüme katkılarına baktığımızda kamu tüketim harcamalarının her iki çeyrekte de negatif katkı yaptığını görüyoruz.

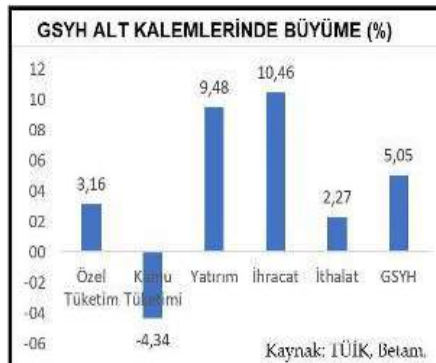
2017 yılının yıllık büyüme oranları ilk çeyrekte tahminimiz doğrultusunda gerçekleşirken ikinci çeyrekte tahminimizden bir puan kadar düşük geldi.

Buna karşılık birinci çeyrekten ikinci çeyreğe büyümenin Betam tahmini doğrultusunda gerçekleştiğini belirtelim. Bilindiği gibi 2016 üçüncü çeyrekte ekonomide daralma meydana gelmişti. Ardından üç çeyrek boyunca GSYH artışları yüksek seyretti.

Bu yılın üçüncü çeyreğinde artışın devam ettiği dikkate alındığında bir önceki yılın aynı çeyreğine göre büyüme oranının baz etkisiyle yüksek geleceği konusunda neredeyse herkes hemfikir.

Hatta son dönemde düşük tahminleriyle bilinen rating şirketleri bile üçüncü çeyrek GSYH büyümesi için yüzde 7'nin üstünü işaret ediyor.

Betam olarak üçüncü çeyrek büyümesi için ilk tahminimizi önümüzdeki günlerde kamuoyu ile paylaşacağız."

445 milyar liralık vergiden vazgeçiliyor

Maliye Bakanlığı, indirim, istisna ve muafiyet nedeniyle gelecek 3 yıllık süreçte toplam 445,3 milyar liralık vergiden vazgeçecek. Vergi harcamaları 2018 yılında 132,1 milyar lira, 2019 yılında 148 milyar lirayı bulacak.

Devlet, gelecek 3 yıllık dönemde toplam 445,3 milyar liralık vergiden istisna ve muafiyet yoluyla vazgeçecek.

“Devletlerin gelir toplamını azaltan, standart vergi sisteminden ayrıcalıklar veya istisna ile muafiyetler” olarak tanımlanan vergi harcamalarının gelecek yıl 132 milyar 141 milyon 880 bin 923 lira olması öngörülmüyor.

Bunun 54,2 milyar lirasını Gelir Vergisi, 17,6 milyar lirasını Kurumlar Vergisi, 32,8 milyar lirasını Katma Değer Vergisi 18,9 milyar lirasını Özel Tüketim Vergisi, 8,6 milyar lirasını da diğer kanunlarındaki istisna ve muafiyetler oluşturacak.

Devletin vergi harcamalarının 2019 yılında 147 milyar 986 milyon 42 bin 808 lirayı, 2020 yılında 165 milyar 180 milyon 541 bin 121 lirayı bulması bekleniyor. Böylelikle gelecek 3 yıllık dönemde devlet toplam 445 milyar 308 milyon 464 bin 852 liralık vergiden istisna ve muafiyet

nedeniyle vazgeçmiş olacak.

Vergi harcamalarında Gelir Vergisi Kanunu’nda yer alan indirim, muafiyet, istisnalar önemli bir pay alırken, bunu Katma Değer Vergisi ve Kurumlar Vergisi Kanunu’ndaki harcamalar takip ediyor. Devletin ekonomik büyümeye ve sosyal gelişmeye katkı sağlamak amacıyla yaptığı söz konusu vergi harcamalarının normal harcamalarla aynı şekilde bütçe kontrolüne tabi tutulması şeffaflık ve hesap verilebilirlik açısından önem taşıyor.

Ayrıca bu harcamaların kontrolü, vergi sistemi işleyişinin bir bütün olarak daha kapsamlı değerlendirilmesine, düzenleme yapmadaki amacın hala geçerli olup olmadığının tespitine ve verimli, verimsiz uygulamaların belirlenmesine imkan vermesi bakımından da önem arz ediyor. Türkiye’de vergi harcamaları Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında bütçe kanunlarına ekli cetvellerde düzenli izleniyor.

FOUR
POINTS
BY SHERATON

İzmir

DÖRT DÖRTLÜK İŞ OTELİ

Bir iş seyahatinde ihtiyaç duyacağınız her şey
Bayraklı'nın yeni oteli Four Points by Sheraton İzmir'de.

Rezervasyon için: 0 232 344 41 44 | reservation@fourpointsizmir.com | FOURPOINTSIZMIR.COM

Çınarlı Mah. Ankara Asfaltı Cad. No:17-A 35110 Konak İzmir,Türkiye T 232 344 41 44 F 232 344 41 50

f FPbSizmir t FPbSizmir i FPbSizmir in Four Points by Sheraton İzmir

Four Points by Sheraton İzmir Oteli, Marriott International Lisansıyla, Er Yatırım Turizm ve İnşaat A.Ş. tarafından işletilmektedir.

spg.
Starwood
Preferred
Guest

Kahinden küresel ekonomi için üç senaryo...

Ekonmi kahini olarak tanımlanan Nouriel Roubini Dünya Gazetesinde Türkçesi yayımlanan makalesinde küresel ekonomi üzerine üç senaryo yazdı. Tekrar yavaşlama dönemi mi olacak, yoksa iyileşme süreci mi?

Son birkaç yıldır küresel ekonomi hızlanma (büyüme pozitif ve güçlenirken) dönemleriyle yavaşlama (büyüme pozitif ama zayıflarken) dönemleri arasında gidip geliyor. Bir yıllık bir hızlanma döneminin ardından dünya tekrar bir yavaşlama dönemine mi girecek yoksa iyileşme devam edecek mi?

Bugün büyümede ve hisse piyasalarında yaşanan yukarı yönlü salınım 2016 yazından beri güçlü bir şekilde devam ediyor. Brexit seçiminin ardından yaşanan geçici bir kesintiye rağmen büyüme sadece Donald Trump'ın ABD başkanı seçilmesine değil, bunun yarattığı politika belirsizliği ve jeopolitik kargaşaya da direndi. Bu bariz dirence yanıt olarak son yıllarda küresel büyümeyi 'yeni vasat' olarak nitelendiren Uluslararası Para Fonu geçenlerde Dünya Ekonomik Görünümünü yükseltti.

Büyümedeki bu son hareketlenme önümüzdeki birkaç yılda devam edecek mi? Yoksa küresel ekonomi geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi yakında yeni kuyruk riskleriyle baskılanacak geçici bir yukarı yönlü hareketlenme mi yaşıyor? 2015 yazı ve 2016 yılının başlarını hatırlamak yeterli olur; yatırımcılar Çin'in sert düşüşünden ve ABD Merkez Bankası'nın (FED) sıfır faiz politikasından hızlı bir şekilde çıkmasından korkuyordu. ABD'nin GSYH'sinde bir duraklama ve petrol fiyatlarındaki düşüş, büyümeyi düşürmek için komplo yapmıştı.

Üç senelik dönem için üç muhtemel senaryo

Önümüzdeki üç sene kadarlık dönemde küresel ekonomi için üç muhtemel senaryo düşünülebilir. Boğa piyasası senaryosuna göre dünyanın en büyük ve sistematik olarak en önemli ekonomileri – Çin, Euro Bölgesi, Japonya ve ABD – büyüme potansiyelini yükseltmek ve finansal kırılganlıkları gidermek için yapısal reformlar uygulayacaklar. Dönemsel hızlanma daha güçlü potansiyel ve reel büyümeyle ilişkilendirilir şekilde gerçekleşirse, bu çabalar sağlam bir GSYH büyümesi sağlar, enflasyon ılımlı bir şekilde yükselir ve finansal istikrar nispeten uzun yıllar devam eder. ABD ve hisse piyasaları daha güçlü temellerle birlikte yeni rekorlar görür. Ayı piyasası senaryosuna göre tam tersi olur: Dünyanın en büyük ekonomileri potansiyel büyümeyi yükseltecek yapısal reformları uygulamakta başarısız olurlar. Çin bu ay gerçekleşecek Komünist

Parti Ulusal Kongresi'ni reformlar için bir katalizör olarak kullanmak yerine aşırı kaldıraç ve fazla kapasite yolundan devam eder. Euro Bölgesi daha fazla entegre olamazken politik kısıtlar ulusal politika yapıcılarının büyümeyi destekleyen yapısal reformları uygulama kabiliyetlerini sınırlandırır. Ve Japonya Başbakanı Shinzo Abe'in ekonomik stratejisinin üçüncü 'oku' – arz yanlı reformlar ve ticaretin serbestleşmesi – söndükçe düşük büyüme gidişatında sıkışıp kalır.

ABD'ye gelirsek, Trump yönetimi bu senaryoda zengine çok daha fazla fayda sağlayan vergi kesintileri, ticaret korumacılığı, göçmen kısıtlamaları gibi uygulamaların dahil olduğu bir politika yaklaşımını benimsemeye devam eder ve bu yaklaşım potansiyel büyümeyi düşürür. Aşırı mali teşvikler kaçak açıklara ve borçlara götürür, bu da faizlerin ve doların yükselmesi ve büyümenin daha da zayıflamasıyla sonuçlanır. Tetiği çekmeye hazır halde bekleyen Trump, Kuzey Kore'yle – ve sonrasında İran'la – askeri bir çatışmaya dahi girebilir – ki bunlar da Amerika'nın ekonomik görünümünü daha da bozar.

Bu senaryoda büyük ekonomilerde reform yapılmamış olması döngüsel ekonomiyi düşük büyüme trendiyle sınırlar. Eğer potansiyel büyüme düşük kalırsa gevşek para ve kredi politikaları eninde sonunda ürün ve/veya varlık enflasyonuna neden olur, o da ekonomik yavaşlama sebebidir – hatta varlık balonları patlarsa veya enflasyon yükselirse – doğrudan bir resesyona ve finansal krize bile neden olabilir. Üçüncü senaryoda – ki bence gerçekleşme ihtimali en yüksek olanı – hikâye ikisinin arasında bir yerde geçecek. Hem büyümedeki hem hisse piyasalarındaki dönemsel iyileşme bir süre daha son kalan kuyruk rüzgârlarının desteğiyle devam edecek. Fakat büyük ekonomiler po-

tansiyel büyümeyi iyileştirecek bazı yapısal reformları gerçekleştirdiler de değişimin hızı potansiyeli yükseltmek için gerekli olandan çok daha yavaş, kapsamı çok daha mütevazı olacak.

Çin’de bu zor bela senaryo sadece sert bir düşüşü engellemeye yetecek kadar ama tam anlamıyla yumuşak bir düşüşü engellemeye yetmeyecek kadar çaba sarfedileceği anlamına geliyor; finansal kırılganlıklara çözüm aranmayacak ve zamanla sıkıntı neredeyse kaçınılmaz bir hal alacak. Euro Bölgesi’nde bu senaryo daha derin bir entegrasyona yönelik sadece önemsiz adımlar atılacağı, Almanya’nın gerçek bir risk paylaşımını reddetmeye devam edeceği veya zorda olan üye ülkelerin sıkı reformlar gerçekleştirmesi için mali birliği zayıflatacak teşviklere devam edeceği anlamına geliyor. Japonya’da gittikçe daha etkili hale gelen Abe yönetimi daha minimal reformlar uygulayarak potansiyel büyümeyi yüzde 1’in altında çakılı bırakacak.

ABD’de Trump başkanlığı dengesiz ve beceriksiz olmaya devam edecek. Popülist laflarına rağmen gittikçe daha fazla ABD vatandaşı Trump’ın sadece zenginlerin çıkarlarını koruyan bir plutokrat / varsilerkçi olduğunu anlayacak. Eşitsizlik artacak; orta sınıf duraksayacak; ücretler neredeyse artmayacak ve tüketim ve büyüme cılız kalmaya devam edecek ve zar zor yüzde 2’ye yaklaşacak.

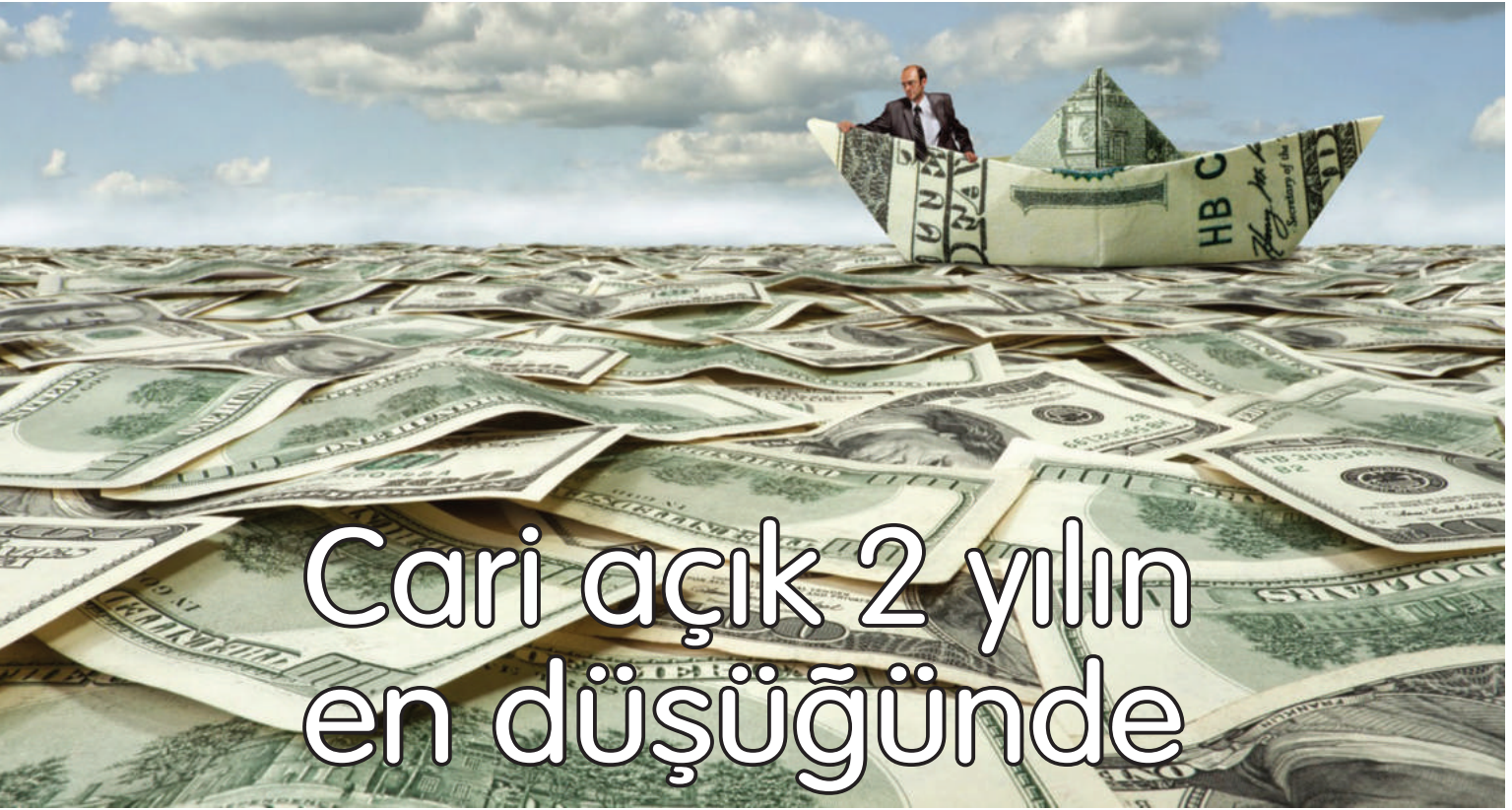
Fakat bu zor bela senaryonun sonuçları vasat ekonomik performansın çok çok ötesinde riskler taşıyor. Bu senaryo stabil olmayan bir dengeyi ve stabil olan bir dengesizliği, ekonomide kırılganlığı, finansal ve jeopolitik şokları temsil ediyor. Bu gibi şoklar eninde sonunda gerçekleştiğinde ekonomi küçük bir dokunuşla yavaşlamaya başlayacak veya şok çok büyükse resesyona veya finansal krize bile girecek.

Başka bir deyişle eğer dünya sadece zor bela senaryo için çabalayacaksa ki muhtemelen öyle olacak gibi duruyor, 3 ya da 4 yıl içinde daha ayı bir görünümle karşılaşabilir. Çıkarılacak ders çok açık: ya politik liderler ve politika yapıcılar daha iyi orta vadeli bir görünümü garanti edecek liderlik tavırları sergileyecekler ya da aşağı yönlü riskler çok da uzun sayılmayacak bir süre sonra gerçekleşerek küresel ekonomiye ciddi zararlar verecek.

Nobel Ekonomi Ödülü Richard Thaler’e

Nobel Ekonomi Ödülü’nü, “ekonomi ve davranışsal ekonomi üzerindeki psikolojik etkiler ile ilgili analizler” yapan ABD’li Richard H. Thaler kazandı. Davranışsal ekonomi ve finansın kurucuları arasında yer alan, ekonomi ile psikoloji arasındaki alanda karar verme psikolojisi hakkında çalışmalar yapan Thaler, bir ekonomide herkesin rasyonel ve bencil olduğu varsayımını biraz esnetmenin sonuçlarını araştırdı ve ekonomide bazı kişilerin bazen insan olduğu ihtimalini değerlendirdi. 72 yaşındaki Thaler ABD’nin Ulusal Ekonomik Araştırmalar Bürosu’ndaki Davranışsal Ekonomi Projesi’nde (Robert Shiller ile birlikte) eş başkan ve Karar Araştırmaları Merkezi’nde başkanlık görevlerini sürdürüyor. Dünya çapında çok satanlar listesine giren Nudge (Dürtü) adlı kitabın yazarlarından olan Thaler, Türkçe’ye de çevrilmiş olan kitabında toplumun büyük sorunlarını davranışsal ekonomiyle çözmenin yollarını anlatıyor.

Cari açık 2 yılın en düşüğünde

Türkiye'nin cari işlemler dengesi Ağustos'ta aylık bazda bir önceki yılın aynı ayına göre 171 milyon dolar azalarak 1 milyar 237 milyon dolar açık verirken, yaklaşık 2 yılın en düşük seviyesine geriledi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), 2017 yılı Ağustos ayı ödemeler dengesi istatistiklerini açıkladı. Buna göre cari işlemler açığı 1 milyar 237 milyon dolar olarak gerçekleşti. Böylece cari açık aylık bazda Kasım 2015'ten bu yana en düşük seviyesini gördü. Ocak-Ağustos döneminde ise açık 27 milyar 225 milyon dolar olarak gerçekleşti. 12 aylık cari işlemler açığı ise 36 milyar 972 milyon dolar oldu.

Söz konusu gelişmede, ödemeler dengesi tablosundaki dış ticaret açığının bir önceki yılın aynı ayına göre 689 milyon dolar artarak 4 milyar 279 milyon dolara yükselmesine rağmen, hizmetler dengesinden kaynaklanan net gelirlerin 637 milyon dolar artarak 3 milyar 511 milyon dolar giriş kaydetmesi etkili oldu.

Hizmetler dengesi altında seyahat kaleminden kaynaklanan net gelirler, bir önceki yılın aynı ayına göre 658 milyon dolar tutarında artarak 2 milyar 997 milyon dolara yükseldi. Birincil gelir dengesi kalemi altında yatırım geliri kaleminden kaynaklanan net çıkışlar, bir önceki yılın aynı ayına göre 112 milyon dolar azalarak 591 milyon dolar oldu. İkincil gelir dengesi kalemi kaynaklı girişler, bir önceki yılın aynı ayına göre 136 milyon dolar artarak 206 milyon dolara yükseldi. Doğrudan yatırımlardan kaynak-

lanan net girişler bir önceki yılın aynı ayına göre 505 milyon dolar azalarak 657 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Portföy yatırımları 2 milyar 237 milyon dolar tutarında net giriş kaydetti. Alt kalemler itibarıyla incelendiğinde, yurtdışı yerleşiklerin hisse senedi piyasasında 520 milyon dolar ve devlet iç borçlanma senetleri piyasasında 1 milyar 16 milyon dolar net alım yaptığı görüldü. Yurtdışında ihraç edilen tahvil ve bonolarla ilgili olarak bankalar, 354 milyon dolar net kullanım gerçekleştirdi. Diğer yatırımlarda 133 milyon dolar tutarında net giriş gerçekleşti.

Temmuz'da 808 milyon dolar doğrudan yatırım

Türkiye'ye Temmuz ayında 808 milyon dolar uluslararası doğrudan yatırım gerçekleşti. İlk 8 ayda ise toplam doğrudan yatırım girişi 4.5 milyar dolara ulaştı. Ekonomi Bakanlığı, Temmuz ayına ilişkin doğrudan yatırım istatistiklerini paylaştı. Temmuz ayında 808 milyon dolar düzeyinde uluslararası doğrudan yatırım girişi gerçekleşti. Bakanlıktan yapılan açıklamaya göre, uluslararası yatırımcıların Türkiye'deki yeni veya mevcut şirketleri ile iştirak ettikleri yerli sermayeli şirketlerdeki ortaklık paylarına ilişkin transferleri içeren sermaye girişi, 2017 Temmuz ayında 404 milyon dolar oldu. 404 milyon dolar olan nakit sermaye girişinin 327 milyon dolarlık bölümü Avrupa Birliği (AB) ülkeleri kaynaklı gerçekleşirken, aynı dönemde net doğrudan uluslararası yatırım girişi 5,7 milyar dolar oldu.

İAOSB VAKFI

İZMİR ATATÜRK ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ
Sanayici ve İşadamları Sağlık ve Eğitim Vakfı

TOPLANTIYA DAVET

Tarih : 20.10.2017

Değerli Mütevelli Heyeti Üyemiz;

Vakfımızın Yönetim Kurulu, 10 Ekim 2017 tarihinde gerçekleştirdiği 2016/010 sayılı toplantısında Vakıf Resmi Senedimizin 11.2 maddesi gereğince Kasım ayı içinde toplanması gereken Vakfımızın Mütevelli Heyet toplantısının aşağıda arz edilen gündem içerisinde ilk toplantısının 07 Kasım 2017 günü saat 14.00'da İAOSB Bölge Müdürlüğü Atatürk Toplantı Salonu'nda toplanmasına, çoğunluk sağlanamadığı takdirde, ikinci toplantının **15 Kasım 2017 Çarşamba günü saat 14.00'da ve aynı yerde** toplanmasına karar vermiştir.

Katılımınız hususunda bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla

Hilmi UĞURTAŞ
Vakıf Başkanı

Gündem :

1. Açılış ve yoklama
2. Başkanlık Divanı üyelerine toplantı tutanaklarının imzalanması yetkisinin verilmesi
3. Saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın okunması
4. Vakfımızın 2018 Çalışma Programının okunması
5. Vakfımızın 2018 Bütçesinin okunması
6. Vakfımızın 2018 yılı Çalışma Programının ve Bütçesinin görüşülmesi ve ayrı ayrı olarak kabüllerinin oylanması
7. Vakfımıza üyelik talebinde bulunan ve bu talepleri Yönetim Kurulu tarafından uygun görülen kişilerin üyelik taleplerinin Mütevelli Heyet'in onayına sunulması
8. Dilek ve temenniler
9. Kapanış

Ekonomideki gelişmeler nasıl yorumlandı?

Sıfır faizli transferle kalkınma rüyası
Uğur Gürses

Türkiye Varlık Fonu (TVF) kuruluşu, yönetim kurulu atanalı bir yıl oldu. İlk açıklamalar, bu fonun neden kurulduğuna yanıt veremiyordu. Kamunun deneyimli kurumları; Hazine ve Özelleştirme İdaresi'nin yapamayacağı ne vardı ki koşu koşu varlık fonu kurulmuştu.

Bir yılı aşan bir dönemde "Ne yapacaksınız? Nasıl yapacaksınız?" sorusunun yanıtını fonun başındaki kişiler de bilmiyordu. Hatta öyle ki; TVF'ye danışman olarak atanan firmalar yurtdışında çeşitli finansal kurumları dolaşıp zemin yokluyordu. Öyle olmuş ki; gezilen kurumlardan birinin, zemin yoklamaya gelen danışmana "bu sorduğunuzu Türk Hazinesi epeydir yapıyor" diyerek ders verdiği anlatılıyor finans kulislerinde.

Varlık Fonu kuruluşunun birinci yılı dolmadan atanan başkan görevden alındı. Nedenini bilmiyoruz.

Şimdi yeniden, TVF Başkanlığını görevini vekaleten yürüten Borsa İstanbul Yönetim Kurulu Başkanı Himmet Karadağ, atıl arsa ve araziler ile uzun vadeli alacakların nakde çevrileceğini, fona devredilen varlıkların değerine göre yurtdışından finansman sağlanacağını anlatıyor.

Böylelikle Türkiye'nin nitelikli yatırımlarına yüzde sıfıra kadar inen maliyetlerde finansman olanağı sunulacağını anlatıyor. Soru şu; arsa ve arazileri satma konusunda Maliye Bakanlığı'nın, ya da devredilirse Özelleştirme İdaresi'nin uzmanlığı yok muydu? Buradan gelecek kaynağı Hazine'ye koyup ne hedefleniyorsa o iş yapılmaz mıydı?

İkincisi, bu arsa ve arazilerden gelecek kaynağın dişe dokunur bir kaynak olması mümkün mü?

Üçüncüsü, eğer kamu arsa-arazi satarak sıfır faizle bugünden kim olduğunu bilmediğimiz "nitelikli yatırımcılara" sıfır faizli kredi verecekse bu bir gelir ya da servet transferi olacaktır.

Oysa kamu kaynaklarıyla yapılacak gelir ya da servet transferinin sosyal amaçlarla toplumun dezavantajlı kesimlerine yapılmasının ötesine geçilirse apaçık dolaylı olarak vergi ödeyenlerin cebinden alıp müteahhitlere transfer anlamına gelir.

Öte yandan, en azından görünüşte kamuya açık ihalelerle nitelikli yatırım yapan kuruluşlara zaten kamu cebinden geleceğe dönük mali taahhütler veriliyor. Köprü ve otoyollardan geçiş garantisi, havalimanı yolcu garantisi gibi. Bunlara yenisinin eklenmesi; yani sıfır faizli kredi vermek, sözleşme koşullarının mevcut işi yürüten müteahhit lehine çevrilmesi demek.

Hükümet sıcak paranın aynen süreceğine inanıyor
Erdal Sağlam

Hükümetin önümüzdeki dönem mevcut sıcak para akışının aynen devam edeceğine inandığı görülüyor. Orta vadeli programın da bu beklentiye göre hazırlandığı artık kesinleşti. Geçen hafta program hedeflerini tartışma imkanı bulduğum hükümete yakın kaynakların söylediklerinden, ABD ekonomisinin önümüzdeki yıl kötü

seyredeceğine inandıklarını, bu nedenle FED'in yumuşak tavrının devam edip bol para ve risk iştahının devam edeceği, bize sermaye akışının kesilmeyeceği görüşünü baz aldıklarını gördüm. Bunun yanı sıra mevcut mali açığın yüksek olduğu, bu nedenle torba yasayla getirilen önlemlerin haklılığını savunduklarına ama hükümet içinde hangi kesime ek vergi yükü bineceği konusunda görüş ayrılıkları yaşandığına da şahit oldum.

Mali disiplin kaybolduğu takdirde şimdiye kadar yaşanan ekonomik istikrarın kaybolacağı endişesinin var olduğunu, bu nedenle 2019'a seçimlere girerken böyle bir riskin göze alınmaması gerektiğine karar verildiğini sanıyorum.

Konuştuğum kaynaklar, savunma sanayine 17-18 milyar TL'lik ek kaynak aktarımının işleri zor-

laştırdığını, ek vergi ihtiyacında bunun önemli rol oynadığını belirtirlerken, savuma sanayine bu kadar kaynak aktarımının gerekli olup olmadığı konusundaki tartışmalara ise fazla girmek istemediler.

Büyüme konusunda 4 yıl boyunca yüzde 5,5 hedefinin saptanmış olmasının, biraz da beklentileri etkilemek amacı taşıdığı izlenimini edindim. Bunun yanında yeni milli gelir rakamlarının Türkiye'nin gerçek büyüme kapasitesinin aslında kamuoyunda sanılanın üstünde olduğunu gösterdiğini, bu nedenle büyüme hedeflerinin ulaşılabilir olduğunu savunuyorlar.

Dolarda şimdiden ulaştık

FED önemli bir faiz artışına gitmese bile, Batı ile büyüyen siyasi çekişmenin sıcak parayı önleyip önlemeyeceğini sorduğumda ise, hükümetin özellikle Almanya ile ilişkilerin yakında yeniden düzeleceğine inandığını gördüm. Yani Batı ile ilişkilerin sıcak paranın gelişini olumsuz etkilemeyeceği, Türkiye'nin önümüzdeki dönem olumsuz ayrışmasının söz konusu olmayacağı varsayımına göre hesap yapmışlar.

Vergiye bırak harcamalara bak Ege Cansen

Orta Vadeli Program ile birlikte 2018 bütçesinin esasları belli oldu. Göze çarpan husus 2018'in "önden yüklemeli" bir zam yılı olacağıdır. Hiçbir hükümet vergilere zam yapmak istemez. AKP de bunu istemez. Üstelik AKP, iktidara düşük gelirli kesimlerin milli gelirden aldığı

payı artırma iddiasıyla gelmişti. İlk dönemde de bunu başarmışlardı. Bir zamanların ekonomi çarı olan Babacan bu "yeni dağılım" (iktisatçı ağzıyla GİNİ katsayısının düşmesi) ile övünürdü. Ancak burada gözden kaçan bir husus vardı. AKP bunu vergi adaleti ile değil, yurt dışından borçlanıp içeride dağıtma yöntemiyle yapmıştı. Yapılan, tabiri caizse "dışarıda dilenip, içeride sadaka vermek" idi. Bu uygulama, cari açığın milli gelire oranının yüzde 10 gibi fahiş bir düzeye çıktığı 2011 yılında sona erdi. Gidişatın vahametini gören günün Merkez Bankası Başkanı Erdem Başçı, "Beş, beş, beş" diye sloganlaştırdığı (yüzde 5 büyüme, yüzde 5 enflasyon, yüzde 5 cari açık hedefleyen) bir "Finansal İstikrar

Planı" ilan etti. Bu, pek de cesur olmayan üstelik tutarsız bir plandı. Ama hiç olmazsa bir uyanmaydı. Ancak Erdem Başçı'nın bu girişimi dahi AKP'de kabul görmedi. Kendisi de Paris'e tebdil havaya yollandı.

Devlet bütçesi nasıl yapılır?

Çekirdekten kamu maliyecisi, liselerde tarih-coğrafya hocası, Maliye Müfettişi, Maliye Bakanlığı Müsteşarı ve Mülkiye Profesörü Esat Tekeli (1896-1967) İ.Ü. Gazetecilik Enstitüsü'nde benim maliye hocam oldu. Bu yazıyı kaleme alırken onun bütçe ile ilgili iki cümlesini hatırladım. Birincisi, "Bütçe, bir rakamlar dizisi değildir. O, hükümetin icra planıdır. Sayıları bırak, yazıları oku." İkincisi, bütçe yapılırken önce giderler tespit edilir, sonra bunu karşılayacak gelir aranır. Maliye Bakanlığı'nın (eskiden Hazine Müsteşarlığı da bu Bakanlığın içindeydi. Hatta Merkez Bankası bile Maliye Bakanlığı'nın etkisi altındaydı) görevi, hükümete para/gelir yaratmaktır. Bu gelirler dolaylı veya dolaysız vergiler ile iç ve dış borçlanmalardan oluşur. Çok sıkışınca Merkez Bankası'na "para bastırılır". Sevgili okurlarım, şunu zihninize hak edin. Bir ülkenin hükümeti, savaşmak dâhil belli icraat kararları aldı mı, bunların parasını halktan öyle veya böyle alır. Alamazsa dışarıdan borçlanır. Borçlanamazsa devleti iflas ettirir.

İhracatta Eylül duraklaması Güngör Uras

Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM) ayın birinci günü geçici verilere dayalı Eylül ihracatının yüzde 8,9 arttığını, ihracatta artışın "tam gaz" devam ettiğini açıkladı. Bu artış, 2016'nın düşük ihracat gelirlerine göre Eylül 2016 ile Eylül 2017 arasındaki artış oranıydı. Halbuki Eylül'de ihracat geliri geçen 7 ayın en düşüğü oldu. Ağustos'un 13 milyar 288 milyon dolarlık ihracat geliri, Eylül'de Gümrük ve Ticaret Bakanlığı geçici verilerine göre 11 milyar 849 milyon dolara geriledi. Eylül ihracatı bir ay öncenin yüzde 10,8 gerisinde. Buna karşılık ithalat gideri, bir ay önceki rakamın üzerinde.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı sadece ihracat rakamlarını açıklıyor. İthalat rakamını da

açıklıyor. Sadece ihracat rakamı açıklandığında, ihracat artışına seviniyoruz, alkışlıyoruz ama aynı dönemde ithalatın daha büyük oranda arttığı dikkatlerden kaçıyor.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın açıkladığı Eylül ayı verilerine göre, geçen yılın aynı ayına göre, ihracat yüzde 8,67 artarak 11 milyar 849 milyon dolar, ithalat, yüzde 30,67 artarak 19 milyar 993 milyon dolar, dış ticaret açığı, yüzde 85,23 artarak 8 milyar 144 milyon dolar oldu.

İthalat artışı önemli

Geçen yılın düşük ihracat rakamlarına göre ihracat yüzde 8 dolayında artarken, ithalatın yüzde 30 artması, dış ticaret açığının yüzde 85 büyüyecek 4,3 milyar dolardan 8,1 milyar dolara yükselmesi, sadece ihracata dayalı değerlemelerin ne kadar yanıltıcı olduğunu gösteriyor. Önemli olan, bu yılın ilk 9 ayında, dış ticaretteki gelişmelerdir. 9 ayda ihracat artışı yüzde 10,5, ithalat artışı yüzde 15,5 oldu. Dış ticaret açığı ise yüzde 27,7 büyüdü. İlk 9 ayda dış ticaret açığımız 53,8 milyar dolar oldu. Bu açık rakamı, cari açığı büyütecek rakamdır. Son 12 aylık dönemdeyse, ihracat bir önceki yıla göre yüzde 9,0 artış ile 153 milyar 536 milyon dolar, ithalat ise yüzde 12,3 artış ile 221 milyar 325 milyon dolar oldu. Dış ticaret açığı

yüzde 20,4 artarak 67 milyar 789 milyon dolara çıktı. İhracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 69,4 oranında. İhracatta motorlu kara taşıtları, kazan, makine, örme giyim eşyası, elektrikli makine ve cihazlar önde.

Altın ihraç ediyoruz

Dikkati çeken, ihracatta başta külçe altın olmak üzere, kıymetli metaller ihracatının ihracat gelirlerinde son 9 ayda üçüncü olması. Motorlu kara taşıtları ihracat geliri 17,4 milyar dolar, makine ve kazan ihracat geliri 9,8 milyar dolar, altın ve kıymetli metaller ihracatı 9,1 milyar dolar. Altın ve kıymetli metaller ihracatı 6,5 milyar dolarlık örme giyim eşyasının önünde koşuyor.

İthalatta ise enerji ürünleri ithalatına bu yılın ilk 9 ayında 26,5 milyar dolar ödedik. Geçen yıl aynı dönemde enerji ürünleri ithalatı 19,5 milyar dolardı. Yatırım malları ithalatımız ilk 9 ayda yüzde 13,2 oranında, tüketim malları ithalatı yüzde 1,3 oranında azaldı. Buna karşılık, ham madde-ara malı ithalatı (üretimde kullanılan ithal girdi ithalatı) yüzde 26,6 oranında arttı.

Eylül ayının ilk 4 günü tatil olması ihracatı olumsuz etkilemiştir ama gene de Eylül'de ihracattaki gerilemenin nedenlerini tartışmaya mecburuz.

Yatırım projelerinizde büyümenin tamamlayıcı gücü

Yatırım ekipmanları leasing'inde uzman personelimiz ve avantajlı çözümlerimizle size zaman ve para kazandırmak için 1988'den beri yanınızdayız.

Gücümüze, hızımıza, öncü ruhumuza ve tecrübemize güvenin.

Ege Ekonomik Forumu çıktıları ile Ege kazanacak

İAOSB Yönetim Kurulu Başkanı Hilmi Uğurtaş, Ege Ekonomik Forum'da Ege Bölgesi'ni inovasyon, verimlilik ve dış rekabet açılarından değerlendirirken, Bölge'nin büyüme stratejileri hakkında da ayrıntılı bilgi verdi.

Ekonomi Bakanlığının desteği ile Küresel Gelişmeler Işığında Bölgesel Vizyon ana temasıyla Ege Ekonomiyi Geliştirme Vakfı tarafından İzmir'de düzenlenen Ege Ekonomik Forumu; Türkiye sanayine, ekonomisine ve siyasetine yön verenleri bir araya getirdi. İzmir'in ve Ege Bölgesi'nin ekonomik potansiyelinin daha iyi değerlendirilmesinin yolunu açacak görüş ve önerilerin gündeme getirilmesini hedefleyen forumda; uygulamaya dönüşebilecek ekonomik, sosyal ve uluslararası politikalar tartışılırken, bu görüşmelerden elde edilen raporlar ışığında somut çıktıların kazanılması hedefleniyor.

Başbakan Binali Yıldırım, Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekçi, Yunanistan Ekonomi ve Kalkınma Bakanı Dimitri Papadimitriou, Yunanistan Kuzey Ege Eyalet Valisi Christiana Kalogirou, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı

Rifat Hisarcıklıoğlu, Türkiye İhracatçılar Meclisi Başkanı Mehmet Büyükekşi, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu, İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkanı Hilmi Uğurtaş, Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Başkanı Ender Yorgancılar, İzmir Ticaret Odası Başkanı Ekrem Demirtaş, İzmir Ticaret Borsası (İTB) Başkanı Işınsoy Kestelli, Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkanı Sabri Ünlütürk'ün de aralarında bulunduğu sanayi ve siyaset camiasının temsilcileri Ege Ekonomik Forumu'nda Ege Bölgesi'ne ilişkin değerlendirmelerini paylaştılar.

Forumun ilk gününde düzenlenen "Ege Bölgesi Ekonomisi ve Sanayisi" başlıklı oturum, İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkanı Hilmi Uğurtaş, Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Ege Serbest Bölge'nin Kurucusu ve İşletmecisi

ESBAŞ'ın CEO'su Dr. Faruk Güler, İnci Holding Yönetim Kurulu Üyesi Perihan İnci, Dokuz Eylül Üniversitesi İİBF akademisyenlerinden Prof. Dr. Yaşar Uysal, Denizli Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Müjdat Keçeci ve Türk Eximbank Genel Müdürü Adnan Yıldırım'ın katılımıyla Ege İhracatçılar Birlikleri Koordinatör Başkanı Sabri Ünlütürk'ün moderatörlüğünde gerçekleştirildi.

İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi

Yönetim Kurulu Başkanı Hilmi Uğurtaş, Ege Bölgesi'ni inovasyon, verimlilik ve dış rekabet açılarından değerlendirirken, Bölge'nin büyüme stratejileri hakkında da bilgi verdi. Ege Bölgesi'nin incisi olarak tabir edilen, en yüksek nüfusa sahip Ege şehri olan İzmir'den örnekler vererek konuşmasına başlayan Uğurtaş, yatırımcı için yetişmiş iş gücünün, lojistik olanakların, hammaddeye ve pazara yakınlığın çok önemli olduğuna dikkat çekerek, İzmir'de tüm bu imkanların bir arada olduğunu söyledi.

Büyüme stratejisinin belirlenirken; öncelikle güçlendirilmiş, gelişmiş ülke standartlarının üstünde bir alt ve üstyapı planlamasının yapılması gerektiğinin altını çizen Uğurtaş, konuyla ilgili alt başlıkları şöyle sıraladı:

“Ulaşım ağlarının güçlendirilmesi, sosyal ve kültürel altyapının geliştirilmesi, kentsel dönüşüm ile yaşam kalitesinin artırılması, kentsel ve kırsal altyapının iyileştirilmesi, turistik alanların düzenlenerek gelir getirici faaliyetlere yönltilmesi gerekir. Bir diğer öncelikli alanımız ise işletmelerin rekabet güçlerinin artırılması için üretimde verimlilik-yenilik-kalite yönlerinin geliştirilmesi ile ulusal ve uluslararası pazar paylarında artış sağlanmasıdır. Bunun için de Bölgesel Ar-Ge ve yenilik kapasitelerinin geliştirilmesi, işletmelerde kurumsallaşmanın sağlanarak, üretim ve pazarlama kapasitelerinin artırılması, kümelenmelerin oluşturulması ve düzenli sanayileşmenin sağlanması, OSB'lerin verimli kullılarak cazibe merkezleri haline getirilmesi ve sanayileşmenin OSB'lerin içine alınması, üretim ve hizmet altyapılarının geliştirilmesi, sektörel bazda verimlilik ve ekonomik çeşitliliğin sağlanması, istihdam ve işgücünün artırılması, eğitim ve sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi, sosyal hizmetlerin güçlendirilerek göç ile gelen olumsuzlukların en aza indirgenmesi gerekir.”

İzmir potansiyelinin daha verimli

değerlendirilerek, yapılması gereken çalışmalara da değinen Uğurtaş, “Ege Bölgesi’nin lokomotifi olan İzmir, İller Arası Genel Rekabetçilik Endeksi’nde 31 puan ile 3. sırada yer alıyor. Beşeri Sermaye Alt Endeksi’nde 4., Yenilikçilik Alt Endeksi’nde 6., Yaşanabilirlik Alt Endeksi’nde 4. sırada yer alıyor. Tüm bu verileri el birliği ile geliştirmek, kentimizi ve Bölgemizi daha üst seviyelere taşımak zorundayız” ifadesinden bulundu.

Eğitimsiz gelişmeden söz edilemez

Sanayi stratejisi içerisinde diğer tüm alanlarda

Ege’nin stratejisi belirlenirken her kesimin görüşünün harmanlanmasını isteyen Uğurtaş, “Paydaşlar bir araya gelir, yerel yönetimler destekler, Ankara da bu stratejinin arkasında olursa, raporlar o zaman somut çıktılara ulaşır” dedi.

olduğu gibi eğitimin en büyük rolü üstlendiğine dikkat çeken Uğurtaş, özellikle teknik lise ve teknik üniversite konusunda ülkemizdeki eksikliğin bir an önce giderilmesi gerektiğini söyledi. Uğurtaş, konuyla ilgili sözlerini şöyle sürdürdü:

“Ege Bölgesi’nin sanayi stratejisini konuşurken teknik liseleri ve teknik üniversitelerin nicelik ve nitelik bakımından eksikliklerini de göz ardı edemeyiz.

Teknik lise ve üniversitelere kamunun ve diğer vakıfların destek olması gerekir ki sanayide gelişimden bahsedebilelim. Ülkemizin çok nitelikli teknik üniversitelere ve liselere ihtiyacı var. Bunun yanı sıra Ar-Ge ve inovasyondan bahsediyoruz, bunu başarmamız için öncelikle ailelerin fen fakültelerine gençlerimizi yönlendirmesi lazım.

Devletimiz ve biz sanayiciler, fen fakültelerinden mezun olan öğrencilere ayrıcalıklı ücret imkanı sunmalıyız ki Ar-Ge ve inovasyonu geliştirebilelim. Ben de mühendisim. Biz uygulayız ancak Ar-Ge’nin temelinde fen fakülteleri yatar.”

Strateji için çok görüş, ortak karar gerekir

Bölge stratejisi belirlenirken yerel yönetimlerin, Oda temsilcilerinin, STK yöneticilerinin ve siyasilerin de görüşlerinin alınarak harmanlanması gerektiğine dikkat çeken Uğurtaş, “Ancak bu paydaşlar bir araya gelir, yerel yönetimler destekler, Ankara da bu stratejinin arkasında olursa, işte o zaman hazırlanan raporlar somut çıktılara ulaşır. Egeli bakış açısı bireysellikten yana ama Anadolu’da birlikte çalışabilme özelliği var. Eğer Bölgemizi olduğu noktadan daha ileriye taşımak istiyorsak hep birlikte hareket etmesini öğrenmek ve bunu başarmak zorundayız” dedi.

Ege Bölgesi’nin sanayi stratejisini değerlendiren Uğurtaş, sözlerini şöyle sürdürdü:

“Şu an bulunulan nokta değerlendirilirken; ‘sektörel yoğunlaşmalar ile bu sektörlerin kapasite kullanım oranları birbirini destekler rakamlarda mıdır? Sektörlerin uluslararası pazarlardaki yeri ne durumdadır? Sektörel ithalat ve ihracat dengeleri nasıldır? Sektörlerin teknoloji kullanımları hangi düzeydedir? Sektörlerin Ar-Ge ve inovasyon çalışmaları ne düzeydedir? Katma değerli üretim çizgileri nerededir? soruları sorulmaktadır. Bu sorulara verdiğimiz cevap ise kısaca ‘Ege Bölgesi pek çok yönden ulusal bazda diğer bölgelere göre daha iyi durumdadır’ olmaktadır. Halbuki; ‘bu durum uluslararası rekabet arenası için yeterli midir ve Ege’nin dünya pazarlarındaki yeri bu mu

olmalı?’ soruları sorulmalıdır. Bu noktada doğru çizgiyi bulmak için; anahtar sektörler tespit edilmeli, ileri teknolojiye dayalı sanayiler, yenilenebilir enerji, turizm, lojistik, tarım ve tarıma dayalı sanayiler geliştirilmelidir. Ege Bölgesi’nin kilit sektörleri belirlenerek; Ar-Ge, inovasyon ve yenilik alanlarında bu sektörlerle odaklanılmalı, bu sektörlerin uluslararası rekabet edebilirlik düzeyleri artırılmalı, nitelik ve nicelik bakımından uygun ve yeterli insan kaynağı sağlanmalı, Bölgesel mesleki eğitim programları bu önceliklere odaklanmalı, KOBİ’lerin finansmana ulaşımı kolaylaştırılmalı, Bölgesel teşviklerden vazgeçerek, sektörel ve proje bazlı teşviklerin gelişmesi sağlanmalıdır. Katma değeri yüksek, aynı zamanda yüksek teknoloji üreten, Ar-Ge ve inovasyonu ön plana alan, nitelikli firmalarla dolu teknoparklarının sayısını artıran bir yapıya sahip olmamız gerekir. Siyaset, sanayi ve ekonomi dünyasına yön veren isimlerin değerli görüşlerinin paylaşıldığı bu platformdan çıkan sonuçların sanayiciler ile paylaşılması, sanayicilerin farkındalığının artırılması, bizim de bunları içselleştirmemiz gerekir.”

Katma değeri yüksek ürünle yol alabiliriz

Ege Serbest Bölge’nin Kurucusu ve İşletmecisi Dr. Faruk Güler de yapılan işlerden farklı çalışmalara imza atılmadığı müddetçe ‘refah seviyesinin’ artmayacağına dikkat çekti. Bunu başarmak için herkesin zihniyetini değiştirmesi gerektiğini vurgulayan Güler, “Önümüzde var

olan tehlikeleri bilmemize rağmen organize olmada yavaş kalıyoruz. Yapamadığımız şey hareket eksikliğimiz. Bunu ancak eğitimle karşılayabiliriz” dedi.

Türkiye’nin ancak katma değeri yüksek ürünler üreterek yol alabileceğini vurgulayan Güler, “Türkiye’nin 2023 yılı hedefleri arasında ihracatının kg değerini 3,5 dolara yükseltmek de yer alıyor. Bu rakam, günümüzde Almanya ve Güney Kore’nin ulaştığı rakamdır. Bunu başarmak için hepimizin bu yolda ilerlemesi ve katma değeri yüksek ürünler üretmesi gerekmektedir” diye konuştu.

Strateji planını uygulanabilir hedeflere dönüştürmeliyiz

İnci Holding Yönetim Kurulu Üyesi Perihan İnci de şirketleri hakkında bilgi vererek Ege Bölgesi için hazırlanan stratejilere ilişkin açıklamalarda bulundu. İnci, “Ege Bölgesi’nde çalışmalarını yürüten Kalkınma Ajansları tarafından hazırlanan strateji planı devletin yaptığı stratejiye doğru gidiyor. İzmir Kalkınma Ajansı’nın vizyonu; bilgi, yenilik, tasarım üreten, Akdeniz’in çekim merkezi olan bir İzmir’i ortaya çıkartmak...”

Bu plan ile güçlü ekonomi, yüksek yaşam kalitesi ve başarılı toplum hedeflenmiş. 5 ana başlık altında 24 hedef belirlenmiş. Sanayiciler olarak biz bu çalışmadan tüm teşviklerin KOBİ’lerin geliştirilmesi üzerine olduğunu anladık. Bu da Endüstri 4.0 ile mümkün kınıyor. Ancak

İAOSB Yönetim Kurulu Başkanı Uğurtaş, "Anahtar sektörler tespit edilmeli, ileri teknolojiye dayalı sanayiler, yenilenebilir enerji, turizm, lojistik, tarım ve tarıma dayalı sanayiler geliştirilmelidir" ifadesinde bulundu.

bunun yatırımı maliyetli olacağı için Endüstri 4.0 büyük işletmelerde başlıyor. Bu nedenle Endüstri 4.0'a yönelik teşviklerin olması gerekiyor diye düşünüyorum. Bunun yanı sıra bu gelişmeye paralel olan dijital dönüşüm için de kaliteli eğitilmiş gençlere ihtiyacımız var. Bunun için de eğitim sistemimizi değiştirmemiz gerekiyor. Strateji planlarını uygulanabilir hedeflere dönüştürmeliyiz" ifadesinde bulundu.

Ege Bölgesi Türkiye'nin Silikon Vadisi adaydır

Denizli Sanayi Odası Başkanı Müjdat Keçeci de Denizli'nin Türkiye ekonomisindeki yerini paylaşarak, Ege Bölgesi'nin ulaştığı gücün altyapısında yer alan unsurları şöyle sıraladı:

"Gelişmiş sosyo-ekonomik yapısı, nitelikli insan kaynağı, İzmir Limanı'nın en önemli ihracat limanlarından birisi olması, uzun kıyı şeridi sayesinde deniz ulaşımına imkan sağlaması, doğal hammadde kaynakları, yenilenebilir enerji kaynaklarının bulunması, endüstriyel bitki tarımı-

nın olması, yabancılarla olumlu iletişim kurmaya yatkın insan yapısı, ilk ihracat yapan bölge olma yapısıyla uluslararası rekabeti tanınması, telekomünikasyon sistemlerinin gelişmiş olması, kadın istihdamının yüksek olması ile Ege Bölgesi diğer Bölgelerden daha başarılı rakamlar elde etmeyi başarmıştır."

Çok sektörlü bir yapıya sahip olan Ege Bölgesi'nde; tarım, turizm ve sanayinin kendi içinde çeşitlilik gösterdiğine dikkat çeken Keçeci, bununla birlikte sektörel çeşitlilik açısından üst sıralarda yer alan Ege'nin uzmanlaşma konusunda ülke genelinin gerisinde kaldığını söyledi.

Mevcut firmaların rekabet gücünün ve nitelikli istihdamın artırılması, ulaşım, iletişim ve sosyal alanlar başta olmak üzere alt-üst yapının güçlendirilmesi, sürdürülebilir başarılı çevre politikası ile Ege Bölgesi'nin gelecek 10 yıl içinde ciddi bir ilerleme kaydedeceğine inandığını vurgulayan Keçeci, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Teknolojik yatırımların üst düzeyde des-

tekleme halinde Ege Bölgesi, Silikon Vadisi olmaya adaydır. Teknolojiyi üreten genç beyinlerimiz sosyal dünyanın içindeler. İzmir, diğer iller arasında en çok tercih edilen il konumundadır. Bu, dengeli bir gelişim planı uygulanmadığının göstergesidir. İleri teknoloji ürünler üretebilir, yabancı ortaklık kurabiliriz. Sanayi stratejimizi ileri teknoloji üzerine kurmalıyız. Ege Bölgesi'ni ulusal ve uluslararası ölçekte rekabetçi kılmamızın yolu, sanayinin rekabet gücünü arttırmaktan geçiyor. Ar-Ge ve yenilik çalışmalarını ilerleterek insanımızın hayat standardını yükseltebiliriz. Bölgemizin Ar-Ge ve yenilik altyapısının iyileştirilmesi, insan kaynağımızın niteliğinin geliştirilmesi, patent ve buluşların ticarileştirilmesi, ekosistemin güçlendirilmesi, firmaların finansal kolayca erişebilmesinin sağlanması gerekir."

Dünya ticaretinin bakış açısı Türkiye'nin üretim anlayışı ile örtüşmüyor

Dokuz Eylül Üniversitesi İİBF akademisyenlerinden Prof. Dr. Yaşar Uysal da, bulunduğu çağ 'bilgi, yenilik ve rekabet çağı' olarak tanımlayarak, paranın kolay kazanıldığı böyle bir dönemde sanayici olmayı 'maça 1-0 yenik başlamak' benzetmesi ile açıkladı.

Dünya ticaretinin Türkiye'deki üretim anlayışı ile örtüşmediğinin altını çizen Uysal, ülkemizde, insanların geliri arttıkça daha az talep edilen malların üretildiğine dikkat çekti. Her şeyden önce bu verinin sorgulanması gerektiğini vurgulayan Uysal, Türkiye'nin dünyadaki yerine ve yapılması gereken çalışmalara ilişkin görüşlerini şöyle özetledi:

"Dünya dönüşümleri yaşarken Türkiye nerede? Küresel rekabet endeksinde biz neredeyiz? Bu soruların yanıtlarını bulmak gerekir. Dünyanın en büyük ekonomileri arasına girmeyi hedefleyen Türkiye, şu anda 53. sırada yer alıyor. İş yapma kolaylığı açısından Türkiye, 190 ülke

arasında 69., işe başlama açısından 79. sırada yer alıyor. Türkiye toplumsal gelişme açısından üretimde sanayi, tüketimde bilgi çağında yer alıyor. Ürettiğimiz ürün ile dünyadan gelen talep deseni örtüşmüyor. Cari açık da işte budur; talep deseni ile üretim deseni arasındaki farktır... Kapitalizm açısından da finansman kapitalizminden borçlanarak faydalaniyoruz. Daha çok montaj sanayi ile Endüstride 4.0 gibi değil, 2.0 aşamasında gibiyiz..."

Üretim, müteahhit ol

Ege Bölgesi'nin gelir düzeyini de değerlendiren Uysal, Ege Bölgesi'nde GSYH içinde aldığı pay ile öne çıkan illeri İzmir, Manisa, Denizli ve Uşak olarak sıraladı. Uysal, söz konusu tablonun Ege Bölgesi'nde sanayi kültürü anlayışının olduğunu gösterdiğini söyledi.

Uysal, Türk sanayinin en büyük problemleri arasında yüksek faiz düşük kur politikasının yer aldığına dikkat çekerek, konuyla ilgili sözlerini şöyle sürdürdü:

"Bu konu söylenenden daha ciddi bir 'sanayiden uzaklaşmayı' beraberinde getiriyor. Bu küresel bir tuzaktır. 1998 yılında 100 birim sanayi ürünü ile 100 birim inşaat ürünü alınırken, şimdi 100 birim sanayi ürünü ile 30 birim inşaat ürünü alınıyor. Yani, 'üretmek yerine git müteahhitlik yap' deniliyor. Bu da bizi dışarıya daha çok borcu olan bir ekonomi haline getiriyor. Bir karar verirken; yatırım, üretim, ihracat konusunda dünyanın tecrübeleri yerine geleceğin bilgilerine bakmak zorundayız. Zihinsel olarak bu dönüşümü yaratmak zorundayız. Newton fiziğinin getirdiği determinist mantığı değiştirmeli, biraz kuantum ile ilgilenmeliyiz. Dünya bir sentez çağına giriyor. Sentezci ürünler pazarlamalı, sentezci yatırımlar yapmalıyız. Bugün başarılı dediğimiz ülkeler bir ürün üretiliyorlar, artan verimden azalan verime geçildiğinde ise yeni bir

ürüne geçiyorlar. Bizim de dönüşüme geçmemiz gerekiyor. Telefon aldığınızda, 'bozulursa benim teknik servisim dışında bir servise yaptırırsan garantisini kabul etmem' diyor, yani üretici-tüketici arasındaki ilişkiyi sattıktan sonra bitmeyen bir yapı içine dönüştürüyorlar. Bu durumda biz konuşmak yerine kolları sıvamaya başlamalıyız. Herkes üniversite sanayi işbirliği konuşuyor. Bilişim parklar, agro-parklar kuralım. Mesela özellikle tarımsal ürün, tohum, gübre üretimi gibi üçlü yapıyı İzmir'e yerleştirebiliriz. İnsanlar büyük ölçekli yatırımlara girmek istemiyor. Yatırımın başlamasından itibaren kapsayan bir teşvik modeli getirmemiz gerekiyor. Unutmamak gerekir ki bu dünya düzeninde ya yenileceğiz ya da yenileneceğiz."

Ege Bölgesi'ne tam destek

Eximbank'ın çalışmaları hakkında bilgi veren Türk Eximbank Genel Müdürü Adnan Yıldırım, Eximbank'ın finansman enstrümanlarını büyüterek yenilerini eklediklerini söyledi.

Bugüne kadar Türk Eximbank olarak ihracatçıya 33 milyar dolarlık destek verdiklerini ifade eden Yıldırım, 2017 sonunda bu rakamı 40 milyar dolara çıkartmayı hedeflediklerini söyledi. Yıldırım, Türkiye ihracatının yüzde 26'sını desteklediklerine vurgu yaparak, "Türk Eximbank olarak birçok ilki Ege Bölgesi'nde başlattık" diye konuştu.

Sanayi 4.0 için önce Eğitim 4.0 yapmalıyız

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar da, yerinde saymayan, sağlam adımlarla ilerleyen bir Türkiye için

önce eğitim sisteminde önemli reformlar yapılması gerektiğini söyledi. Her ülkenin farklı bir sistemi ve başarıyı yakalama yöntemi olduğuna dikkat çeken Yorgancılar, konuyla ilgili şunları söyledi:

"1980'li yıllarda kişi başı milli gelirimizin aynı olduğu Güney Kore'nin söz konusu geliri bugün 42 bin dolarlara çıkarken, biz 9 bin dolarlardayız. Demek ki bir şeyleri eksik yapmışız. EBSO olarak özellikle Sanayi 4.0 ile ilgili çalışmalara ediyoruz. Bu süreçte şunu gördük ki Sanayi 4.0 için Eğitim 4.0 yapmak gerekir önce. Eğitim sistemini oturtmadan buradan bir sonuç beklemek hayalden başka bir şey değil ne yazık ki. Öğretmenler öğrencileri ile Güney Kore'de 15 saat, Finlandiya'da ise 3 saat bir arada oluyor. Sonuca baktığımız da ikisi de birbirinden başarılı modelleri temsil ediyorlar, peki hangisi doğru? Doğru eğitim modelinin bulunarak Türkiye'de uygulanması gerekiyor. Eğitimdeki değişim de ancak devlet politikası ile yapılır."

Geleceğin sektörlerine odaklanmalıyız

Eğitimdeki değişimin ardından yakalanacak olan Sanayi 4.0'da konuşulan konuların başında akıllı üretim ve akıllı fabrikaların geldiğini bildiren Yorgancılar, kıt kaynakların tükenecek olmasından dolayı yenilenebilir enerji kaynakları, küresel ısınma nedeni ile organik tarım, sağlık sektörü ve yeni nesil şehirler konularının da geleceği şekillendirecek başlıklar arasında yer aldığını söyledi.

Yorgancılar ayrıca, Sanayi 4.0'ın yüzde 89 oranında fırsat olarak görülmesine rağmen sanayicilerin yüksek maliyet rakamlarından dolayı girişimde bulunamadıklarına dikkat çekerek, konuyla ilgili devlet politikası geliştirilmesi gerektiğine dikkat çekti.

İzmir'de 64 değişik sektörde faaliyet gösterildiğini hatırlatan Yorgancılar, özellikle bilgi ve iletişim teknolojisi, sağlık biyoteknolojisi, akıllı tekstil, makine sanayi ve yenilenebilir enerji sektörlerinin geleceğin üretim alanları olacağını vurguladı.

Türkiye'de sanayicilerin 'yap-sat' yerine 'al-sat' modelini uyguladığını ifade eden Yorgancılar, "Türkiye'de önemli girişimciler var.

İmkan verildiği takdirde yapılacak çok da iş var" dedi.

MET

GAYRİMENKUL

Muhittin Etçioğlu

A.O.S.B.'deki Danışmanınız

10030 Sk. E Blok No:103 (SGK Üstü)
A.O.S.B. Çiğli - iZMiR

www.metgayrimenkul.com

e-mail: **info@metgayrimenkul.com**

Tel: **0232 328 36 06**

Fax: 0232 328 36 04

Gsm: 0532 739 69 12

0532 267 37 55

MET GAYRİMENKUL
Kiralık
328 36 06

MET GAYRİMENKUL
Satılık
328 36 06

MET GAYRİMENKUL
Kiralık
328 36 06

MET GAYRİMENKUL
Satılık
328 36 06

www.metgayrimenkul.com

Çankaya Üniversitesi öğrencileri İAOSB'yi ziyaret etti

Bu yıl İzmir'in planlamaları üzerinde çalışan Çankaya Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü 3. Sınıf Planlama Stüdyosu öğrencileri, saha gezileri kapsamında Türkiye'nin en modern ve altyapısı en gelişmiş OSB'leri arasında yer alan İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'ni ziyaret ederek yetkililerden bilgi aldılar.

İAOSB Bölge Müdür Yardımcısı Ayşe Avanoğlu, hazırladığı sunum ile öğrencilere Bölge hakkında detaylı bilgiler aktardı. İAOSB'nin özellikle çevreye saygılı yaklaşımı, katılımcılarının rekabet gücünü arttırmaya yönelik yürüttüğü çalışmaları ile öncü bir OSB olduğunu vurgulayan Avanoğlu, OSB'lerin işleyişi hakkında da genel bilgiler verdi. Avanoğlu, "Organize sanayi bölgelerinin hizmet yaklaşımı ve alanlarını belediyenin çalışmaları ile bağdaştırabiliriz. Sorumlu olduğumuz alan içerisindeki yaşam ve

üretimin verimliliğini hedeflere uygun şekilde sağlamak amacıyla gerekli tüm hizmetleri sağlıyoruz. Öyle ki İzmir'e ilk doğalgaz, bizim Bölgemizde bir istasyondan girmiştir. Bölgemizde faaliyet gösteren sanayi fabrikalarının toplam cirosu 7,8 milyar dolar, ihracatımız ise 2,5 milyar dolar. Bölgemizdeki her dört firmadan üçü ihracat yaparken, toplam 40 bin kişi istihdam ediliyor."

Karma OSB olan İAOSB'de faaliyet gösteren firmaların ihracatçı kimlikleri ile ön plana çıktıklarını vurgulayan Avanoğlu, İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'nin sağladığı imkan ve hizmetlerden dolayı 7 gün 24 saat 'yaşayan Bölge' olarak adlandırıldığını söyledi.

Üniversite-sanayi işbirliklerine dayalı çalışmalara ağırlık vererek, bu kapsamda katılımcıların akademisyenler ile bir araya geldiği platformlar yarattıklarını vurgulayan Avanoğlu, bilimi uygulama ile buluşturarak geleceğin mühendislerini yetiştirmeyi amaçlayan Özel İAOSB Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi hakkında da bilgi verdi. Avanoğlu, "En çok gurur duyduğumuz projelerimizin başında gelen, bizlere geleceğin sanayi ve ekonomi alanında gelişmiş, refah seviyesi yüksek Türkiye'si için ümit veren projemiz olan ve 40 milyon TL'lik yatırım ile kurulan Özel İAOSB Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, 2014-2015 Eğitim-Öğretim yılında ilk kez kapılarını açtı. Öğrencilerimizin tamamı yüzde 100 burslu. Bugün 405 öğrencimiz ile eğitim-öğretim hayatına devam ediyor, Türkiye sanayine 'can suyu' verecek gençleri yetiştirmek, için çalışıyoruz" dedi.

İş dünyasına kapılar Norm Mesleki Eğitim Merkezi'nden aralanıyor

Bağlantı elemanları sektörünün en büyük Türk sermayeli markası ve ihracat lideri olan Norm Cıvata, sanayiye hem üretirken hem de kalifiye eleman yetiştirerek katkı sağlıyor. İlk kez 20 öğrencisi ile 2007-2008 yılında kapılarını açan Norm Mesleki Eğitim Merkezi'nin 2017-2018 Eğitim-Öğretim dönemi açılışı, okulun bahçesinde düzenlenen törenle gerçekleştirildi.

Norm Grup Onursal Başkanı Nedim Uysal, törende yaptığı konuşmada geride bıraktıkları on yılın ardından 100'ün üzerinde öğrenciyi iş dünyasına kazandırmanın mutluluğunu yaşadıklarını söyledi. Söz konusu mezunların 50'den fazlasının Norm Grup bünyesinde kadrolu olarak hizmet verdiğini vurgulayan Uysal, "Almanya'da iş seyahatindeyken bir firmada çalışan genç çocukları fark ettim ve firma sahibine sordum. Bana kendi bünyelerinde hizmet veren çıraklık merkezinden mezun olan öğrenciler olduklarının cevabını verince de ne kadar yerinde bir karar olduğunu düşünerek ülkemize döner dönmez bu konuyu araştırdım. Bugün biz de 10 yılı geride bıraktık. Türk sanayisi sizlerle büyüyüp gelişecektir" diye konuştu.

Norm Mesleki Eğitim Şubesi Yöneticisi Şencan Bulunaz da, 10 yılı geride bıraktıkları Norm Mesleki Eğitim Merkezi'nin gençlere meslek kazandı-

arak, iş dünyasına hazırladıklarını hatırlattı. Bulunaz, sanayide kalifiye elemanın önemine dikkat çekerek, "Bu yıl da Norm Grup ve Norm Mesleki Eğitim Merkezi'nin kurucusu Norm Yönetim Kurulu Onursal Başkanı Nedim Uysal'ın eğitime verdiği önem ve destekler ile iş hayatına kazandırdığı tüm öğrencilerimiz adına kendilerine teşekkür ediyorum. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün de dediği gibi, 'Eğitimdir ki bir milleti bağımsız, özgür, şanlı yüksek bir topluluk haline yaşatır ya da esaret ve sefaletle terk eder'" dedi. Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Mesleki Eğitim Merkezi Müdürü Oktay Üşümez de, son yıllarda ülkemizde mesleki eğitim alanında önemli gelişmeler kaydedildiğine dikkat çekti. Ülkenin ekonomik kurtuluşunun çıraklık sisteminden geçtiğini vurgulayan Üşümez, şunları söyledi:

"Çıraklık sisteminden yetişen insanların yüzde 98'i istihdama katılıyor. Önceden 3 yıllık eğitimin ardından kalfa olabilen çocuklarımız, 5 yıl çalıştıktan sonra usta olabiliyordu. Bugün ise 4 yılın sonunda çocuklarımız usta olarak çalışabiliyorlar. Diğer çocuklar mezun olunca kep törenleri yaparken, bizim çocuklarımız belgelerini alır almaz işyerine giderler. Türkiye'deki tüm işletmelere örnek olması gereken Norm Mesleki Eğitim Merkezi'nin benzerlerinin çoğalmasını diliyorum."

Anonim şirketlerde imtiyazlı pay

İmtiyaz kelime anlamı itibariyle; başkalarına tanınmayan özel hak, ayrıcalık şeklinde tanımlanmaktadır. Ticaret hukuku açısından ise imtiyaz; Türk Ticaret Kanunun 478. maddesinin 2.fıkrasında düzenlenmiştir. İşbu düzenlemeye göre “İmtiyaz; kar payı, tasfiye payı, rüçhan ve oy hakkı gibi haklarda paya tanınan üstün bir hak veya kanunda öngörülmemiş yeni bir pay sahipliği hakkıdır” şeklinde tanımlanmaktadır. Belirtmek gerekir ki imtiyaz kural olarak; kişiye değil, paya tanınmaktadır.

İmtiyaz, ancak anonim şirketin ilk esas sözleşmesi ile veya esas sözleşmenin değiştirilmesi suretiyle tanınabilmektedir. Yani bir diğer ifadeyle, imtiyazın sadece esas sözleşmeyle tanınabilmesi mümkündür. Türk Ticaret Kanunu’nun 421. maddesinin 3. fıkrasının (b) bendine göre ise; imtiyazlı pay oluşturmak için alınacak esas sözleşme değişikliği kararlarında, şirket sermayesinin en az yüzde 75’ini oluşturan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin olumlu oyları gerekmektedir.

Anonim şirketlerde imtiyaz; esas itibariyle malvarlığı haklarında tanınmaktadır. Oyda imtiyaz ise bu genel kuralın istisnasını oluşturmaktadır. Oyda imtiyaz, eşit itibari değerdeki paylara farklı sayıda oy hakkı verilmesi suretiyle sağlanmaktadır. Esas sözleşme değişikliği ve ibra ile sorumluluk davası açılması kararlarında ise oyda imtiyaz kullanılmamaktadır. Yine kanun tarafından, oy hakkındaki imtiyaza ilişkin bir sınırlama getirmiş olup, bir paya en çok 15 oy hakkı

tanınabileceği düzenlenmiştir. “Kurumlaşmanın gerektirdiği” veya “haklı sebebin ispatlandığı durumlarda” ise 15 oy hakkı sınırlaması uygulanmamaktadır. Ancak her iki halde de mahkeme kararı gerekmektedir. Yani bir paya tanınan en çok 15 oy hakkı sınırlaması sadece bahsi geçen iki halde ve ancak mahkeme kararıyla kalkmaktadır.

Uygulamada en çok karşılaşılan imtiyaz türü ise kar payında imtiyazdır. Anonim şirket esas sözleşmesine getirilecek bir hüküm ile bazı payların, diğer paylara oranla daha fazla kar payı sağlayabilmesi mümkündür. Şirketin net dönem karından pay almada imtiyaza ilişkin Türk Ticaret Kanunu’nda sınırlayıcı bir hüküm bulunmamaktadır. Bu nedenle anonim şirket esas sözleşmeleri ile istenildiği şekilde kar payında imtiyaz tanınabilmektedir. Kar payında imtiyaz; kardan öncelikli yararlanabilmek, kardan yüksek oranda yararlanabilmek ve kardan birikimli yöntemle yararlanabilmek şekillerinde karşımıza çıkmaktadır.

Bir diğer imtiyaz türü ise tasfiye payında imtiyazdır. Tasfiye halinde imtiyazın varlığı halinde, tasfiye sonrası kalan varlık, öncelikle tasfiye payında imtiyazlı olan payların sahiplerinin haklarının ödenmesi için kullanılmaktadır. Kalan tutar ise diğer payların sahiplerine ödedikleri sermaye oranında dağıtılır.

Türk Ticaret Kanunu’nun 478. maddesinde sayılan imtiyaz tanınabilecek haklardan bir diğeri ise rüçhan yani diğer anlamıyla yeni pay alma hakkıdır. Kanunda, rüçhan hakkında imtiyaza

ilişkin herhangi bir sınırlama getirilmemiştir. Bu nedenle rüçhan hakkında imtiyazın kullanılma yöntemleri ve şartlarının esas sözleşme ile belirlenebilmesi mümkündür.

Sonuç olarak; bazı paylara imtiyaz tanınması yolu, şirketlerin sermaye ile yatırımcıya ihtiyaç duyması veya şirkete yatırım yapılmasını sağlamak gibi amaçlarla şirketler tarafından sıklıkla başvurabilen bir imkandır. Ancak paylara bahsi geçen imtiyazlar tanınırken; imtiyazların kötüye kullanılmaması, diğer pay sahiplerinin haklarının ve menfaatlerinin ihlal edilmemesi gerekmektedir.

Zihinsel refah için 5 yol

Günümüzün zorlu koşullarında iş yerinde ve özel hayatta pek çok insan zihinsel sağlık sorunlarıyla savaşıyor. Dünya Sağlık Örgütü'nün yürüttüğü araştırmalara göre, Avrupa'da 15 kişiden 4 ünde ve her 6 işçiden birinde zihinsel sağlık sorunu gözlemleniyor. Bu durumun işverenlere 100 milyar dolarlık dolaylı bir maliyeti olduğu belirtiliyor. İş yerleştirme alanında danışmanlık hizmeti veren PageGroup uzmanları "Zihinsel sağlık sorunlarının, nezle olduğunuzda burnunuzun akması kadar görünür emareleri yoktur. Gizli doğası nedeniyle psikolojik sorunlar bazen iş yerinden uzak geçen bir izin gününün bile daha fazla stres ve kaygı içinde geçmesine neden olabilir.

Araştırmalar, depresyonu olan bireylerin yüzde 80'inin uygun teşhis, tedavi ve izleme ile tam olarak iyileşebildiğini gösteriyor" diyor. PageGroup Yetenek Geliştirme Müdürü Lucyna Bolin, "Bu sorunun çözümünde, yöneticilerin esnek, yansıtıcı ve analitik olmaları çalışanlar açısından büyük önem taşır.

Öncelikle yöneticileri bu konuda bilinçlendirmek, yönetici ve çalışanla doğru, gerçek bir çalışma ilişkisi yaratmak gerekir.

Zihinsel sağlık sorunları artarken çalışanların çoğu zaman büyük ücret artışları ya da belirli iş unvanları aramadıklarını gözlemledik. Bunun yerine çalışanlar, onları dinlemek için zaman ayıran ve endişelerine ilgi gösteren yöneticiler istiyorlar. Bu durum, zihinsel refahı

ve iş yerine bağlılığı artırıyor" diyor. İnsanların hayatlarını gerçekten kontrol altına alacakları bir ekonomi inşa etmeleri için çalışmalar yürüten Yeni Ekonomi Vakfı (New Economics Foundation), zihinsel refah için 5 yol olduğunu belirtiyor:

1-Bağlantı kurmak: Sosyal ilişkiler refah için yaşamsal öneme sahip. Ofis içinde yüz yüze iletişim kurmak beklenmedik değişimlere yol açabilir.

2-Küçük değişiklikler büyük etkiler: İş yerinde stres ve kaygıların yönetilmesine iyi bir örnek ofis içinde ya da dışında egzersiz yapmaktır. Metroyla işe giderken kalabalık rahatsız ediyorsa, yolculuğun bir kısmını yürüyerek yapabilirsiniz.

3- Hızınızı yakalayın ve farkında olun: Kendimize farkındalığımızı arttırmak için zaman vermek, düşüncelerimizi ve diğer insanlarla etkileşim kurmamızı kolaylaştırır. Gereksiz koşuturma olmadan düşünmeye zaman tanıyın.

4- Sürekli kişisel gelişim: Zamanı öğrenmeye adanmak, dünyada daha büyük bir amaç duygusu verir. Refah ve başarı hissini doldurur.

5- İşverenler ve çalışanlar değişime hazır olun: Şirketler, zihinsel sağlığa yönelik endişelerin giderilmesi gerektiğini anladı. İşçilerin stres, kaygı ve depresyonunun uyarı işaretlerini tanıyan Yetenek Geliştirme Yöneticileri gibi pozisyonlar artıyor.

Kaynak: Didem Eryar Ünlü (Dünya)

Pazarlara girerken...

Her ne kadar çok taraflı ticaret sisteminde liberalleşme sürecinin hakim olduğu düşünülse de; bugün hala mal, hizmet, sermaye ve hatta kişilerin küresel bir boyuta taşındığı söylenen dünyada serbest dolaşımına yönelik pek çok kısıtlama mevcuttur. Bu kısıtlamalar sosyo-kültürel ve politik düzeyde çok fazla öne çıkmasa da, ekonomik alanda yeni pazarlara giriş ve o pazarlarda var olabilme olanaklarını ciddi bir biçimde sınırlandırabilmektedir.

Madalyonun bir yüzünde uluslararası kabul edilen norm ve anlayışlar içinde yer alan ve genel kabule sahip şartlar yani ticari tarifelerle sağlanan serbest ticaret ortamından söz edilirken, diğer yüzde de oluşturulan tarife dışı engeller ile o ülkelerde bulunabilme, iş yapabilme olanakları koruma ya da tercih etme yaklaşımı ile şekillendirilmektedir.

Bugün ihracatımızı ve dış ticaretimizi arttırmak gerektiği konusunda "atla uçağa git o ülkeye, git fuarlara, bul muhatabını" söylemleri ne kadar etkin olsa da, bunları gerçekleştirmeniz bile karşınıza başka engeller çıkabilmektedir.

Dünya Ticaret Örgütü'nün yaptığı incelemelerde pazara giriş engellerinin yüzde 37'si teknik engeller, yüzde 27'si kesin kısıtlamalar, yüzde 26'sı gümrük uygulamaları, yüzde 7'si hükümetlerin uygulamaları, yüzde 1,7'si ithalattan alınan vergiler, yüzde 1,4'ü ise diğer engellerden oluşmaktadır.

Bu pazarlara giriş engellerinin önceden belirlenerek, ortadan kaldırılması ya da engelleri kaldırma maliyetlerinin yüksek olması nedeni ile o ülkenin firmaların stratejik planlarından çıkarılması ciddi çalışma yapılması gereken bir alandır. Yurt dışına açılmaya, global oyuncu olmaya çalışan firmalarımızın bu yöndeki gayretlerine ve çalışmalarına bakıldığında özellikle ilk giriş aşamalarında maddi ve manevi külfet ve kayıpları görebilmekteyiz. Bu kayıpları asgari ve kabul edilebilir düzeye indirebilmek için pek çok noktanın üzerinde önceden çalışmak önemlidir.

Pazarı hedeflenen o ülke ile ilgili;

■ Ülkemiz ile ticari ilişkileri ve aramızdaki ikili anlaşmalar araştırılmalıdır.

■ Üçüncü taraflar yani başka ülkeler ile aralarında olan ve bizi kısıtlayacak anlaşmalar ve ekonomik gruplaşmalar irdelenmelidir.

■ Genelleştirilmiş tercihler sistemi öğrenilmelidir.

■ Gümrük vergileri ve mevzuatı öğrenilmelidir.

■ Lisans uygulamaları ve ithalat yasakları bilinmelidir.

■ Teknik mevzuatları ve uygunluk değerlendirmeleri, prosedürleri, standartları, sağlık ve bitki sağlığı önlenmeleri araştırılmalıdır.

■ Ticaret politikasının genel ve özel detayları güncel olarak talip edilmelidir.

■ O ülkede hangi alanlarda, hangi konularda teşvik ve destek mekanizmaları olduğu araştırılmalıdır.

■ Kamu alımları ve şartları takip edilmelidir.

■ Hizmet ticareti ortamı ve şartları öğrenilmelidir.

■ Fikri mülkiyet hakları, bankacılık sistemi uygulamaları ve global sisteme entegrasyonu, vize uygulamaları detayları bilinmelidir.

■ Bir pazar için yola çıkarken ya kendi bünyemizde görevlendireceğimiz kişi ya da ekiplerde ya da dış destek alabileceğimiz kamu, yarı kamu ve özel kuruluşlarla bu çalışmalar yapılmaz ise, öngörülemez pek çok sıkıntı ve maddi kayıp ile karşılaşabiliriz.

Yeni dönemde reklamcılıkta "in" ve "out"lar

Reklamcılıkta güncel yaklaşımlar (IN) ile güncelliğini yitirmiş (OUT) yaklaşımlar hızla değişiyor.

OUT: Markamızı olduğu gibi gösterebilir miyiz?

IN : Markamızı en samimi biçimde nasıl anlatabiliriz?

OUT: Reklamla tüketiciyi hedeflemek.

IN : Markalı içerikle insanlara seslenmek.

OUT : Yeni logomuz kartvizitte ne kadar güzel görünüyor.

IN : Yeni logomuz uygulama ikonu olmaya uygun mu?

OUT : Tek bir rengi sahiplenebilir miyiz?

IN : Birden çok rengi kimliğimizin bir parçası yapabilir miyiz?

OUT : Senaryomuzda markamızın ismini

sürpriz olarak en sonda verebilir miyiz?

IN : Markamıza senaryonun içinde yer vererek özgün ve ilgi çekici içerik üretebilir miyiz?

OUT : Markalı içeriği ismimiz çok geçsin, logomuz görünsün diye görmek.

IN : Markanın desteği ile iyi içerik üreterek markaya saygı uyandırmak.

OUT : Bu marka internetten satılmaz ya da bizim ürün sadece dijitalde olacak.

IN : Offline-Online ayrımı yapmayan markalar.

OUT : Planladığımız şekilde bu yıl 2 büyük kampanya yapmak.

IN : Tüm yıl, farklı düzeylerde ses getirecek şekilde faal olmak.

OUT : İnsanlara hangi ürün ve servislere ihtiyaçları olduğunu sormak.

IN : Temel insan duygularından yola çıkarak, insanlar farkında olmasa da, onların ihtiyaçların karşılık verecek markaları yaratmak.

OUT : Yaratıcılığı sadece reklamcıdan beklemek.

IN : İş modelinde yaratıcı olmak.

Kaynak: Ahmet Akın (Kramp Ajans)

TURKISH
AIRLINES

DÜNYADA EN ÇOK ÜLKEYE UÇAN HAVAYOLU

TURKISHAIRLINES.COM

A STAR ALLIANCE MEMBER

**TURKISH
AIRLINES**

**AYRICALIKLARLA DOLU
UÇUŞ KEYFİ BUSINESS CLASS'TA**

TURKISHAIRLINES.COM

A STAR ALLIANCE MEMBER

AROMATERAPİ...

Kısaca “koku ile tedavi” denebilse de, daha doğrusu “doğal uçucu yağlarla” yapılan tedavi denmesidir. Zira sentetik veya doğala özdeş kokuların, uçucu yağların tedavide yeri yoktur. Onlar sadece koku verirler, ancak canlı DNA izleri taşımadıkları için insan vücuduna yabancıdır, tedavi amacıyla kullanılamazlar.

Burun deliklerimiz, mukozasında 10 milyon sinir ucu ile vücudumuz merkezi sinir sisteminin, dış dünyaya açılan, yani dış dünya ile ilişki kuran yegane alanıdır. Koku alma duyusu beş duyumuz içinde görme duyusundan sonra en önemli duyumuzdur. Beynimizin duygu, hafıza ve yaratıcılığı etkileyen kısmında yer alır. Bu bölgeye duygu merkezi (limbik sistem) denir. Ayrıca 80 milyon civarında burun kılı da bilgi toplar, koku molekülleri bu almaçlara bir anlamda kimyasal bir reaksiyon oluşturarak, limbik sistemi elektriksel olarak etkiler. Limbik sistem; duygu, hafıza, yaratıcılık, motivasyon, nefes ve kalp hızı, hazım, otonomik sinir sistemi yöneticisidir. Bilincin etkisi yoktur, bilinçaltını etkiler, endorfin, serotonin salgılanmasını sağlar.

Ayrıca koklanan uçucu yağ içerisindeki moleküller, akciğerlere de gider, bronşlar vasıtasıyla kana karışarak vücut biyokimyasını doğrudan etkiler.

Milattan Önce 4 binli yıllardan, Sümerlerden beri aromatik bitkiler kullanılmaktadır. Hipokrat ve İbn-i Sina da koku ile tedaviyi uygulayan tıbbın iki büyük alimidir.

Yapılan çeşitli çalışmalarda kokuların beyin elektriksel aktivitesini etkilediği EEG sonuçları ile ispat edilmiştir.

Aromaterapi, sözünü ettiğim gibi uçucu yağlarla, uçucu yağlar da bitkilerin çeşitli bölümlerinin distilasyonu ile elde edilir. Uçucu yağlar bitkinin, ruhu ve kalbi olarak DNA'sı diye tanımlanabilir. Bitkinin milyonlarca yıllık geçmişi, tüm yaşam enerjisini taşırlar. Bu enerji insan bedeni ile etkileşime geçerek doğal bağışıklığın güçlenmesine yardımcı olurlar.

Uçucu yağların insan üzerinde çok çeşitli etkileri vardır. Bazıları insanları sakinleştirirken, bazıları doğal antibiyotik etkisi yapar. Antiseptik, antiviral, antibakteriyel etkide olanları da vardır. Bazıları kronik ağrılarla, depresyonla başa çıkmada fayda sağlarken, bazıları dikkat ve konsantrasyonu artırmada etkilidirler.

Aromaterapi birkaç yöntemle uygulanır. Yaygın bir yolu masaj şeklinde olanıdır. Masaj yolu ile kan ve lenf dolaşımı hızlanır, yaşam enerjisi artarken sinir sistemi üzerinde de yatıştırıcı, sakinleştirici etki sağlanır. Koku ile beyin uyarılırken, uçucu yağ molekülleri cilt yüzeyinden geçerek, dermise (alt deri) oradan da kılcıl damarlar yoluyla dolaşıma katılır.

Uçucu yağlar hiçbir zaman direkt olarak uygulanmaz. Mutlaka çeşitli doğal soğuk sıkım bitkisel yağlarla seyreltilerek uygulanmalıdır. Zira direkt uygulandığında tahriş edici olabilir. Sadece lavanta yağı, çay ağacı yağı direkt uygulanabilir.

Taşıyıcı seyreltici yağ olarak, üzüm çekirdeği, susam, ceviz yağları idealdir. Bu yağlara yüzde yarım ile yüzde üç arası uçan yağ ilavesi uygun olur. Genellikle de yüzde bir, bir buçuk uçan yağ ilavesi yeterlidir. Ayrıca uçan yağlar krem, jel gibi farklı taşıyıcılarla da uygulanabilir.

Sıcak kompresler halinde de uygulanabilirler. Sırt ağrıları ve romatizmal ağrılarda etkilidirler. Soğuk kompresler ise daha ziyade akut vakalarda kullanılır. Baş ağrısı, burkulma, incinmelerde son bu yola başvurulmalıdır.

İnhalasyon yoluyla uygulamada ise iki yol kullanılabilir. 3-4 damla uçucu yağ kaynayan suya damlatılır, baş çevresine bir havlu konularak 2-3 dakika derin nefes alınarak uygulanır. Tekrarlanarak uygulama sürdürülebilir. Ayrıca oda içerisinde yayılımı sağlayabilecek, sıcak buhar verebilen aparatlar da kullanılabilir.

İkinci yol ise süper emici materyallere emdirilmiş uçucu yağ, burun tüpü diye adlandırılabilen küçük uygulama cihazları ile direkt inhalasyon yoluyla burun deliklerine hafifçe sokularak yapılan uygulama olup, buradan uçucu yağ doğrudan burun deliklerimizdeki 10 milyon sinir ucuna, oradan da direkt olarak limbik sistem üzerinden vücudumuza girmiş olur. Burun tüpü uygulaması daha basit ve kolay bir kullanım sunarken kontakt bir etki sağlar.

Ayrıca taşıma ve uygulama kolaylığı da sağlamaktadır. Örneğin doğal lavanta yağı emdirilmiş "lavanta burun tüpü" başucunuzda en ideal uyku ilacı olarak hazır tutulabilir. Birkaç derin koklama size rüyalar

aleminin kapısını rahatlıkla açabilir. Başka bir uçucu yağlar emdirilmiş burun tüpleri iştahınızı keser ya da baş ağrınızı giderir, bahar alerjinize iyi gelebilir.

Bu genel aromaterapi bilgisinden sonra, hangi uçucu yağların hangi konuda rahatlatma sağlayacağı bilgisini başka yazılara bırakarak, "aman koku alma duyunuza dikkat edin" diyor, sağlıklı nefesler diliyorum.

Ne demiş büyük padişah Kanuni Sultan Süleyman, Zigetvar Kalesi kapısında; "Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi".

Sağlıklı bir nefes gibi mutluluk yoktur. Bunu en iyi nefes almakta zorlanan KOAH hastalarını izlerken anlarsınız.

*Bu yazımı yakın zamanda KOAH hastalığından kaybettığım rahmetli babama adıyorum.

Türkiye, ilaç hammadde üreticisi olabilir

Kocaeli Üniversitesi (KOÜ) Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Fazıl Özen, "Türkiye, önemli ilaç ham madde üreticisi ülkelerden biri olabilir. Bunu tamamen bilimsel çalışmalarla destekleyerek, yaptığımız saha çalışmalarında bulduğumuz bitkileri, özelliklerini araştırarak veya tıbbi, ekonomik açıdan önemi olup olmadığını araştırarak ortaya koyabiliyoruz" dedi.

Türkiye'nin zengin bir biyo çeşitliliğe sahip olduğunu belirten Özen, ülkede yaklaşık 10 bin bitki türü bulunduğunu aktardı. "Bunlara alt türleri eklendiğinde Türkiye'de yaklaşık 12 bin bitki taksonu bulunmakta" diyen Özen, şöyle konuştu:

"Endemik türlerimizin oranı yüzde 32 civarında. Tüm Avrupa Kıtası'nda toplam 12 bin tür olduğu ve endemizmin yüzde 23 olduğunu dikkate alırsanız, Türkiye'nin gerçekten hem zengin bir biyolojik çeşitliliği olduğunu hem endemik bitkiler açısından zengin bir yerde olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz."

Özen, bu bilginin insanlar tarafından bilinmesi gerektiğini ve bunun ilkökul çağından itibaren doğa koruma adı altında verilecek derslerle gerçekleştirilebileceğini vurgulayarak, "Aksi takdirde 'Doğayı, bitkileri ve böcekleri koruyalım' gibi söylemler yeterli olmuyor. Mutlaka ilkökul çağı veya ortaokul esnasında dersler koyarak, ciddi anlamda çevre bilinci doğabilir" ifadelerini kullandı.

Saha çalışmalarında yeni bitkilere de rastladıklarını bildiren Özen, "bitki teşhis anahtarı" kullanarak işlemleri yaptıklarını kaydetti. Özen, bitkilerin ilaç sanayisinde de kullanıldığını belirterek, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Türkiye, önemli ilaç ham madde üreticisi ülkelerden biri olabilir. Bunu tamamen bilimsel çalışmalarla destekleyerek, yaptığımız saha çalışmalarında bulduğumuz bitkileri, özelliklerini araştırarak veya tıbbi, ekonomik açıdan önemi olup olmadığını araştırarak ortaya koyabiliyoruz. Gelecek yıllarda bunun çok iyi konuma geleceğini düşünüyorum."

Mitoloji ve efsane Karagöl'de buluşuyor

İzmir'in cennet dokularından bir diğerindeyiz bu sayıda. 8 bin yıllık geçmişe ev sahipliği yapan İzmir'in hemen hemen her bölgesinde olduğu gibi burası da efsanelerle yoğrulan hikayesi ile öne çıkan, manzarası ile de büyüleyen bir yer olma özelliği taşıyor.

Efsaneye göre Frigya Kralı olduğu tahmin edilen ve M.Ö. 800 yıllarında yaşadığı ileri sürülen Tantalos isimli imparator, mitolojiye göre Baştanrı Zeus ile bir insan olan Pluton'un çocuğudur. Söylencelere göre İzmirli olan Kral Tantalos, Symnra'dan Magnesia'ya (Manisa) doğru uzanan Spilios Dağı'nda Frigya halkı ile birlikte yaşar ve Batı Anadolu'ya yayılmış devletini yönetirdi.

Baştan başa bağılık-bahçelik olan Spilos Dağı aynı zamanda zengin madenlerin bulunduğu efsanevi bir yerdi. Tantalos'un daha sonra Yunanistan'a giderek Paleppones Yarımadası'na ismini verecek ve Olimpiyat oyunlarını kuracak olan "Pelops" isimli bir oğlu ile Manisa'da ağlayan kaya haline gelecek olan "Niobe" isimli iki çocuğu vardı.

Tantalos, Baştanrı Zeus'un oğlu olduğu için tanrıların sofrasına oturabilen tek insandı. Ne var ki Baştanrının oğlu da olsa Tantalos bir ölümlüdür. Ölümlü olmasına rağmen ölümsüz tanrılar ile bir arada olması Tantalos'ta da ölümsüz olma isteğini uyandırır.

Tantalos Anadolu tanrıçası Kibele'ye inandığı için Helen tanrılarını küçük görür ve onların kudretini sınamaya kalkar. Bir gün, yaptırdığı bir kalenin tamamlanması şerefine vereceği yemeğe tüm tanrıları davet eder. Tanrılara yemek olarak

oğlu Pelops'u pişirerek ikram eder. Tanrıların, yemeği anlayıp anlamayacaklarını sınavarak tanrısal güçlerinin doğruluğunu anlamak ister. Tüm tanrıların yüzü dehşetle gerilir. İçlerinden yalnızca Demeter, kızından ayrı olduğu için üzgündür ve farkında olmadan bir parça et alıp yer. Diğer tanrılar ağızlarına bir lokma bile almazlar. Önerine konulan yemeğin Zeus'un torunu olan Pelops'a ait olduğunu anlarlar.

İşlediği suç nedeniyle Tanrıların Tantalos'a gazabı büyük olur. Tantalos Spilos Dağı'nda bir yarıktan atılarak Hades'e (ölüler diyarı) gönderilir. Bu yarık daha sonra göl haline gelerek Tantalos Gölü diye isimlendirilir. Yamanlar Dağı'ndaki Karagöl, bu göldür.

Gelelim Tantalos'un başına gelenlere; Karagöl'de, yanaklarına kadar su içinde durmaya mahkum edilen Tantalos'un omuzlarına kadar göl kenarındaki meyve ağaçlarının dalları sarkar. Tantalos ne zaman su içmeye kalkışsa nehir kurur, ne zaman meyve yemeğe kalksa dallar rüzgarda

yükseliverir...

Tantalos, diz boyu berrak sularda olduğu halde su içmek için eğilince su toprağın içine çekilir, başının üzerine üzüm, armutlar, narlarla yüklü ağaç dallarına yemişleri koparmak için ellerini uzattığında dallar ondan uzaklaşır... Su ve yiyecek bakımından bolluk içinde yaşayan Tantalos, sonsuza kadar aç ve susuz kalmaya mahkum olur. Tantalos'a verilen bu ceza, dünyanın her köşesinde Tantalos İşkencesi olarak anılır.

Gelelim hiç suçu günahı olmayan Pelops'un durumuna; malum Baştanrı Zeus olunca 'olmaz diye bir şey olmuyor'. Zeus çok sevdiği torunu Pelops'un yok olmasına müsaade etmez. Pelops'un parçalarını toplar ve yeniden birleştirir. Ancak bir parçasını Demeter yediği için Pelops'un omzu eksik kalır. Bunun üstüne Hephaistos, Pelops için yeni bir omuz döver. Zeus fildişinden yapılan omuzu yerine takar.

İzmirli olduğunu kabul ettiğimiz Homeros da şöyle anlatır Tantalos'un çektiklerini:

"Tantalos'u gördüm korkunç işkenceler çekerken duruyordu bir gölün içinde, ayakta yükseliyordu ta çenesine kadar ama içmek için davrandı mıydı, damlasını alamıyordu suyun. İhtiyar adam eğiliyor, eğiliyor, eğiliyordu; su da çekiliyor, çekiliyor, yok oluyordu hemen toprakta ve çamur peyda oluyordu ayaklarının dibinde. Kapkara o saat bir tanrı kurutuveriyordu gölü. Yemişler sarkıyordu başının önünde, dallı budaklı ağaçlardan armutlar, narlar, pırlıl elmalar, ballı incirler, tombul zeytinler sarkıyordu. Ama ihtiyar adam koparayım diye ellerini uzattı mıydı, bir yel geliyor, savuruyordu onları kara bulutlara."

Mitolojideki efsanenin yanı sıra bir de Anadolu rivayetleri vardır Karagöl'e ilişkin. Bu gölde yaşayan bir çoban, zengin bir ağanın kızına aşık olur. Bunu öğrenen ağa, ilk başta bu duruma çok kızsada da daha sonra kızının durumuna dayanamaz ve kalbi yumuşar. Ancak çobanı sınamaya karar verir. Çobana içi açılabilen bir baston verir ve içini altın ile doldurursa kızıyla evlenebileceğini söyler. Çoban bastonu alır ve koyunlarını Karagöl civarında gütmeye devam eder.

Git gide koyunları çoğaltıp satar ve kazandığı para ile aldığı altınları bastonunda biriktirmeye başlar. Koyunlardan bir tanesi, bir gün gölün kenarında boğulma tehlikesi geçirir. Çoban ne yaparsa yapsın koyun Karagöl'ün kenarından ayrılmaz, bunun üstünde çoban elindeki bastonu koyuna doğru fırlatır. Koyun kurtulur kurtulmasına ya baston göle düşer, suyun derinliklerinde kaybolur gider.

Bu olay üzerine ağa kızını çobana vermez, çoban da Karagöl'ü terk eder. Aradan geçen 30 yılın ardından Menemen civarında yaşlı birinin dükkanına uğrayan çoban, dükkandaki adamın baston biriktirdiğini görür. Bastonlar arasında kendi bastonunu hemen tanıyan çoban, emin olmak için bastonu satın alır. İçini açtığında altınları görür ve üzüntüsünden Karagöl'e gidip bastonu da altınları da oraya atar.

Hem mitolojide hem de Anadolu efsaneleri arasında kendine yer bulacak kadar özel bir yer olan Karagöl'e hala gitmediyseniz acele edin. Giriş ücretlerinin oldukça makul olduğu Karagöl, bugün doğaseverlerin en gözde mekanları arasında yer alıyor. Denizden 2 bin metre yüksek kıvrımlı yollardan tırmanarak ulaştığımız Karagöl, doğal bir krater gölü. Körfezi kuşbakışı izleme fırsatı bulacağınız bu doğal mekan, şehir hayatının stres ve gürültüsünden uzakta, ziyaretçilerine doğal rehabilitasyon sağlıyor.

Nobel Tıp Ödülü'nün bu yılki sahiplerinden Amerikalı bilim adamı Rockefeller Üniversitesi'nden Prof. Dr. Michael Young'ın son çalışmasındaki "uykusuzluk geninin" keşfinin, genetik üzerine dünya çapında araştırmaları ile bilinen Bilkent Üniversitesi'nden Prof. Dr. Tayfun Özçelik ile ortaklaşa Türkiye'de yürütülen bir çalışmada yapıldığı ortaya çıktı.

Nobel Tıp Ödülü'nün kazananları

Bu yılki Nobel Tıp Ödülü'nün, biyolojik saat olarak da bilinen sirkadiyen ritmini kontrol eden moleküler mekanizmaları keşfeden Jeffrey C. Hall, Michael Rosbash ve Michael W. Young arasında paylaştırıldığı açıklanmıştı. Nobel Komitesince tıp ödülünü almaya gerekçe gösterilen metinde, Türk bilim insanı Prof. Dr. Tayfun Özçelik'in Prof. Dr. Michael Young ile ortaklaşa yazdığı "uykusuzluk geninin" keşfi araştırması da yer aldı.

Prof. Dr. Özçelik ve Prof. Dr. Young'ın

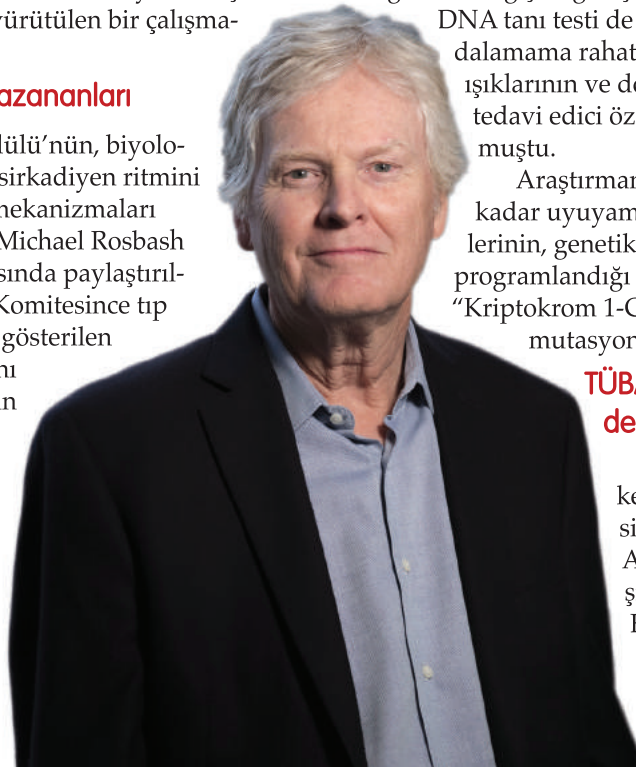
önderliğinde yürütülen ve makaleye konu olan bilimsel araştırmada, halk arasında "gece kuşu" olarak bilinen uykuya dalamama rahatsızlığına yol açan gen keşfedilmişti.

Böylece "CRY1 mutasyonu" olarak tanımlanan genetik değişikliği taşıyan kişilerin tespiti için DNA tanı testi de geliştirildi. Ayrıca uykuya dalamama rahatsızlığı olanlar için güneş ışıklarının ve doğru dalga boyunda ışığın tedavi edici özellikleri de ortaya konmuştu.

Araştırmının ayrıca, geç vakitlere kadar uyuyamayanların biyolojik saatlerinin, genetik olarak yavaş çalışmaya programlandığı ve bunun da nedeninin "Kriptokrom 1-CRY1" adı verilen gendeki mutasyon olduğu keşfedilmişti.

TÜBA tarafından da desteklenmişti

Çalışma, Bilkent, Rockefeller ve Cornell üniversiteleri, Türkiye Bilimler Akademisi, Amerika Birleşik Devletleri Ulusal Sağlık Enstitüsü (National Institu-

tes of Health-NIH), Calico Yaşam Bilimleri-LLC Şirketi ile Beyin ve Davranış Araştırma Vakfı'nca desteklenmişti.

GENOM, insanlık tarihindeki 4 ana projeden biri

Prof. Dr. Tayfun Özçelik, yaptığı açıklamada, insanlık tarihi boyunca 4 ana projenin yapıldığını ifade etti. Birincisinin atom bombasının keşfi, ikincisinin NASA araştırmaları, üçüncüsünün CERN, dördüncüsünün ise insan Genom Projesi olduğunu belirten Özçelik, "İnsanın DNA şifresi, 1990-2003 yılları arasında çözüldü. 2003'ten beri dünyanın hedefi bu projelerin bitirilmemesi yönünde" bilgisini verdi.

Tıpta 7 bin hastalık türünün bulunduğunu dile getiren Özçelik, bunların nadir ve çok yaygın görülen hastalıklar olmak üzere ikiye ayrılabilirliğini anlattı.

Özçelik, 2008 yılında kendisinin yürütücülüğünü yaptığı ve Hatay, Adana, Gaziantep ve Çanakkale'de yaşayan 4 ailede gerçekleştirilen çalışmalarla "el ayak üzerinde yürüme geni"ni ünlü fizyolog Üner Tan ile birlikte keşfettiklerini hatırlattı.

Bu çalışmalarında, tek bir aileden yola çıkarak, geni taşımayanlar ile taşıyanlar üzerinden araştırmalar yürüttüklerini aktaran Özçelik, geçen yılın Eylül ayında Nature Genetics dergisinde yayımlanan makale ile bilim dünyasına bu geni keşifleri sırasında kullandıkları metodu önerdiklerini ve bilim dünyasına "Kompleks genleri arıyorsanız kompleks hastalıklardan etkilenmiş hastaları değil, ailelerini inceleyin" yorumunu getirdiklerini aktardı.

Dünya genelindeki genom araştırmalarında ise yaygın görülen hastalıklardaki genlerin tespiti için yüz binlerce hastadan oluşan meta analizlerin yapıldığına dikkati çeken Özçelik, şöyle konuştu:

"İster nadir ister yaygın görülsün hangi hastalığı seçerseniz seçin tek bir aile ile genetik araştırmada yürüyeceksiniz. Bu ailenin atalarının 10 bin yıldır aynı topraktan olması birinci şart. O ailenin göç yolları üzerinde yaşaması ikinci şart. Akraba evliliğinin yüksek olduğu bölgede yaşamaları üçüncü şart, son 200 yıllık süreçte ailenin stabil olması dördüncü şart ve son olarak da çok çocuklu aileler olması. Bu ortamda aslında hasta olmayan kişiler arasında genler bulunabiliyor. Bunu biz el ayak üzerinde yürüme geninde dünyaya ispat

ettik. Dünyanın en nadir görülen hastalığı olduğu halde bu 5 koşulu sağlayan ailelere ulaştık. Ailenin 250 bireyine ulaştık. Ondan sonra Genom incelemelerini yaptık ve sağlam bireylerden bu geni keşfettik."

Kendisinin el ayak üzerine yürüme geninde yaptığı gibi önce geni taşıdığı tahmin edilen ve aynı aile içindeki sağlıklı bireylerin genomunu çıkarmayı içeren ters bir yaklaşım ortaya koyduğunu belirten Özçelik, "Tüm dünya genelindeki çalışmalara ters bir yaklaşım önerdik" dedi.

Uykusuzluk geni ters yaklaşımla bulundu

Bu ters yaklaşımla Nobel ödülüne layık görülen Young ile ortak çalışmalar yürüttüklerini bildiren Özçelik, bu çalışmaların ilk sonucunun bu yıl Cell dergisindeki makale ile bilim dünyasına duyurulan ve yaygın görülen uykusuzluğa neden olan geni keşfettiklerini belirtti.

Nobel Tıp Ödülü'ne layık görülen Rockefeller Üniversitesinden Young ile 2010'dan beri ortak çalışmalar yürüttüklerine işaret eden Özçelik, "Uykusuzluk geni çalışması, Nobel Tıp Ödülü'nün verilmesinin gerekçesini açıklayan metinde de yer alıyor. Bu çalışmamız, Young ile ortaklaşa şekilde bu yılın Nisan ayında Cell dergisinde yayımlandı. Bu çalışmamızda, Türkiye'den 16 büyük aileden 102 kişinin genomunu çıkardık. Bu kişilerden 43'ünde uykusuzluk genini tespit ettik" bilgisini paylaştı.

Nobel almasını bekliyorduk

Özçelik, "Young'ın Nobel almasını bekliyor muydunuz?" sorusuna "Bekliyorduk. Young'ın çalışmasının Nobel Tıp Ödülü'ne layık görüldüğünü öğrendiğimde çok sevindim. Young'ın çalışmaları arasındaki uykusuzluk geni, Bilkent Üniversitesinin bize sağladığı imkanlar ile bulundu. El ayak üzerinde yürüme geni ile başlayan hikayeyi, uykusuzluk gibi çok sık görülen bir rahatsızlığa neden olan geni bularak geliştirmiş olduk" diye konuştu.

Young ile gen keşfinin dışında sonucunu bekledikleri başka açılımlar üzerine de araştırmalar yürüttüklerini bildiren Özçelik, "Türkiye'nin dünya bilimine en büyük katkısı Türkiye Genom Projesi'ni aktiflemesi olacaktır. Türkiye aslında Ortadoğu ve Akdeniz ülkelerinin genom projelerinin de doğal lideridir. Bütün dünya bunu bekliyor" dedi.

Norm Sanat'ta 110 eser atseverlerle buluştu

Izmir'in önde gelen sanat galerilerinden biri olan Norm Sanat Galerisi, yeni sezonu karma sergi ile açtı. 2016-2017 sezonunda Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'ndeki Norm Sanat Galerisi bünyesindeki ressamların 110 eserinin yer aldığı sergi, 30 Kasım 2017 tarihine kadar gezilebilecek.

Yeni sezonun açılışı ressam ve sanatseverlerin katıldığı tören ile Norm Sanat Galerisi'nde gerçekleşti. Törende konuşan Norm Cıvata Kurucu Onursal Başkanı Nedim Uysal, Norm Sanat Galerisi ressamlarını kutlayarak, 8 aylık emekleri için teşekkür etti. Norm Sanat Galerisi olarak sanatı ve sanatçıyı her zaman desteklediklerini belirten Uysal, yeni sezonda da çalışmalarını aralıksız olarak sürdürerek, kente bu alanda da katkı sağlamaya devam edeceklerini söyledi.

Sergide eserleri yer alan ressamlar

Ali Ulvi Tunalı, Ayşen Erten, Ayşe Kaynak Mergen, Bilge Uysal, Betül İslamcıoğlu, Deniz Yavuz, Emel Danışmentli, Ersin Gültekin, Esin Ovaçam, Ferda Kocaer, Göknur Güzel, Gülperi Arlı, Gülperi Çelik Yıldız, Gülten Çalışkan, Gültekin Yıldız, Melek Uyarğalar, Meryem Berksoy Veziroğlu, Mine Taylan, Nursel Kurban, Nüket Atik, Oya Özbağcıvan, Reyhan Cinstas, Sedef Kabasakal, Selma Özden, Ümran Tümer.

An'ı ölümsüzleştireyim derken anınızı öldürmeyin

Günümüzde 'uzak' kavramını ortadan kaldıran küresel dünyanın en büyük yaratıcısı olan 'teknoloji' her geçen gün ilerlemeye, insanlığı yepyeni boyutlara taşımaya tüm hızıyla devam ediyor. Uzağı yakın, yakını uzak yapıyor desek sanırım yanılmış olmayız teknolojinin getirileri için.

Öyle ki teknolojinin görünen başrol oyuncularını olan cep telefonları, tabletler ve bilgisayarlar kilometrelerce uzaktaki kardeşinizi size 'yakın' kılarken, yanı başınızda oturan eşiniz ile arınıza 'dağları' sığdırıyor.

Sinema arasında çocuğunun filme ilişkin heyecanını dinlemek yerine cep telefonundan sosyal medyadaki gönderileri takip edenler mi dersiniz, evlilik yıldönümünü kutlamak için dışarıya çıktığında masanın resmini çekip gelen beğenileri dakika başı kontrol edenler mi? Karşılıklı üretilip yaşanması gereken 'sevgi paylaşımımızın' insanlara şov yapma aracına dönüşmesi ne kadar da acı ve acınası aslında...

Dijital dünyanın gelişmesi ile duygularımız da 'duygusuzlaşmaya' başlamış. Annelerimizin çocukluk anılarını dinlerken yüzünüze yerleşen ifadeye dikkat edin, gözlerinizde geçmişin gerçek paylaşımına duyulan özlemi göreceksiniz. Nasıl hayıflanmayalım; hangimizin annesi akşamları soba başında tüm aile bir araya gelir, sohbet ve eğlence havasında sohbet ederdik diye bahsetmez ki çocukluğundan? Biz de aslında bir bakıma şanslı bir nesil sayılırız. Çünkü bizim zamanımızda cep telefonu, tablet gibi ci-

hazlar yoktu. Gerçi o yıllarda bu ikilinin görevini televizyon üstleniyordu. Ama osun. Elektriklerin kesildiği akşamlarınızı bir hatırlar mısınız? Işığın yansımından hayvan figürleri çıkartmaya çalışmalarımız, annemizden dinlediğimiz masallar, babamızdan öğrendiğimiz oyunlar, yediğimiz mandalina bile bir başka tatlıydı... Çünkü arada gerçek 'iletişim' vardı. E artık eskisi gibi sık sık elektrik de kesilmiyor.

Tüm bu kopukluğun yanı sıra bir de hayat gözümüzün (aslında kameramızın desek daha doğru olur) önünden hızla akıp geçmiyor mu bu da ayrı bir konu.

Çocuğunuzun yılsonu gösterisi, ablanızın düğün töreni, en sevdiğiniz sanatçının aylarca beklediğiniz konseri ya da hayatınızda ilk defa çıktığınız yurtdışı gezisi... Hangisini çıplak gözünüz ile araya bir telefon, kamera ya da tablet sokmadan izlediniz. 'Anı ölümsüzleştireyim' derken anınızı öldürdüğünüzün farkında mısınız? Son 5 yılda çektiğiniz fotoğrafların kaç tanesini tabettirdiniz? Masaüstünüzde ya da harici belleğinizde veyahut da bulutunuzda sakladığınız 'ilk yürüyüş', 'ilk diş', 'kızımın mezuniyeti', '14. yaş günü' klasörlerini açıp en son ne zaman baktınız çektiğiniz fotoğraflara?

Sözün özüne gelecek olursak, hayat çok kısa. Hayatta telefisinin imkansız olduğu tek şey geçen zaman (ta ki teknoloji boyut atlayıp da zaman makinesini icat edinceye kadar). Bu süreçte yaşayabilecek iken kaybetmeye göz yumduğunuz şeyler ileride 'pişmanlıklarınız' olacak. Bu nedenle aile ilişkilerinizi sosyal medyaya kurban etmeyin, çocuklarınız büyürken onları kameranın vizöründen izlemeyin, dizi repliklerinin yerini masallarınız, bilgisayar oyunlarının yerini evlatlarınızla geçireceğiniz zamanlarınız alsın... Bizi ayakta tutan en önemli şey ilişki bağlarımızdır. Kendi ellerinizle sanal dünyanın koparmasına izin vermeyin. İletişimi bol ve kaliteli günler geçirmeniz dileği ile...

'YENİ NORMAL'E DEVAM

Dünya ekonomisinde 2008 yılından itibaren başlayan yeni dönem uzun süre tarif edilemedi. Bu dönem, kendini iş dünyası için az kar, ülkeler için az büyüme olarak gösterdi. Piyasalarda bugüne kadar öncelikli olan fiyat rekabeti, maliyet rekabetinin gerisinde kaldı. Daha sonra 'yeni normal' olarak tanımlanan bu dönemde dünya coğrafyasında enerji koridorlarının paylaşımı, kontrollü bölgesel çatışmalar tetikledi. Türkiye bu bölgelerin tam merkezinde, çok taraflı ve dinsel-etnik kökenli pek çok sorunun ve çatışmanın

Posta: sorunlara çare arıyor gibi ancak sanırım herkesin kapalı kapılar ardında anlaştığı tek konu, kaosun devam etmesi.

Dünya giderek bloklaşıyor. Bu bloklaşmalar sadece politik anlamda değil ekonomik anlamda da birlikte

rakamlarının moralleri düzeltmesi, ekonomide ileriyeye beklentinizin tam gerçekleştiğini söyleyemiyoruz. İç ve dış siyasi gelişmeler, tedirginliği artırmakta, Türkiye her yeni güne, çok zorlu yeni bir gündemle

uyanmaktadır. Büyümeyi kısaca irdelediğimizde, itici gücün inşaat olduğunu, ihracatın da katkı verdiğini görüyoruz. Oysa üretim ve istihdamın sanayi kaynaklı olması en sağlıklı büyüme modelidir. Böylesine bir ortamda Türkiye'nin sanayi odaklı bir büyüme modeline ihtiyacı var.

Bugüne değin kamu bharcamalarının lokomotif olduğu bir büyüme tercihimiz oldu. Ancak, yaşanan bu sıkışık ortamda ülkemizin uluslararası finans piyasalarında en önemli kuzu olan mali disiplinin sınırlarını zorluyoruz. Son çeyrekte yakalanan büyüme hızı memnuniyet verici olsa da, ortalama düzeyde bir büyüme hızı içinde olduğumuz gerçeğini gömüyoruz. Burada önemli soru, Türkiye'nin 2017 yılının son çeyreğindeki büyüme için hangi enstrümanları kullanacağıdır. Görünen odur ki; son çeyrekte Hükümetin Doğu ve Güneydoğu Anadolu

27 yılda çok şey değişti

İZMİR Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'nin, sanayicileri arasındaki bağı geliştirmek amacıyla her yıl düzenlediği, "İAOSB Dayanışma Gecesi"ne davetliydim.

Etçibaşı Hayal Park Restoran'daki etkinlikte, uzun süredir birbirini görmeyen iş dünyasından birçok ünlü isim, hasret giderdi, bol sohbet etti. İAOSB Başkanı Hilmi Uğurtaş da tüm konuklarla

Milliyet: da organize etmeleri için dışarıda, eğitime katkısının tüm hızıyla sürdüğünü görüyorum. Bunlardan biri de, 27 yıl önce kurulan İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi. Hayata geçirdikleri Nedim Uysal Teknik Anadolu Lisesi'yle adeta göz kamaştırıyor. Akademik kadrosu ve fiziksel donanımıyla dikkat

İZMİR ATATÜRK ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ BAŞKANI HİLMİ UĞURTAŞ:

Türkiye'nin büyümesinde KGF'nin payı büyük

KOBİ'lerin finansmana ulaşması için Kredi Garanti Fonu (KGF)'nin teminat gösterme limitini 250 milyar TL'ye çıkararak teminat sorunları nedeniyle titakan kredi kanallarını açtığını belirten İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Başkanı Hilmi Uğurtaş, KGF destekleri ile ülkedeki kredi hacminin KOBİ'lere nefes alacak şekilde genişlediğini söyledi. KGF'nin bir

den bir Türkiye ekonomisini yönlendiren reel sektör ve bankacılık sektörünü aynı düzlemde buluşturan bir platform rolünü aldığını vurgulayan Uğurtaş, "2017 yılında bugüne değin yakalanan büyüme rakamlarında KGF desteklerinin ciddi payı vardır" dedi.

Bu desteklerin ortalama faizinin yüzde 15'inde, ortalama vadesinin de 40 ay çevresinde gerçekleştiğini hatırlatan Uğurtaş, "Faiz oranları ne yazık ki yüksek, vadeler ise orta vade düzeyinde kalsa da bu kefaletleri kullanan işletmelerin yüzde 75'inin KOBİ olduğu düşünülürse can suyu anlamında çok anlamlı ve destekleyici olmuştur" ifadelerini kullandı.

KGF'nin 2017 yılı içinde önemli ve büyük bir görev üstlendiğini belirten Uğurtaş, "Bu faydaların devamı için de yapsal düzenleme ve değişikliklere de çalışarak, siyasi ve ekonomik yapı gereği dönemsel devreye giren bir can simidi olmaktan çıkıp, Türkiye ekonomisinin yeni bir dinamiği olmasına geçiş sağlanmalıdır" dedi.

"Tüm dünya büyümeyi tetiklemek için çalışıyor" Tüm dünya ülkelerinin, 2008 yılından bugüne küresel ve ulusal ekonomilerde devam eden yavaşlamayı durdurmanın çaresini aradığını hatırlatan Uğurtaş, "ABD ve AB gibi küresel ekonomik güçler sermaye ve üretimi

"KGF'nin yeniden yapılması gerek"

Dijitalleşmesi gereken alanın ise, KGF desteklerinin yüzde 85'e yakınına kullanılmaması olarak kaydeden Uğurtaş, "Geriye dönmüş süresi de vardır. Bu durumda 2017 yılının son çeyreği başta olmak üzere, büyümemizi tetikleyecek destekleyecek başka unsurların ortaya konması gerektirir. Bu konuda KGF'nin yeniden

planlanması, destek enstrümanlarının çeşitlendirilmesi de çalışmalıdır. Türkiye gibi gelişmekte olan ülkeler de, büyüme için gereken finansman kısıtlarını aşmanın yollarını arıyorlar. Türkiye bu noktada iç finansmanın önünü açmak, piyasaya para sokarak ekonomik döngüyü hızlandırmak için vergi indirimleri, kamu harcamalarının artırılması, büyük projelere hazine güvencesi gibi enstrümanları kullanmaya başladı" diye konuştu.

"İşletmeler bu desteklerle sabit yatırımlara yönelmeli"

KGF desteklerinde irdelenmesi gereken iki nokta olduğuna değinen Uğurtaş, ilkinin, verilen bu desteklerin ne şekilde kullanıldığı ile ilgili olduğunu vurguladı. TCMB'nin araştırmasına göre kullanım alanlarının borçlarının yeniden yapılandırılması, stok ve sermaye artırımını, iş finansman ve yeniden yapılandırma ağırlıklı olduğunu aktaran Uğurtaş, "Ekonomimizin büyümesi için gerekli olan sabit yatırımlara işletmelerimizin yönelmediği görülmektedir. Elbette bu durumu anlayışla karşılamak gerekir. Öncelik yangın söndürme. Ancak, eğer değişim ve gelişim kökenli yatırımlar yapılmamış ise, saksık ekonomilerde, güçlü rekabet ortamında karlılık geniş yayılayamayın işletmelerin bu kredilere geri döndüğü nasil olacaktır, sorusu akıldardır"

Dünya: gösterilmesi önemli olduğu kadar, kefalet taleplerinin değerlendirilmesinde kullanılacak derece ve skorların çok yerinde, dikkatli ve bilimsel yöntemlerle hesaplanması da önemlidir. Ayrıca, hepimizin aklında olan kefalet verilen firmaların ödeme zorluna düşmesi durumunda ne olur sorusuna cevap olarak KGF desteklerine yönelik bir sigorta yapılması ve temerrüde düşülmesi durumunda uygulanacak enayıcısı 4

Atatürk OSB'nin dayanışma gecesi

İZMİR Atatürk Organize Sanayi Bölgesi sanayicileri arasındaki bağı geliştirilmesi amacıyla düzenlenen 'İAOSB Dayanışma Gecesi', Etçibaşı Hayal Park Restoran'da gerçekleştirildi. Yönetim Kurulu Başkanı Hilmi Uğurtaş, Türkiye'nin en modern OSB'leri arasında yer alan İAOSB'nin, batakılık bir azaide bugünleri geldiğini hatırlatarak, geçmişten günümüze bölgeye hizmet veren tüm sanayicilere teşekkür etti. İAOSB'deki arsaların değerinin her geçen gün artarak, sürekli talep edilmesinden duydukları memnuniyeti dile getiren Uğurtaş, "Bu değer hepimizindir. Bölgemiz sadece sanayicilerimize sunduğu altyapı hizmetleri ile değil, aynı zamanda sosyo-eko-

nomik ve kültürel yatırımları ile de örnek bir Bölge olmaya devam etmektedir" dedi.

OKULUMUZ GURURUMUZ

Özel İAOSB Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nin akademik kadrosu ve fiziksel donanımları ile Türkiye'nin önde gelen okulları arasında yer aldığını vurgulayan Uğurtaş, "Bölgemizi ziyaret eden bakan ve milletvekillerimizin gittikleri yerlerde okulumuzu örnek göstermeleri bizi gururlandırıyor. Okulumuza talepler o kadar fazla ki, bu sene 96 olan yeni öğrenci kontenjanımızı 120'ye çıkartarak, daha çok çocuğumuza ulaşmaya gayret ettik" diye konuştu. ■ İZMİR, (DHA)

Şanlı İlaç yeni ürününü tanıttı

NIHAT AK

İzmir'in 69 yıllık köklü ilaç firması Şanlı İlaç, mevcut reçetesiz ilaç ve geleneksel bitkisel tıbbi ürünler gruplarına yeni eklediği bitkisel kaynaklı kişisel bakım ürünleri markası Mediwell'i İzmirli bloggerlara tanıttı. Şanlı İlaç'ın Çiğli Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'ndeki fabrikasında gerçekleşen aktiviteye 25 güzellik bloggeri katıldı. Bloggerlar bitkisel kaynaklı, paraben ve sentetik koruyucu içermeyen Mediwell marka el, ayak, topuk ve dudak kremlerini deneme imkanı buldu. Sonrasında kendilerine ilaç üretim kültürü ile üretilen Mediwell ürünleri ve içerikleri ile ilgili sunum yapıldı. Ayrıca paraben ve diğer zararlı koruyucularla ilgili ayrıntılı bilgi aktarıldı.

YÜZDE 100 TÜRK SERMAYESİ

Şanlı İlaç Pazarlama Müdürü Şık Erakkaya, 1948 yılından bu yana yüzde 100 Türk sermayeli olarak halk sağlığına hizmet eden Şanlı İlaç'ın amiral gemisi ürünü Şanlı Kapsikumlu Yakısı, halk arasındaki adıyla aslanlı yakısından ilhamlanarak son zamanlarda giderek yaygınla-

Gelişim Koleji'nden İAOSB'ye 2. Çocuk Evi

30 yıllık eğitim sektörü tecrübesi İzmir'in önde gelen eğitim kurumlarından Gelişim Koleji öncesi eğitimde bilimsel yöntemlerle tasarlanan yeni Çocuk Evi'ni açtı. "Yaşayarak öğrenme" temalı faaliyete geçen Çocuk Evi, Gelişim Koleji'nin İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'ne (İAOSB) kurduğu ikinci çocuk evi olarak eğitim hayatına başladı. ■ POSTA/İZMİR

POSTA

Kadraja yansıyan yürek yolculuğu...

Türkiye Yardım Sevenler Derneği Dr. Kemal Tarım Dinlenme Evi ile İAOSB Fotoğraf Kulübü işbirliği ile ölümsüzleşen hayatlar, 'Yaşlanmak Güzeldir' konulu sergi ile ziyaretçilere sunuldu.

ÜRETİM TESİSİ
İLİŞ TÖRENİ

Mesleki eğitimde ders başı heyecanı

Endüstri devi Norm Grup, bünyesinde bulundurduğu mesleki eğitim merkezleriyle eğitimde de normları belirliyor.

■ NORM Grup, mesleki eğitime verdiği önemi kendi bünyesinde kurduğu 'Mesleki eğitim şubeleri' aracılığıyla da gösteriyor. Bugüne kadar toplamda 100'ün üzerinde mezun vererek bu gençleri iş dünyasına kazandıran İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi ve Salihiye Organize Sanayi Bölgesi Norm Mesleki Eğitim Şubelerinde yeni mezunlar eğitim için bir araya geldi. Örnek gösterilen mesleki eğitim şubeleri için 11 yıl önce yola çıktıklarını belirten Norm Grup Yönetim Kurulu Onursal Başkanı Nedim Uysal, şöyle devam etti:

ARA ELEMAN İHTİYACI

"Bu modelle 11 yıl önce bir Almanya ziyaretimde karşılaştım ve çok etkilendim. Türkiye'ye gelir gelmez ara-

mamızı yaparken bizim de kanunlarımızda bu konunun yer aldığını gördük ve ilk mesleki eğitim şubemizi İzmir'deki fabrikamızda açtık. Gençlerimiz burada başarılı bir geleceğin ilk adımlarını atıyorlar. 11 yılda mezun ettiğimiz gençler arasında kendi firmamızın ve diğer bölge firmalarının içerisinde operatör, şef, hatta üniversite okuyarak mühendis olmuş çocuklarımız var. Bugün aramıza katılan gençlerimizin de çok başarılı olacağına eminim. Türkiye'nin mesleki eğitim almış ara elemanlara ihtiyacı var."

11 YILDIR DEVAM EDİYOR

■ NORM Mesleki Eğitim Şubeleri'nde bir gün teorik, dört gün pratik olmak üzere haftada 5 gün eğitim yapıyor. 11 yıldır 3 yıllık eğitim prensibiyle işleyen ve 'kalfa' belgeli mezunları veren eğitim şubelerinde, bu yıldan itibaren geçilen 4 yıllık eğitim sistemiyle direkt olarak 'usta' belgeli mezunlar verilecek. Eğitim şubelerinden mezun olan gençlerin büyük bir bölümü ihtiyaçlar çerçevesinde Norm Grup bünyesinde istihdam edilirken, geri kalan mezunlar da bölge firmaları tarafından yüksek oranda istihdam ediliyor.

Kastaş'ın yeni fabrikası

Sızdırmazlık elemanları üreticisi Kastaş, Menemen Plastik İhtisas Organize Sanayi Bölgesi'nde 40 bin metrekarede kurulu yeni üretim tesisini açtı. İzmir'de son yıllarda yapılan en büyük sanayi yatırımlarının başında gelen ve 60 milyon TL'ye mal olan üretim tesisinin açılış töreninde konuşan Kastaş Sızdırmazlık Teknolojileri Yönetim Kurulu Başkanı Haydar Atılcan, 1981 yılında İzmir Atatürk OSB'de başlatılan bugüne Çiğli 1'inci Sanayi Sitesi'nde devam eden üretim sevasının 1996 yılından itibaren Çiğli Atatürk OSB'de besliyen noktada devam ettirildiğini hatırlatarak, "Yeni yatırımlar gerçekleştirerek, dünya pazarlarında daha fazla söz sahibi olmak için üretim tesislerimizi Menemen'de tek çatı altında topladık. Ben ve arkadaşlarımızın ikinci evi artık burası. Evimize hoş geldiniz" dedi.

80 ülkeye ihracat

Kastaş'ın Türk Mali güvencesi ile ürettiği 17 binden fazla ürünün 80 ülkede alıcısı bulduğuna hatırlatan Atılcan, 2018 yılının ilk yarısında Ar-Ge Merkezi kabulünün yapılması ile yeni ürün tasarımı ve üretiminde ivme kazanacaklarına dikkat çekti. Kastaş'ın İzmir'den çıkan bir marka olarak sızdırmazlık elemanları sektöründe dünyanın ilk beş üreticisinden biri olduğunu vurgulayan Atılcan, Türk ekonomisi-

sinin yaşadığı katma değer sorunu da işaret etti.

Katma değerimiz yüksek

Atılcan, toplam ihracat içinde katma değeri yüksek ürünlerin sadece yüzde 3,5'in olmasını kabul edilemez bulduklarını belirterek, şu değerlendirmeyi yaptı: "İhracatımızın kilogram değeri ise 1,37 Dolar seviyesindedir. Buna karşılık ise 25 gramlık bir kalp pili 3 bin 700 USD'ye ve bu kalp pilinin kilogram değeri 170 bin USD'ye karşılık geliyor. 1 kilogram kalp pili üretimi, bir otobüsün değerine eşit. Bir TIR ilaç almamız için 27 TIR memur satmamız, bir IPAD alabilmemiz için 1800 kilogram domates satmamız gerekiyor. Bu verdiğimiz örnekleri tersine çevirebilmemiz için, teknolojik ürün üretiminde ve ihracatında ülke ortalamalarının 40-50 kati seviyesinde katma değeri ürünün üretimini, satmasını, pazarlamasını yapmamız gerekiyor. Bu katma değerimizdir. Çiğli yeni yatırım ve tesisimizin ihtiyacı olan kauçuk ve plastik ürünlerin üretimi ve bir diğeri de havacılık ve savunma sanayisinin ihtiyacı olan ürünlerin tasarımı ve üretimi olacaktır."

ekspress

KASTAŞ'tan yeni üretim üssü

KAS
İZMİR'DE son yıllarda yapı-
lan en büyük ölçekli sanayi
yatırımlarının başında gelen
ve 60 Milyon TL'ye mal
olan üretim tesisinin açılış
töreninde
TAŞ Sız
lojileri A

Başkanı Haydar Atılğan, 1981 yılında İzmir 1'inci Sanayi Sitesi'nde başladıkları üretim sevdasının 1996 yılından bugüne Çiğli Atatürk OSB'de beş ayrı noktada devam ettiğini.

Mesleki eğitimde 'Normları' belirliyor

İzmir'in endüstri devi Norm Grup, bünyesinde bulundu-
ğu mesleki eğitim merkez-
leriyle, mesleki eğitimde ve
normların belirliriy. Bugüne
kadar yüzlerce genç iş dnya-
sına kazandıran Norm Mesleki
Eğitim Şubeleri'nden, Yeni eğitim
yılı açılış heyecanı yaşıandı.
Kuruluđu günden bu yana
Ar-Ge ve eğitim çalışmalarına
büyük yatırımlar gerçekleştiren
ve İzmir Atatürk Organize
Sanayi Bölgesi (IAOSB) içerisinde
bulunan Özeli IAOSB Nedim
Uysal Mesleki ve Teknik Ana-
dolu Lisesi'ni de kurulumunda
büyük katkılar sağlayan Norm
Grup, mesleki eğitime
önemi kendi bi-

mezun vererek bu genç
dünyasına kaz-
ve Salı...

yola çıktıklarını belirten Norm Grup Yönetim Kurulu Onursal Başkanı Nedim Uysal, "Bu modelde yıl öncesinde bir Almanya ziyaretimde karşılaştım ve çok etkilendim. Türkiye'ye gelir gelmez araştırmamızı yaparken bizim de kanunlarımızda bu konunun yer aldığını gördük ve ilk mesleki eğitim subemizi İzmir'deki fabrikamızda açtık. Gençlerimizi..."

Türkiye'nin Devinde
65'inci Yıl Coşkusu Yaşanıyor

65'inci Yıl Coşkısında

Otomotiv, beyaz eşya, ilimlendirme başta olmak üzere savunma, havacılık, enerji, telekomünikasyon ve diğer sektörlerde faaliyet gösteren büyük ve orta ölçekli işletmelerin yanı sıra, sanayi, mobilya, inşaat, plastik-kauçuk, elektrik-elektronik sanayine hizmet veren Dirmil; sergiye katılımlarında bir kez daha Türkiye'nin teknolojik gelişmelerini dünyaya tanıtarak katkılarını da boy göstermeye hazırlanıyor.

"SEKTÖR OLARAK YÜRDE 'OLIK BİR BÜYÜME GECERLESTİRDİK'"

Sergiye katılımlarıyla birlikte yepyeni bir boyuta ulaşarak, Türkiye'nin teknolojik gelişmelerini dünyaya tanıtarak katkılarını da boy göstermeye hazırlanıyor.

[illegible][illegible]

YÜZDE 100 TÜRK SERMAYESİ

Yeni ürünü İzmirli bloggerlara tanıttı

Şanlı İlaç Bitkisel Tıbbi Ürünler gruplarına yeni eklediği doğal kişisel bakım ürünlerini görücüye çıkardı.

SANLI ila'ın Çiğli Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'ndeki fabrikasında gerçekleşen aktiviteye 25 güzellik bloggeri katıldı. Bloggerlar bitkisel kaynaklı, paraben ve sentetik koruyucu içermeyen Mediwell marka el, ayak, topuk ve dudak krem-

lerini deneme imkanı buldu. Sonra AKSA üretir. Kurumla ticaret yapan Mediwell ürünleriyle ilgili sunum yaptı. Yüzde 100 Türk sermayeli olarak halk sağlığına hizmet eden Şanlı ilaç tüketici trendlerini de yakından takip ediyor.

Norm Mesleki Eğitim Şubeleri'nde dersler başladı

Izmir'in endüstri devi Norm Grup, bünyesinde bulundurdugu mesleki eğitim merkezleriyle, mesleki eğitimde de normlan da belirliyor. Bugüne kadar yüzlerce öğrenci dünyasına kazandıran Norm Mesleki Eğitim Sübelerinde, yeni eğitim yılı açılış heyecanı yaşandı. Kurulduğu günden bu yana Ar-Ge ve eğitim çalışmaları büyük yatırımlar gerçekleştirilen ve İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi (İAOB) içerisinde bulunan Özel İAOB Nedim Ünalda Lisesi'nin de katılımıyla büyük kat

egitim yılının ilk dersi için
bir araya geldi.

Türkiye'ye örnek

Türkiye'ye örnek olan mesleki eğitim subeleri için 11 yıl önce yola çıktıklarını belirten Norm Grup Yönetim Kurulu Onursal Başkanı Nedim Uysal, "Bu modelle 11 yıl önce bir Almanya ziyaretimde karşılaştım ve çok etkilendim. Türkiye'ye gelirken araştırmamızı yaparken bizim de kanunlarımızda bu konunun yer aldığını gördük ve ilk mesleki eğitim subemizi İzmir'deki fabrikamızda açtık. Gence-

rimiz burada başarılı bir geleceğin ilk adımlarını atıyorlar. 11 yılda mezun ettiğimiz gençler arasında kendi firmalarını ve diğer bölge firmaları içerisinde operatör, şef, hatta üniversite okuyarak mühendis olmuş çocuklarımız var. Bugün aramıza katılan gençlerimizin de çok başarılı olacağını eminim. Türkiye'nin mesleki eğitim alması ara elemanların ihtiyacı var" dedi.

Norm Mesleki Eğitim Subeleri'nde bir gün teorik, dört gün pratik olmak üzere haftada 5 gün eğitim yapıyor. 11 yıldır 3 yıllık eğitim prensibiyle işleyen ve "kalfa" belgesi mezunlar veren eğitim subelerinde, bu yıldan itibaren gelecek 4 yıllık eğitim sistemi ile direkt olarak "usta" belgesi mezunlar verilecek. Eğitim subelerinden mezun olan gençlerin büyük bir bölümü ihtiyaçlar çerçevesinde Norm Grup bünyesinde istihdam ediliyor, geri kalan mezunlar da bölge firmaları tarafından yüksek oranda istihdam ediliyor. ■ **Burcu Şahin**

Bu örnekler dünyanın hiçbir yerinde yok

Bitlis'in Ahlat ilçesindeki tarihi Selçuklu Meydan Mezarlığı'nda kazı ve restorasyon çalışmaları devam ederken, 7 yılda 600 mezar taşının düzeltildiği belirtildi. Anadolu'nun Orhun Abideleri olarak da adlandırılan Selçuklu Mezarlığı'ndaki çalışmalar, Cumhurbaşkanlığı himayesinde, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının destekleriyle Yüzüncü Yıl Üniversitesi (YYÜ) Sanat Tarihi Bölümü Başkanı Prof. Dr. Recai Karahan başkanlığında yürütülüyor.

Yapılan çalışmalar hakkında gazetecilere açıklamalarda bulunan Prof. Dr. Karahan, Türk İslam tarihi açısından yeryüzünde bu çeşit bir mezarlığın tek olmasının önemli olduğunu vurgulayarak, "Selçuklu Meydan Mezarlığı, 210 dönümden oluşuyor. Buranın her yıl çevre temizliğini yapıyoruz. Yıkılmış olan taşları ayağa kaldırmaya çalışıyoruz. Eğik taşları düzelterek üzerlerindeki likeni temizliyoruz. Uzmanlarımız tarafından okumaları ve çizimleri yapılarak arşivleniyor. Bu sezonla birlikte 7 yıl boyunca aşağı yukarı 600 civarında mezar taşının şakulünü alıp düzeltmesini yaptık. 550 tane mezar taşının okumasını gerçekleştirdik. Yaklaşık 500 taşın ise likenini temizledik. Bu çalışmalar Cumhurbaşkanımızın himayesinde Kültür ve Turizm Bakanlığımızın katkı ve destekleriyle sürdürülmektedir. Şu an bulunduğumuz alanda ise DAP İdaresi destek vermektedir.

Burada DAP adına 40 tane taşın liken temizliğini yapmaktayız. Hemen hemen tamamlamak üzereyiz. Az bir kısmı kaldı. Bu şekilde çalışmalarımıza devam ediyoruz. Sezon eğer müsaade ederse, tekrar Kültür ve Turizm Bakanlığımızın katkılarından dola-

yı devam edecek. Cumhurbaşkanlığımıza, Kültür ve Turizm Bakanlığımıza ve DAP'a bu imkanları sağladıkları için çok teşekkür ederiz" dedi.

Yeryüzünde bu çeşit bir mezarlık tektir

Yüzüncü Yıl Üniversitesi (YYÜ) Sanat Tarihi Bölümü Başkanı Prof. Dr. Recai Karahan, Türk İslam tarihi açısından yeryüzünde bu çeşit bir mezarlığın tek olmasının önemli olduğuna değinerek, şu bilgileri verdi:

"Buradaki kültürel yapıyı, geçmişteki yerleşimi bize bildirmektedir. Arkamızdaki taşların birçoğu 32 tane usta tarafından yapılmıştır. Burada çok büyük bir atölye var. Kültürel bir çalışma var. Bu mezar taşlarının devamı Divriği Ulu Camii'nde de aynı şekilde süslemeleri görmekteyiz. Çünkü Ahlat çok büyük sanatkarları yetiştirip Anadolu'ya gönderiyor. Bu bakımdan da oldukça önemlidir. Ayrıca Ahlat ve Ahlat mezar taşları, Türk aydınlarının yetişerek dünyaya yayılmasına vesile olduğunu bize gösteriyor.

Bu açıdan da oldukça önemlidir. Bir de dünyanın hiçbir yerinde 4 metre yüksekliğinde ve tek parça taştan yapılmış, bir ve 1,5 metresi de yerin altına kadar giden böyle devasa taşlara rastlanılmıyor. Bunların üzerindeki süslemeler çok önemlidir. Selçuklular döneminde Karatay ve Sırçalı medreselerinde, Kubadabad Sarayı'nda, Divriği Ulu Camii'nde, Kayseri'deki yapılarda gördüğümüz tüm süslemeleri burada görebiliyoruz. Geometrik süslemeler, palmetler, rumiler, ejderha başları, bunların hepsi Ahlat Selçuklu Mezarlığı'nda görülüyor. Kültürel açıdan çok önemli bir yer, bu yüzden devam ettirilmesi ve taşların korunması çok önemlidir."

DOĞRU HAMLELERİN PUSULASI

Sanayinin gelişiminde
kuruluşundan bugüne
doğru Bölgeyiz...

pasaport

M.Kemal Atatürk Blv. No:42 35620 Çiğli/İzmir
T. (0232) 376 71 76 - F. (0232) 376 71 00
iaosb@iaosb.org.tr • www.iaosb.org.tr

İZMİR ATATÜRK
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

*Gerçek
lezzet*

*Gerçek
malzeme
iki yeni
adreste*

Pasaport Şubesi

Pasaport Vapur İskelesi karşısı

Kordon Oteli yanı

Bostanlı Şubesi

Bostanlı Açık hava

Tiyatrosu Karşısı

www.bhu.com.tr

DÖRT DÖRTLÜK TATLI HATTI

4444 248
B H U